

Idigoras: «Iruinen suplikatorioa erabaki politikoa da» / 5

Kosovok independentzia negoziatu nahi du Nazio Batuekin / 15

Garmendiak «zilegitzat» jo du altzairu hautsak EAEn tratatzea / 8

EUSKALDUNON

Egunkaria

Ostirala, 1992ko irailak 18 / III. urtea / 554. zenbakia / Salneurria: 85 pta. / 5 libera

EUSKALDUNTZEA

AEK euskaldunen parte aktiboaren bila

AEK-k 'Orain Euskaraz Bizi' deituriko kanpaina aurkeztu zuen atzo. Euskaldunek erdaldunen euskalduntzean parte aktiboa izatea lortu nahi du AEK-k. / 9

Siria eta Israel bake deklarazioa sinatzeko baikor

Washingtonen egiten ari diren Ekialde Erdiako negoziaketen barruan, Siria eta Israeleko ordezkariak euren jarraitzaileak hurbildu dituztela adierazi zuten atzo. Bi ordezkariak baikor agertu ziren Israel eta Siriaren artean lortutako hurbiltzeaz eta itzuli honen amaierarako bi herrialdeen artean bakea lortzeko akordioa hitzartzeko asmoa agertu zuten. / 16

Udal intsumisoak epaile aurrera deitu dituzte

Duela bi urte inguru Espainiako Armadari ezein laguntzarik ez ziotela eskainiko mozioa onartu zuten Gipuzkoako udalek epailearen aurrera aurkezteko agindua jaso dute gobernadore zibilak epaitegian ezarritako errekurso kontentzioso administratiboa dela eta. Epailearen aurrean aurkezteko epea, agiria jaso eta bederatzi eguneko da. / 7

EA: «EAJk PSOeri emandako laguntza onartezina da»

EAJk Madrileko Kongresuan PSOeri eman dion laguntza «ulertezina» dela esan zuen atzo Carlos Garaikoetxea Eusko Alkartasunako lehendakariak. Laguntza horren truke EAEk ez duela ezer lortu salatu zuen, eta politika orokorrari buruz hilaren 25ean Legebiltzarrean egingo den eztabaidan Ardanzari politika horren zioak argitzeko eskatuko diola iragarri zuen. / 4

Pezetaren jaitsierak ez du Madrilen politika aldaraziko

Lira EMStik at gelditu, eta zergak igo eta pentsioak blokeatu dira Italian

Pezetaren balioa % 5 jaitsi ondoren Espainiako Gobernuak ez duela orain arteko politika ekonomiko murriztailea aldatuko adierazi zuen Carlos Soltxaga Ekonomia ministroak atzo Madrileko Kongresuan. Ministroaren iritziz, pezeta debalutzeaz gain, datorren urterako aurrekontuek ere murriztaileak izan beharko dute.

Azken hamar urteotan lehen aldiz jaitsi da pezetaren balioa EK-ko Moneda Batzordeak atzo hala erabaki ondoren. Banco de España-k pezetaren % 5eko jaitsiera eskatu zuen «libra eta lira

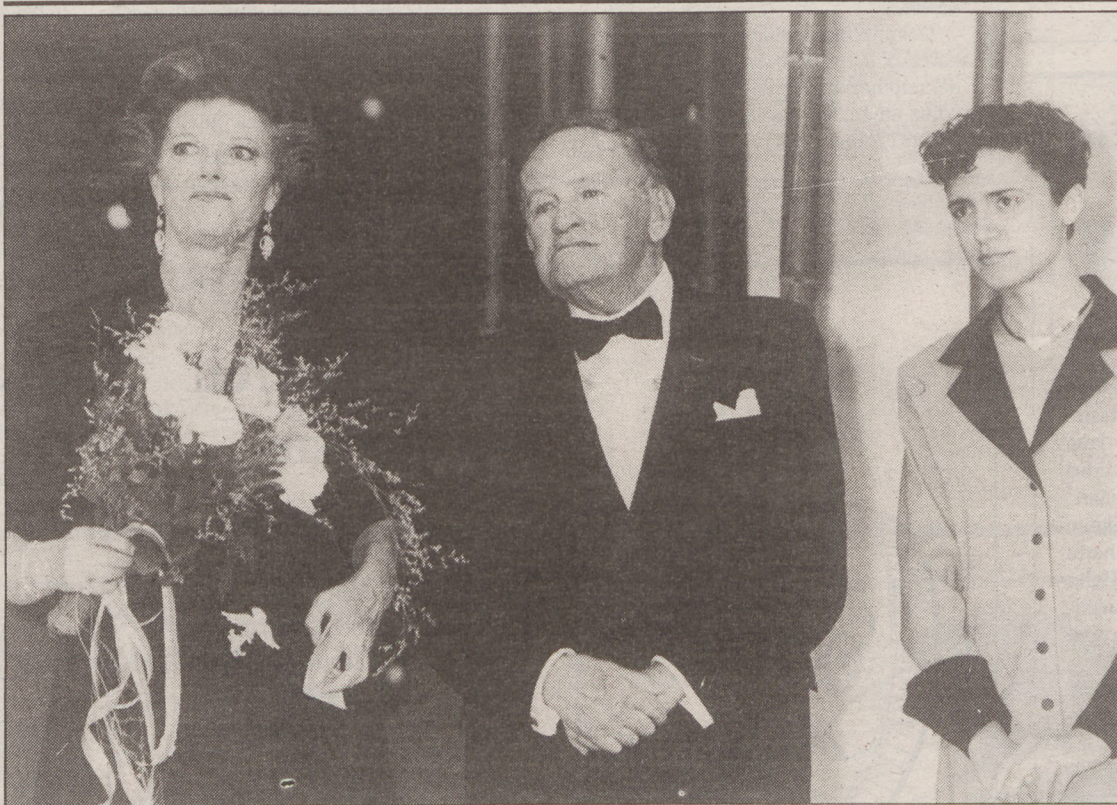
Europako Moneda Sistematik (EMS) atera izanak behartuta». Herenegun libra britainiarra EMStik kanpo gelditu zen bezala, atzo lira italiarrak ere neurri bera izan bait zuen.

Nazioarteko finantz inguruetan noraeza izan zen atzo ere nagusi eta, aldi berean, pezetaren jaitsierak erreakzio ugari sortarazi zitkan. Jon Azua pezetaren balioari era artifizialean eutsi zaiola adierazi zuen eta HBren iritziz, «moneda arloan politika bateratua egitea ezinezkoa dela erakutsi du dibisen merkatuak bizi duen tentsioak». / 11

Carlos Soltxagak pezetaren jaitsiera azaldu zuen Kongresuan.

EFE

ZINE munduko izarren faltan

politikoen ordezkariak oparatu izan zen atzo Victoria Eugenia antzokian Donostiako 40. Zinemaldiaren aurkezpen ofizialean. Jose Antonio Ardanza, Joseba Arregi, Odon Elorza

eta abarren artean salbuespena Joseph Mankiewicz zuzendaria —GILLENEAREN argazkian, erdian— izan zen. Glamour gutxiko ekitaldiaren ondoren, Pedro Olearen 'El Maestro de esgrima' filmea eman zuten. / 20-22

BESTERIK

POLITIKA

PSNk ekonomi gaietan laguntzarik ez diela ukatuko espero du Allik / 5

GIZARTEA

EAEko ikuskizunetarako lokalen % 90ek segurtasun neurri «eskasak» dituzte / 10

EKONOMIA

Iberdrolak Espainiako kilowatt-ordurik merkeena lortuko du / 12

KIROLA

Taugres Baskonia azken denboraldietako emaitzak hobetu asmoz bihar hasiko den ACB ligan / 18

Ortografia dela-ta

PIARRES XARRITTON

POLITIKA dela-ta, gaur hemen Baionan, Ajuriaeneko bilkuraren biharamunean eta Maastricht-eko erreferendumaren bezperan, banuke bai zer erran. Gehiegi zer erran orde, hemengo lauki honetan ene gogoeta larrienen kokatzeko. Debaldetan liteke bestalde, baitaki engoitik ez ditudala gonbertituko ez Jakes, ez Hartzea, ez Richard, ez haien lagun maitagarriak: Hain dute sendo finkatua beren misteriozko ezker abertzalea baitan jarria duten fidantzia itsua!

Politika uzten dugu beraz gaurkotz eta bagoaz ortografiara. Nahiz...

Eta lehenik, frantsesezko ortografiaren gainetik, nahi nioke erran EGUNKARIA honen begiraileari *e* letra dela frantsesez femininoaren edo emetasunaren marka, eta beraz gizonetzkoen izenei delako *e* hori eransten zaiolarik min emaiten digula frantses apur bat nahitaez ikasi behar izan dugunoi, adibidez Françoise Dascon edo Françoise Mitterrand irakurtzen dugularik. Egia da gure Mitterrand-i prostata edo Etxepare mendikuak zioen bezala bixkaurra kendu berri diotela Parisen, baina orainokoa besterik ez. Bego beraz oraino zenbait urtez gure presidentea, den bezala: *François Mitterrand*.

Bigarren oharra ere EGUNKARIA honi berari dagokio, baina euskal ortografiak dut solas: Zorionak behar baitzikiot igorri, bihotz bihotzetik, aspaldiko partez, eta berrikeriari honen beraren bitartez, UZEIko lankide eta aspaldiko adiskide dudan bati, hots Jose Luis Alvarez Santa Cristina-ri, egun honetako zenbakiaren 25. orrialdean, bere Sainte Geneviève des Bois-ko gelan itzulikaturik, agertzen digulakotz, Alfontso Irigoyen-ek 'Kultura zabalaren' izenean piztu nahi ligukeen euskal ortografiari buruzko auzi kaltegarriaren kontrako txosten antologiko eta, ene uste apalean, definitibo. H-ren gatazka gainditurik daukagu alabaina engoitik euskaldunok. Ez da arazik nehor izanen, ez Erramunik ez besterik berpizten ahalko digunik. Beste zenbait auzi ere horrela gairi eta garbi bagenitza gutartean euskaldun guziet!

Irailaren hogeia

JEAN LOUIS DAVANT

IPARRAL-DEAN egun handia dugu irailaren hogeia hori, ezen Oihenarten omenezko asteari hasiera emanen dio. Mauleko Jai-Alaian, jaun horretaz ikusgarri bat badukegu Muskildiri esker. Herri honek 'Arnaud d'Oihenart' pastoralara antzestu zuen 1985ean. Oraikoa ez date pastoralara, baina hartarik zer bait hartu duke. Irailaren hogeian ikusiko dugu. Balio dukeela segur naiz, ezen kalitatezko ikuskinetara ohitu gaituzte Muskildiarrek azken urte hauetan.

Bide nabar oroitarazi nahi nuke hilabete hau orain 'Setemere' deitzen baldin badugu Zuberoan, Oihenarten mendean 'Burnila' zela gure probintzian ere, Belapeyreren Kaxetxan ikus dirogunaz. Egun 'Iraila' sartua zaigu Lapurdi eta Nafarro Beherean, aintzineko hilabetearentzat 'Abuztua' ez bezala. Haren orde iparralde osoan nagusi gelditzen da beraz 'Agorrila'.

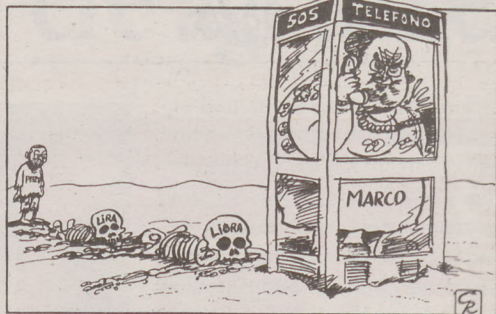
Dena dela, gora Oihenart mauletar haundia, zeren Patxi Altunak ongi dioen bezala, «Euskal Herriak eman duen kultur gizonik handienetako bat izan zen Oihenart».

EL MUNDO

Desbalioztatzea,
doikuntza,
hauteskundeak,
kirtenkeria

Egia esan, Espainia azken garaiotan bere ahalbideetatik gora bizi izan da. Estatuak asko eta gaizki gastatu du, mozkin espekulatiboak ahalbideratu ditu eta ez du beharrezko zuena egin industria eta nekazaritzaren konkurrentzialtasuna eragiteko. Hori bai izan dela kirtenkeria handi, itzelezkoa. Eta kirtenkeria eskerga izan zen, era berean, iaz aurrekontu «politiko», xahutzaile batzuk onartzea, are gehiago Ekonomia ministroak berak bazekienean —eta hala zioen!— ez zela hori egin beharrekia.

Bide batetik edo bestetik, ageriki edo ezkututa, lehenago edo beranduago, azkenean pezeta desbalioztatu egingo da. Eta hori ez da nahitaez gauza txarra: ez du zergatik egon behar halako dibortziorik pezetaren nazioarteko posizioa eta Espainiaren egiazko ahalmen ekonomikoari dagokion errealtatearen artean. Baina horrek doikuntza plan zorrotz bat exigituko du —egia esan, denak eskatzen du hori egitea—, inflazioa eta langabezia are han-

diagoak izatea eragotziko duena. (...).

EDITORIALA

ABC

Mitterrand
inkognita

Ofizialki atzo iragarri zen Errepublikako presidentearen gaixotasunak eragina izan dezake, eta handia gainera, Frantziako erreferendumean. Lehenengo eta behin, François Mitterrand bezalako gizon ezagun, borrokalaria eta eri bati zor zaion begirunea alde batera uztea komeni da. Baina kasu batzuetan gerta daiteke operazio politikoak are operazio kirurgikoen aurretik ere jartzea, eta hau izan liteke kasu horietako bat. Erretizentzia handiena dutenek elementu ilunak aurkitu uste dituzte kontsultaren aurreko azken

aste honetan. Prostata ebakuntza, diotenez, duela sei hilabete egin zitekeen, orain edo beranduago ere bai. (...) Inork ez du aditzera eman Frantziako Estatuburuaren osasuna Eliseok erabili duenik baiezko botoaren alde. Baina Frantziak duen tradizio demo-kratikoak bata bestearen atzetik gertatutako dudazko egoera hauek argitzea eskatzen du.

EDITORIALA

LA VANGUARDIA

Errealismoaren
garaipena

Occhetto italiarrari eta bere alderdiari Internacional Sozialistaren ateak ireki zaizkionean, Julio Anguita Cordobako alkate ohiak sozialista ez bihurtzeko hala nola bere alderdikideekin batera are ezaugarri bereizga-

GALLEGO & REY / DIARIO 16

riak bilatzeko ere bere asmoarekin jarraitzen du. Maastrichteko hitzarmenaren berronespena aukera ona izan da bere alderdiko disidenteak dimititzeko zorian —Anguitak berak Parlamentuko bozeramaile gisa Nicolas Sartoriusena aipatu zuen— edo zatiketarik hurbil jartzeko. Gutxiengoa duen sektorearentzat, bestalde, erreferenduma egin zein egin gabe Maastrichti buruzko ezetza eskatzen duen Anguitaren jarrera aukera bat izan da beren orkestra zuzendariarengandik baino hurbilago PSOEtik utziko zituen hitzarmenari beren baiezko kritikoa adierazteko. (...).

Hauteskundeak orain eginez gero inkestak beren alde bait dituzte eta, gainera, hogeitamar diputatu lortuko dituztela iragaritzen bait dute, ez ditu inork oraindik elkartuta mantentzen dituzten hariak apurtu nahi izan.

EDITORIALA

ZUZENDARIARI

Eusko Jaurlaritzak
txantajetan?

Agur t' erdi, Elizatxoko guraso eta irakasle: 'Ikastola' maite duen bertako irakasle bat nauzue.

Une honetan, eta 'definitiboki', 'sare publiko estatutalera' sartu nahi naute (bortxaz, noski). Baina, jakin ezazue nire ezadostasun guztiarekin izango dela, hala baldin bada ere.

Dekretu batek omen dio guk 'Linea barrek' ikastetxe bat izan behar dugula; eta dekretu hori dela medio, —nahiz eta behar adina ume izan— gelak murriztu nahi dizkigute (2. linearako prozesu natural bat da-

rama).

Hori da erabiltzen duten artimaña.

Baina niri sortzen zaidan galdera hau da:

Orain, dekretu hori indarrean baldin badago, eta dekretu hori kaso egin behar baldin bazaio, nork ziurtatzen dit niri gero, publikoan sartzen bagaituzte, dekretu hori hor egongo ez denik? Gobernuko delegatuak hala omen dio: bi linea hauek emango dizkigutela, baldin eta 'publikoan' sartzen bagara.

Eta... esan al du dekretu hori hautsiko duenik?

Non zaude, PNV, gauza guzti hauek ametitu eta onartzeko?

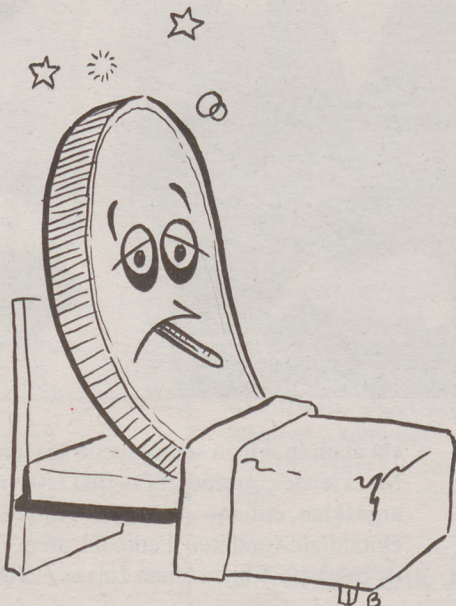
Ikastolak momentu honetan nozitzen ari diren erasoak gogorrrak dira, eta Ikastolerekiko sentimendu eta maitasun minimo bat daukagunok 'erresistentzi' garaia dela diogu. Lehen ere sakrifizioz eta pobreziaz altxa ziren ikastolak eta ideal bat dugunok, hori egiteko prest gaude.

'Kalitate-prezioari' begiratzen diotenek, kondizio primario bezala, argi dago ez dutela ikastolarekiko aipatzen dudan ideal hori. Ahaztuta daukate, edo agian ez dakite ikastolak 'a pultso' jasoak izan direla. Eta noski, hauek ez dute aguantatzeko biderik ikusten.

ELI LABURU
Astigarraga (Gipuzkoa)

GAIA JARRITA

Monedaren
krisia

Europaldera begira geunden guztia ona zala ta baina hor ere egun hauetan bada nahiko zalaparta Britaniako libra behera doala dago zarata italiarren lirak hartu du inglesan antzeko planta krisialdian iraun nahi eta pezetak indarra falta arazotatik alde egitea gauzarik onena data Aralarrena artzai joateko hau da aukera aparta.

KOLDO ALBERDI

Egunkaria

Batzorde Parekidia: 72564 E / Lege Gordailua: SS 800/90

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria:
MARTIN UGALDE

Kontseilu Editorialeko Zuzendaria:
JOAN MARI TORREALDAI

Kontseilari Ordezkarria: JOXE MIEL ZUMALABE

Gerentea: FERMIN LAZKANO

Zuzendaria: IÑAKI URÍA

Zuzendariordea: LUZIEN ETXEHARRETA

Zuzendari Komertziala: JUAN INAZIO HARTSUAGA

Sustapena: NEREA AZURMENDI

Publizitatea: KORNELIO ROTETA

HELBIDEAK

Erredakzio eta Tailerra: ANTZA S.A. Industrialdea 01-02 Pabiloak / 20160 Lasarte-Oria / ☎: 37 15 45 / Faxa: 36 54 93
Egoitza soziala, Publizitatea eta Administrazioa: Antso Jakituna, 16-1. / 20010 Donostia / ☎ 46 90 22 / Faxa: 45 59 57
Araba: San Antonio, 20-1. ezker. / 01005 Gasteiz / ☎ 23 38 72 / Faxa: 23 38 73
Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irrintzi dorrea) / 31011 Iruñea / ☎: 17 80 78/79 / Faxa: 17 80 77
Bizkaia: Barroeta Aldamar, 2-1. eskuma. / 48002 Bilbo / ☎: 423 90 62 / Faxa: 423 94 60
Lapurdi / Nafarroa Beherea / Zuberoa: 2. Galuperia kaia. / 64100 Baiona / ☎: 59 59 35 75 / Faxa: 59 25 75 11

Europa eta euskara (I)

HIZKUNTZEN nondik-norako, dakigunez, ez dago lekuan lekuko mikro-egituren baitan erabakia bere determinazio-lerro nagusitan. Azken mendeotako determinazio-barrutia Estatuaren mugak izan baldin badira, azken markada hauetan hori ere aldatzen ari zaigu Europako alderdi hauetan. Euskararen geroa, honenez gero, espainiar eta frantses estatuen baitako hizkuntz gertakizunen katean ez ezik, Europa mailako hizkuntz korrente soziolinguistikoan mailan ere erabakiko da neurriren batetan. Nekez aurrikus dezakegu euskararen gero hori, Euskal Herriaren berarena, eta Estatuena beraiena, nondik bideratuko den, edota nondik-nora bidera litekeen, antzeman gabe. Abiapuntu sendorik nahi badugu, beraz, euskara gure herriaren bihar-etziko etorkizunaren baitan txertatu beharko dugu, aldeberean herri honen kokagunea Estatuaren kateamenduen planteaturik.

Estatu-nazioa: Eraldaketak bai, baina ez hainbesteak

Esan berri dugunez, Estatuak izan dira hizkuntz interbentzio eta hizkuntz ezarpen sozialaren gidaritzat izan diren azken mendeotan. Orain, hori zerbait aldatzeko baldin badago, jakin dezagun zertan alda daitezkeen Estatuaren burujabetza nazioarte mailan, eta bereziki Europako Elkartearen taiuketaren ondorioz. Estatu-nazioen barneko aldakuntzaz ari garenez, Elkarre berri honek beraien baitan erakarri ditzakeen eraldaketaz egin ditzagun oinarri-oinarrizko ohar-gogoetak Poulartzen-en eskutik:

a) Estatuak, klase nagusien lanabes hutsa ez denez, bere izakera 'nazionala' ez du galtzen klasetasun interesen arabera aldaketa-prozesu batean. Hala ere, ekoizpen eta kapitalaren nazioartekotze-prozesuak eraginda, Estatu-nazioak funtzio berri batzuek eskuratu dituzte, hainbatean, 'naziogaindiko' dinamika historiko berri batetan barrena abiatzen da, europar estatuetatik abiatu diren bezala.

b) Dinamika historiko berri honen haren al dute Estatu-nazio europar hauek beren baitako 'gizarte-formazio nazionala' galduko? Prozesu honek ez al dakar berarekin Estatu-nazio hauen iraungipena bere oinarri 'nazionala' antze-

ko galderak dira nagusi aspaldi honetan. Eta erantzuna, euskaldunon zoritxarrerako, ezin okerragoa izan daiteke. Izan ere: Estatu-nazio hauen oinarri 'nazionala', bere determinazio konplexuan (ekonomi, lurralde, hizkuntz eta ideologi-batasunean), funtsezko ezaugarrietan aldakuntza larriegirik gabe txertatuko baita Europako Elkartearen joan-etorrian.

c) Funtsezko aldakuntzarik ez baldin badator, zertan alda daitezke europar estatuetatik? Itxura guztien arabera, aldagarriak diren elementuak, ez dira berdin aldatuko estatu guztietan, eta eraldaketaren alderdi nagusi batzuek hauek bide dira: errepresio internazionalaren mailako paper berria asumituko du estatuotako bakoitzak; Estatu-lurraldeaz gaindikotako interbentzio ekonomikoak erakarriko du; Estatuaren barneko sistema juridikoen izakera eta funtzioa nazioartekotzearen interes orokorretara moldatuko dira. Eta abar.

d) Guzti honek, hala guztiz ere, ez du egungo estatuez gaindikotako Estaturik erakarriko Europar. Honek ez du esan nahi noski, beren baitako zenbait lokarrigunetan pitzadurarik eta desorekarik sortuko ez duenik. Ez du esan nahi orobat, bere baitako desartikulazioaren joera garatu ezina denik; baina joera honen garapena ez da berez nazioartekotze-prozesuak eragindako norabidean gauzatuko, bere barruko nazionalitateen borroka-mailak determinatuko du desartikulazio horren neurria eta sakonera.

Hizkuntz inperialismoa: eraso berriak atarian

Goiko hau edo antzeko testuinguru politiko-linguistikoko kokatu behar ditugu hizkuntza minorizatu-zapalduak mendebalde honetan. Sinisteak lanak ematen ditu, baina bada fede interesaturik gure artean Europa gure bihar-etziko etorkizun nazionalaren itxaropen-iturria dela etengabeki aldarrikatzeko. Fedea eta ekintzak, ordea, ez dazoz bat hemen ere. Eta orain arte Europako Elkarre berri honen urratu duen bidea urratuta, ez dirudi harako haren itxaropenek oinarriarik gabeko uste hutsalak baino ezer gehiagorik dutenik bere mezuan: Ikus dezagun zertan datzan europar hizkuntz politika hizkuntza oinperatu hauei dagokionez: «Hizkuntza eta kultura horienganako politika orokorra, Eu-

ropako erakunde handien markoan—Europako Kontseiluan eta Europako Parlamentuan—, era esanguratsu batean adierazi da 1981etik aurrerako gomendio eta erabakietan. Guzti horietan jakin erazten zen hizkuntza eta kultura batzutan 'minoritario' eta bestetan 'erregional' deituak irakatsiak izan daitezkelako gogoia, duintasunez garatu ahal izateko laguntza politiko-ekonomiko bat lor dezatekelako eta, areago oraindik, araudi-maila batek horretarako bideak ematen badu, hizkuntza ofizial edo ofizialkide bezala garatzeko administrazioan, goimailako ikasketetan, komunikabideetan eta bizitza publikoki doakion guztian. Gomendio eta erabaki horiek, hala ere, ez dira behartzaileak. Eskuak libre uzten dizkiete gobernu estataleko bakoitzak interpretatu eta aplikatzeko orduan» (Aureli Argemi, Jakin-40)

Nazioarteko hizkuntz ingurune soziolinguistiko honetan, gauzak, zentzu batean, alderdi onera doazenaren ustea bizteko motiborik ematen badu ere, beste hainbeste arrazoi dago, gehiago ez bada, kontrako zentzu argudiatzeko. Azken urteotako zantzu positiboak, dakigunez, ez dazoz berez eta besterik gabe estatu-nazio inperialista hauen gogo-jokamoldeetatik: beren menpeko hizkuntz herri askoren erantzun eta borroka bideetatik baizik. Ekialdean eta, oro har, delako 'gizarte-formazio nazionala' erabat finkaturik eta sendoturik ez zeuden herrialdetan, irtenbideak aski bideragarriagoak direla ikusten da, leku batzuetako odolbide larriak Jugoslavia ahanzi gabe. Mendebaldeko alderdi hauetan, ostera, gauzak askoz era zailagoak dira, eta ez bakarrik hemengo estatuen hizkuntz inperialismoa bortitzagoa delako; hori bezain baldintzatzailea da, areago ez bada, hemengo hizkuntz herri askoren oinarri etnolinguistikoaren erazupena. Ia ezerezatik abiatu beharra alegia. Eta hau biziki gogorra da, baldintzarik onenetan ere.

JOXE MANUEL ODRIOTZOLA

EHE-KO KIDEA

Aranguren: epaiketa baten bidegabekeria

ARANGUREN haraneko bizilagunen eta herri karguen auzipetzea, H.H.S.T.Z.ren (Hiriko Hondakin Solidoen Tratamendurako Zentroa) kontrako ekintzetan izandako gertaeren ondorioz, itxarobideak bertan beheara uztea da eta, era berean, Nafarroan dauden gatazkak konpontzeko bidean atzerapauso bat ere instituzioak eta gizarte mugimenduen arteko elkarriketa giroari dagokionez.

Arangurengo gizon eta emakume horien kontrako epaiketak, are Zentroa indarrez ezarri zaizkion ere, gorroto eta mendeko usaina du, hain gatazka luze eta gogorraren ondoren dirudien ez ere ez ikastea ezezik horretarako gogorik ere ez dutenen aldetik. Haraneko 13 bizilagun, alkatea, 3 zinegotzi, 3 parlamentari, apaiza, eta idazkaria epaitzea, bi urtetik 7 hilabetera bitarteko zigorrak eskatuz beren haranean zalantza ezinezko eragina izango zuen proiektu baten aurka argitzeagatik, zeinak hasieratik gauzatua izateko tresna gisa ezarpena erabili bait zuen eta militarizazioa, errepresioa, udal eskumenen subrogazioa edo Lurraldearen Antolaketa Legearen aldaketa bezalako kapitulu itsusi eta zikinak ere izan bait ditu, mendeku ekintza bat

da eta agerian uzten du ordena publikoko auzitegi zaharren behinolako izaera hura bizirik dagoela epaiketa hori eragin zein gauzatu dutenengan, eta, ezbairik gabe, Nafarroako gizarteak hainbeste behar duen eta horren hain zati zabalak eskatutako elkarriketa giro horretatik oso urruti dago.

Akusatuaren auzipetzea eragin zuten gertakariak harrigarriak dira, zeren eta, ezarria izan aurretik gutxienez elkarriketa eta adostasuna beharko zituzkeen proiektu bati era baketsuz aurre egiteagatik horiek epaitzen dituzten bitartean, herritar berorien kontrako sarraskiaren (denok ditugu gogoan mundu osoari bira eman zioten Telenavarrako irudiak) korbatadun eta uniformedun erantzuleek Epaietaz gozatu ahal izango bait duen eta baita 'zauriaren gainean epaiketa' esaera aplikatu ere.

H.H.S.T.Z. hori beren haranean lekuatzearen kontra arangurendarrek egindako borroka beharrezkoa izan da eta guztiz onuragarria Iruñerria, Nafarroako biztanleak eta Mankomunitatea bera jabe daitezkeen zaborren errealitateaz, horien isurtzeen gaineko arautze eta kontrolaz, eta hori berreskuratu eta ahalik eta gehien aprobetxatzeak duen garrantziaz. Mobilizazioak, errepre-

sioa eta Arangurengo bizilagunen erantzuna, nahiz eta beren xede nagusia lortzeko ez duten balio izan (Zentroa haranetik ateratzea), baliagarriak gertatu dira, ordea, Mankomunitatearen proiektuan aldaketa tekniko garrantzitsuak sartzeko, Aranguren emandako erantzuna gertatu ezean ziur aski egingo ez ziren aldaketak, hain zuzen.

Baliteke deabruzko zenbait izpirituk epaiketa hau Nafarroan dauden gizarte mugimendu guztiei eredu gisa azaldu nahi izatea oraindik gainditze dauden gatazkak aurrikusiz; hau alferrikakoa ezezik gizartearen nartatzeko elementu garrantzitsua ere litzateke, beharrezkoa ez dena ere bai, ordea, ikusi berri bait dugu benetako bide bat badagoela gatazka hauek konpontzeko elkarriketaren bidez, duela gutxi autobidearekin gertatu den bezala, nahiz eta elkarriketa hori, zoritxarrez, ez zen bere garaian gertatu Arangurengo haranean.

TXENTXO JIMENEZ

Nafarroako HBko Udal arduraduna
Erredakzioan itzulia

BERRIAKZIRI

JORDI PUJOL
Kataluniako
Generalitateko
presidentea
LA VANGUARDIA

«Autonomien atzera

egitea dakarren politikak gero eta zailago bihurtzen du Gobernua zein PSOErekiko lan-kidetza eta harremana»

ALVARO GIL-ROBLES
Espainiako
arartekoa
DIARIO 16

«Tratu txarren

akusazioa duten agenteak aldi baterako beren lanpostuetatik kentzeko praktika ez da benetan aurrera eramaten»

JOAQUIN RESANO
Pintorea
NAVARRA HOY

«Ez dakit pinturatik

bizi ote daitezkeen eta aldi berean askatasunez sortzen jarraitu»

RUDI BARNET
Donostiako
Zinemaldiko
ordezkari nagusia
DEIA

«Cannes Donostia

baino heriokorragoa da»

ZAKILIXUT

© Olariagak

HBra hurbilduz EA-EUEk Gipuzkoako gobernua lortu nahi duela dio PSEk

HBrekin hitz egiteko Eak «askatasun osoa» duela esan zuen atzo Garaikoetxeak

HBrekiko «hurbiltzea eszenifikatuz» Gipuzkoako Diputazioko gobernua eskuratu nahi izatea leporatu die Jesus Egiguren Gipuzkoako PSE-PSOeko lehendakariak EA eta EUEri. Garaikoetxeak, berriz, HBrekin hitz egiteko Eak «askatasun osoa» duela esan zuen atzo.

DONOSTIA

Gipuzkoako PSE-PSOEk gogortu egin zituen atzo EA eta EUEri buruzko kritikak. Gipuzkoako Diputazioko EAJ-PSE-PSOE koalizio gobernua bota nahi izatea leporatu zien atzo Jesus Egigurenek prentsa ohar baten bidez. Gipuzkoako PSE-PSOeko lehendakariaren ustez, EA eta EUE HBrekiko hurbiltzea «eszenifikatzen» ari dira, Diputazioko gobernua berreskuratzeko asmoz.

EA eta EUEk «abentura politiko arriskutsu baten zerbitzuan erabili nahi dute Gipuzkoa, probintzia erradikalismoaren plataforma eta nazionalismoaren nagusitasunaren lehiagune bihurtuz», Jesus Egigurenek adierazi duenez.

HB-REKIN EA eta EUE HITZ EGITEKO ASKATASUNA

HBra «etengabe» hurbiltzen ari badira ere, «mantso eta zuhur» ari direla egiten uste du Jesus Egigurenek, «bi alderdi demokratiko Ajuria Eneko Itunetik kanpo gelditu izana eta indarkeria babesten dutenekin fronte bat osatzeko apustu egitea zaila delako ulertzen».

EA, EUE eta HBk bat egin zuten Gipuzkoako Diputazioaren aurrekontuen kontra.

A. GILLENIA

✓ **Garaikoetxea:** «Zortzi ordu eman zuten Ajuria Enean eta folio t'erdian idatzitakoa baino ez dakigu. Eztabaida Legebiltzarrean izan balitz milaka orri leudeke idatzita».

Carlos Garaikoetxeak atzo esan zuenez, orain «zentzu handiagoa» du bakeari buruzko eztabaida Legebiltzarreraren eramateak. «Zortzi ordu eman zuten Ajuria Enean eta folio t'erdian idatzitakoa baino ez dakigu. Eztabaida Legebiltzarrean izan balitz, milaka orri leudeke idatzi-

ta», esan zuen Legebiltzarreko gardentasuna azpimarratzeko.

Orri t'erdian idatzitakoak, hala ere, garbi utzi du, Garaikoetxearen ustez, EAJk askatasun osoa duela nahi duenean HBrekin hitz egiteko. Ajuria Eneko Itunak lortu duen lotura ahula da EAko lehendakariarentzat: «HBri hur-

biltze keinuak egitea kaltegarria dela esateak ezer gutxi argitzen du. Hori ura zaku batean sartzea bezalakoa da».

Eztabaida Legebiltzarreraren eramateko zioa ez dela Arzalluzen presentzia saihestea ziurtatu zuen Garaikoetxeak. «Gustura gonbidatuko nioke parte hartu ahal izateko», esan zuen, «baina Arzalluz ez da inoiz parlamentaria izan eta berak jakingo du zergatik». EA eta EUEk Gasteizko Legebiltzarrean bakeari buruzko debatea bultzatzeko batzordea eratzeke eskaera urriaren 2an egingo den osoko bilkuran eztabaidatuko da.

Maastrichti buruz informatzea eskatu dio EUEk Eusko Jaurlaritzari

GASTEIZ

Maastrichtin sinatutako akordioen edukiez eta hauek etorkizunean izango duten eraginari buruz EAEko gizarteari informazioa eman diezaion exigitu dio Euskal Ezkerrako talde parlamentarioak Eusko Jaurlaritzari Gasteizko Legebiltzarrean aurkeztutako ez legezko proposamen baten bidez.

Pablo Ruiz de Gordenjuela EUEko parlamentariaren ustez, Europaren batasun ekonomiko eta politikorako hitzarmena Espainiako Parlamentuak berresteko denbora gutxi falta denean EAEko jendea ez zaio eman akordioa ulertzeko adina berri. Hain zuzen ere, «aurreko fasean defizit demokratikoa nagusitzen ari da eta berronespenaren aurkako jarrera gero eta indartsuago da» adierazi zuen Ruiz de Gordenjuelak. Guzti honen «euskal populazioaren bokazio europazalea arriskuan jartzen du», EUEko ordezkariaren arabera.

Ez legezko proposamenen, Ruiz de Gordenjuelak «beharrezkotzat» jo du gai garrantzitsu honi buruzko «informazio nahikoa, serioa eta zorrotza».

Hori dela eta, «ezinbestekoa da Maastrichteko akordioez eta hauek EAEko orain eta geroan izango duten eraginaz Eusko Jaurlaritzak kanpaina informatiboa zabaltzea», Ruiz de Gordenjuelak aditzera eman zuenez.

PSOERI Madrilen eman dion laguntza justifikatzeko eskatuko dio EAK EAJri

F.I. / GASTEIZ

Carlos Garaikoetxea EAko lehendakariaren ustez, «ulertezina» da EAJk Madrileko Kongresuan PSOeri eman dion laguntza. Laguntza horren truke EAEk ez duela ezer lortu salatu zuen, eta politika orokorrari buruzko eztabaidan Ardanazari politika horren zioak argitzeko eskatuko diola iragarri zuen atzo.

Garaikoetxea EAko talde parlamentarioarekin bildu zen atzo datorren 25ean Gasteizko Legebiltzarrean egingo den politika orokorrari buruzko osoko bilkura prestatzeko. Bildu aurretik EAK planteatuko dituen lerro esanguratsuenak iragarri zituen Garaikoetxeak: EAJ-PSOE harrema-

nak, Jose Antonio Ardanza lehendakariaren lidergo falta, bakeari buruzko eztabaida Legebiltzarreraren eramateko premia eta transferentziak.

Jaurlaritzak ez duelako Madriletik «ezer» lortu kexatu zen Garaikoetxea: «Ulertezina da ezer ekarri ez eta gainera PSOeri Madrilen laguntza ematea». Laguntza horren zergatiaz itaunduko diola Ardanazari iragarri zuen EAkoak. «Arrazoiak eman beharko ditu», esan zuen. EAJk, aldiz, laguntza horren ordaina jaso duela uste du EAko lehendakariak: «EAJ maiz agertzen da telebistan».

Egoera horretan sozialistak eroso daude Garaikoetxearen esanetan. «EAJk babesa ematen

dio PSOeri, eta horren truke botere esparruetan presentzia bermatu dio EAJri honen isiltasuna lortzeko. Hori da PSOeren politika eta hori justifikatzen saiatuko da politika orokorrari buruzko eztabaidan», argudiatu zuen EAko lehendakariak.

ARDANZA EAJ-REN «MORROI»

Ardanazaren lidergoa sarritan kritikatu du Garaikoetxeak, eta atzo ez zen salbuespena izan. Ardanza EAJren «morroi» dela uste du, eta Jaurlaritzako lehendakaria izateko «ahula». Garaikoetxeak esan zuenez, Ardanza ez da «herri hau lideratzeko gauza», eta hilaren 25eko eztabaidan gabezia hori garbi erakutsiko duela uste du.

ATXITARTEKO lanak hasi ditu dagoeneko Nafarroako

Gobernuak, Parlamentuak Leitزارango autobidearen pasabide honetan aldaketa teknikoak egitea onartu ondoren. Larraun ibaiaren desbideratuz hasi dira lanak, bertan autobidearen plataformari eutsiko dioten oinarriak eraiki ahal izateko. Norabide bakarreko bidea joango da plataforma horretan. Oinarri horiek non jarriko dituzten erakusten du Eferen argazkiko geziak, baita ere lehen lanak hasi dituzten lekua.

PSNk ekonomi gaietan laguntzarik ez diela ukatuko espero du Allik

Hilaren 25eko bilerak jarraipena izango duela uste du lehendakariak

Heldu den ostiralean Gabriel Urralburu PSN-PSOEko idazkari nagusiarekin izango duen bileran ekonomi gaiak nagusituko direla esan zuen atzo Juan Cruz Allik. Hori dela eta, sozialistek adostasuna lortzeko oztoporik ez dutela jarriko espero du Nafarroako lehendakariak.

A. U. / IRUÑEA

Allik Nafarroako Lehendakari-tza hartu zuenetik lehen urtea beteko den egunean, hilaren 25ean, aurrez aurre egongo dira UPNkoa eta Urralburu oposizio-ko burua. Azken urtean sozialistak oposizio gogorrenetik ia isiltasunera pasa dira eta beren idazkari nagusia iheskor azaldu da. Hala ere, aurrerantzean PSN-PSOE lankidetzarako prestuago agertuko dela uste du Allik.

Lehendakariak atzo azaldu zuenez, gaur zortzi egingo den bileran «ekonomia izango da nagusi, horixe baita Gobernuak, alderdiak eta gizarteak gehien kezkatzen dituen gaia. Izan ere, horrela segituz gero defizit iraunkor egoeran jar gaitezke». Aurrekontuez gain, Europarekiko battegite plangintza ere eztabaidagai izango dutela aurreratu zuen Allik. UPNkoaren iritziz, arlo horretan ezinbestekoa izango da sozialisten laguntza: «Battegite plangintzak Parlamentuan gehiengoaren sostengua eduki dezan nahi dugu, eta horretarako funtsezkoa da PSN-PSOErekin

Alli lehendakaria eta Urralburu aurrez aurre egongo dira hilaren 25ean.

✓ «Maastrichtek demokratek betidanik eskatu dutena dakar, hots, Europaren eraketa federala».

akordioa lortzea».

Sozialistak lankidetzarako prest daudenentz ez dakiela esan zuen lehendakariak, baina baikor azaldu zen, «PSOE Espainiari dagokionez battegitea bultzatzen ari denez gero, Nafarroan ere adostasuna lortzeko oztoporik ez duela jarriko espero dudalako». Dena den, ostiralean bilera «lehen kontaktua» baino ez dela azpimarratu zuen Allik eta elkar-

rizketek jarraipena izango dutela eman zuen aditzera, «sozialistek gure proposamenen arabera erabakiko bait dute zer egin». Sozialistek jakinarazi dutenez, ez dute proposamenik eramango bilerara, Allirena entzuterako doaz eta.

MAASTRICHT PARLAMENTUAN EZTABAIDAGAI

Bestalde, Foru Parlamentuak oporren osteko lehen osoko bilkura ospatuko du hilaren 23an. Izquierda Unidak Maastrichteko Itunari buruz erreferenduma eta informazioa eskatuz aurkeztu zuen mozioa eztabaidatuko dute bertan, besteak beste.

Alliren arabera, «Europako demokratek betidanik defenditu izan dutena dakar Maastrichtek, hau da, Europaren eraketa federala». Hala ere, eraketa politikoa-ren aldaketa oso epe luzera lortuko dela uste du lehendakariak: «Denok dakigu aldaketa politikoen bidea zeharo motela dela. Orain, moneta arazoekin, ekonomi ereduaren krisia bizi dugu. Horregatik, badirudi lehentasuna izango duela egitura ekonomiko bateratuak, hori oinarritzat hartuta egitura politikoa eraiki ahal izateko».

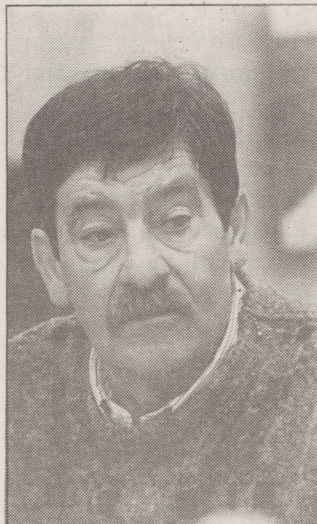
Idigoras: «Erabaki politikoa da Iruinen suplikatorioa»

DONOSTIA

Iñigo Iruin Herri Batasunako senadorearen suplikatorioa Senatuari eskatzeko Auzitegi Gorenak hartutako erabakiak «argi erakusten du botere judiziala interes politiko eta partidisten menpean dagoela», Idigoras HBko bozeramailearen esanetan. Bere ustez, «ez da kasualitatea Auzitegi Gorenak bere erabakia Ajuria Eneko Ituna bildu eta 48 ordu beranduago hartzea».

Suplikatorioa Adolfo Villoslada enpresariaren erreskatearekin eta 'zerga iraultzailearen' ordainketarekin izan zitezkeen loturak medio, Garzon eta Bueren epaileek otsaila eta martxoan Iruinen kontra Gorenari eskatutako ikerketen ondorioa da.

Idigorasek komunikatu batean adierazi zuenez, «erabaki honek irakurketa politiko argi eta kezagarria dauka». Bere irudiko, honako hau «Ajuria Eneko Itunaren bake izpirituen lehen adibide da eta gehiago helduko dira». «Herri honek elkarriketa eskatzen duenean errepresioa eskaintzen» zaiola salatu zuen HBko eledunak eta kasu honetan inkulpatua ezker aber-

Jon Idigoras.

tzalearen buruzagi bat izatea azpimarratu. «Kuri osoa da bakea bilatzeko hain beharrezkoa den bitartekaritza politikoa eta alderdi politikoen arteko elkarriketetaren parte hartu duena errepresio horren biktima izatea», baieztatu zuen Idigorasek.

Bere iritziz, «Ardanza, EAJ eta PSOE jakin behar dute oker politiko izugarria egiten ari direla, HBk eta euskal gizartearen gehiengoak ere ez dutelako onartuko Euskal Herriaren subiranotasuna eta ideia abertzaleen defentsan jarduten dutenei erasotzea».

Tturkoren senideen abokatuen aurkako salaketa aztergai

BILBO

Bizkaiko Epaitegi Probintzialeko fiskalak Iñaki Goioaga eta Arantza Zulueta Juan Mari Ormazabalaren senideen abokatuen aurkako kereila artxibatzea eskatu zuen atzo. Eusko Jaurlaritzak aurkeztutako salaketa deuseztatu egin zuen lehen aldiz Epaitegiak, eta errekursoaren bista egin zen atzo. Salaketaren oinarria Zulueta eta Goioagak Tturkoren heriotzaren inguruan egin zituzten adierazpenetan datza. Abokatu biek Ertzaintza eta Atutxa Barne sailburuaren erantzukizuna azpimarratu zuten.

Kereila aurkezterakoan Biz-

kaiko Epaitegiak artxibatzea eskatu zuen adierazpenetan delituri ez zegoela esanez. Atzo, oster, Eusko Jaurlaritzak ebazpen honi jarritako errekurtsioa aztertu zen Bilboko Epaitegian.

Javier Otaola Eusko Jaurlaritzaren defenditzaileak Zulueta eta Goioagak ez zituztela adierazpenak abokatu gisa egin aldarrikatu zuen, eta Ertzaintzaren aurkako kalumniak egin zituztela gaineratu zuen. Jone Goirizelaia bi abokatuen defenditzaileak EGUNKARIARI adierazi zionez, «Goioaga eta Zulueta adierazpenak beti egin ziren abokatu gisa, eta honela agertu ziren komunikabideetan».

Frantziako Barne Ministerioko kideekin bildu da Vera Parisen

MADRIL

Rafael Vera Espainiako Segurtasunerako estatu idazkaria Frantziako Barne Ministerioko arduradunekin elkarriketatu da azken egunetan ETaren aurkako borrokaz hitz egiteko. Espainiako Barne Ministerioko iturriek jakinarazi dutenez, Vera asteazkenean abiatu zen Frantziara bertako agintariekin ETaren azken atentatuen ondorioez mintzatzeko.

Iturri berberen arabera, Segurtasunerako estatu idazkariak «terrorismoaren aurkako borrokan» Frantziak eman duen laguntzaz gain beste gai batzuk jorratu ditu Parisen egin diren bilera hauetan. Pariseko Gobernuaren lankidetzak hainbat atxilotze eragin du aurtan Ipar Euskal Herrian.

Barne Ministerioko agintari frantsesekin izandako bileretan Rafael Verak gaur Bruselan.

HERNANIKO UDALA

IRAGARKIA

Udal Pleno Batzarrek 1992 Uztailak 16an ospatu bilkura berezian aho batez zera erabaki zuen:

1.- «LEBER Planificación e Ingeniería, S.A.» Enpresak idatzitako «Hernaniko Udalerrri Barneko Trafikoaren Azterketa orokorra» delakoan biltzen diren jarraipideak onestea.

2.- Aipatu Azterketa hori jendaurrean jartzea hilaibeteko epean, denbora tarte horretan hura aztertu nahiko lukeen edozeinen eskura egongo delarik, egoki irizitako alegazioak aurkez daitezen.

Horixe jakinarazten dizut berorren ezagupen eta ondorioetarako.

Hernani, 1992ko Irailaren 15ean. ALKATEA

EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA

IRAKASLE LAGUNEN KONTRATUEN ADJUDIKAZIOARAKO LEHIAKETA PUBLIKOA

Errakuntzen Zuzenketa

1992.eko irailaren 13ko datz, Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitateak «Irakasle Lagunen Kontratuak Adjudikatzeko Lehiaketa Publikorako» deia egin zuen. Aipaturiko iragarkian errazkuntza ikusi denez, errakuntzen zuzenketa burutzeari ekiten zaio:

LEIOAKO ZIENTZI FAKULTATERAKO KIMIKA FISIKOA SAILEKO IRAKASLE LAGUNAREN PLAZA BALIOGABE GELDITZEN DA.

Leioa, 1992.eko. irailaren 18an.

ERREKTOREA, Juan José Goiriena de Gandarias y de Gandarias

Mikel Castillori omenaldia egingo diote gaur Iruñean

IRUÑEA

Gaur Poliziak Mikel Castillo iruinsemea hil zuela bigarren urteurrena betetzen dela eta, Amnistia Aldeko Batzordeak omenaldia antolatu dute. Ekitaldea arratsaldeko zortzi t'erdietan izango da, Carmen kalean, Castillo-ren oroigarriaren parean. Bertan txalapartariak, bertsolariak, dantzariak eta ETAkide zenaren senideak egongo dira. Peñek, halaber, ekitaldian parte hartuko dutela iragarri dute.

Duela bi urte gertatutakoa gogoratzean, Rafael Navarro Castillo hil zuen poliziak zigorrik gabe segitzen duela salatu zuen atzo Peio Abadia Nafarroako AABetako ordezkariak. Gogoratuko denez, Navarroren epaiketari poliziak «hilketa» delitua egin zuela esan zuen fiskalak, baina epaileak aske uztea erabaki zuen.

Abadiaren esanetan, «Justiziak lotsarik gabe babestu zuen hilketa, Castillo armarik gabe zihoala eta bizkarretik hil zutela frogatu bazen ere. Horregatik, uste dugu epaiak heriotz zigorrari atek zabaldu zizkiola».

Era berean, 1990eko urrian Castilloren heriotzan parte izan zuten poliziak saritu zituztela eta ekitaldi hartan Nafarroako gobernadore zibila, gobernuburua eta Iruñeko alkatea egon zirela gogorazi zuen Abadiak.

Maastrichti buruzko eztabaida izango da gaur Donostian

DONOSTIA

Euskal Herriko Erreferendumaren Aldeko Plataforma Hiritarrak Maastrichteko Itunaz eztabaidatzeko mahaingurua antolatu du gaurko Donostian zenbait euskal alderdi politikoetako ordezkarien partaidetzarekin. Ekitaldi hau joan den astean egitekoa zen, baina bertan egoteko zenbait partaideren arazoak zirela medio, astebebe atzeratzea erabaki zuten antolatzaileek.

Mahainguruan Juan Maria Bandres (EE), Karmelo Landa (HB) eta Ana Miranda (PSOE) europarlamentariak eta Carlos Garaikoetxea (EA) eta Jon Gangoit (EAJ) europarlamentari ohiak izango dira.

Hilaren amaieran zabalduko da Ertzaintza Bizkaiko Ezkerraldean

EAEko hiru hiriburuetan amaituko da hedapen plana 1995ean

Hil honen 28an zabalduko da Ertzaintza Nerbioi ibaiaren ezkerraldean, Juan Manuel Martiarenak, Gasteizko Jaurlaritzako Barne sailburuak atzo ezagutzea eman zuenez. Ertzaintzaren hedapena 1995ean amaitzea espero dute Euskal Autonomi Elkarteko hiriburuetan.

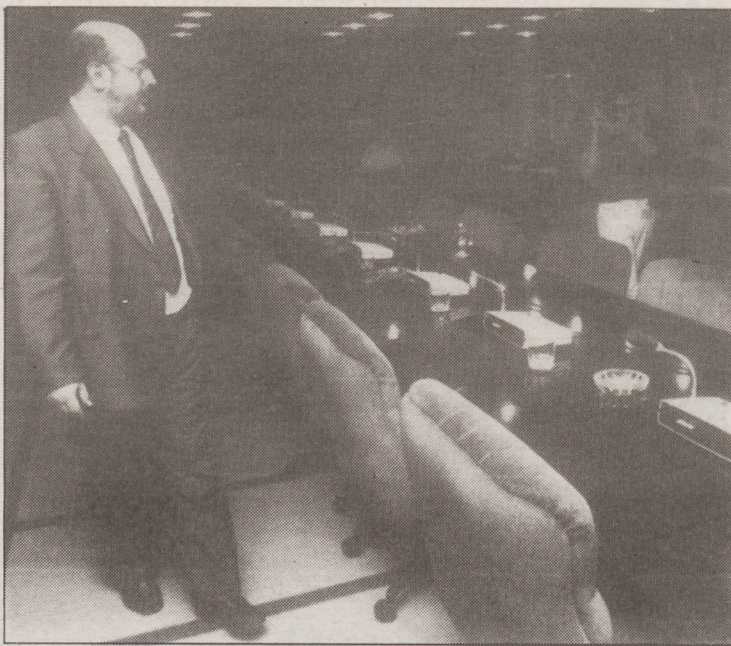
GASTEIZ

Ertzaintzak orain artean egin duen hedapenik handiena izango da hil honen hondarrean Ezkerraldean egingo dena, hirurehun mila herritar biltzen dituen 127 kilometro karratutan zabalduko da. Horretarako bi komisaldegiz zabalduko dituzte, Sestaon bata eta Muskizen bestea.

Bi komisaldegiz hauek ireki ondoren, zazpi hilabeteko epean Polizia Nazionalaren hiru komisaldegiz itxiko direla esan zuen Martiarenak, Madrilgo eta Gasteizko administrazioen artean lortu zen akordioa betetz. Barakaldo, Portugalete eta Basauriko polizi egoitzak dira itxiko direnak.

Ertzaintzak egingo duen bideratzigarren hedapena izango da Ezkerraldean hilaren 28an hasiko den hau. Aurreko zortzietan 4.500 agente baino gehiago zabaldu dira, eta guztira 930 biztanleko inguruneak hartu. Martiarenak azaldu zuenez, berrehun herritarreko ertzain bat jartzea izan da proportzioa.

Gasteizko Barne Sailak Basauri eta Iruñeko komisaldegiz

Martiarenak Legebiltzarrean eman zituen azalpenak.

✓ **Muskiz eta Sestaon irekiko dira Ertzaintzaren komisaldegiz.**

irekiz jarraitu nahi du Ertzaintzaren hedapen plana. Donostia, Bilbo eta Gasteizen zabalduz berri, amaitu egin nahi du hedapena. 1995erako aurrikusi dute hori, eta ordurako 7.000 ertzain inguru izatea Euskal Autonomi Elkartean zabalduak.

HIRU Ertzaintza
HIRIBURUETAKO EAEko hiru
HEDAPENA hiriburuetan
nola zabalduko den azaltzeko
agertu zen atzo Juan Manuel
Martiarena Legebiltzarrean. Az-

ken hedapen honetan zenbat ertzainek hartuko duten parte ordeza ez zuen argitu, Barne Saila populazioaren azken datuak ezagutzeko zain dagoela esan zuen.

Hiriburuetakoko «diseinu berezirik» ez dagoela adierazi zuen, eta dagoeneko zabalik dauden komisaldegien funtzionamendua bera izango dutela. Hedapen honen udaltzainengana izango duen eraginari buruz, desberdina izango dela hiriburu bakoitzean. «egitura eta zabalaren arabera» erantzun zuen. Era berean, polizia bakoitzaren egitekoen «definizioa hobea» egin beharko dela azaldu zuen.

Donostian 1993rako amaitu nahi du Ertzaintzaren hedapena Barne Sailak, 1994erako Bilbon, eta 1995erako Gasteizen.

RIGOBERTA Menchu, aurtengo

Nobel Sarirako hautagai guatemalarra babestuko du Gasteizko Legebiltzarreko giza eskubideen batzordeak. Menchu EAEn dago egunotan, eta atzo Jose Antonio Ardanza lehendakariarekin bildu zen, Eferen argazkian ikusten denez. Hegoamerikako herrien egoera,

batez ere indioena, azaldu zuen buruzagi guatemalarrak. Herri horien alde egindako lanaz aritu zen gero giza eskubideen batzordean. Menchuk Guatemalako herritarren % 65 direla indio azpimarratu eta hauen giza eskubideei egiten zaizkien «bortxaketa larriak» salatu zituen.

LABURREAN

Bi goardia zibil zauriturik kide baten tiroa jasotzean

Bi goardia zibil zauritu ziren herenegun arratsaldean Gernikan (Bizkaia) beste kide batek bere arma garbitzen ari zela nahi gabe eginiko tiroa jasotzean, Bizkaiko Gobernu Zibilak jakitera eman duenez. E.J.V.G. eta J.A.M.S. goardia zibilak Galdakaoko ospitalean daude. Batek izterrean dauka zauria eta besteak, berriaz, hankan.

BONBAK zauritu enpresaria hobera doa

Valentin Marzana irailaren 3an bonba-gutun baten ostandak zauritu zuen enpresariak Gurutzetako eritexean jarraitzen du baina bere osasunak hobera egin du. Marzanak sei atzamar galdu eta begietan zauri larriak izan zituen Gernikan (Bizkaia) duen enpresara bidalitako bonba-paketeak eztanda egitean. Oraindik ez du inork bere gain hartu ekintzaren ardura.

NAFARROA Behereko udalak Ardanzarekin

Nafarroa Behereko hiru herritako alkate eta zinegotziek osaturiko ordezkariak hartuko du gaur Jose Antonio Ardanza lehendakariak Ajuria Enean. Hain zuzen ere, Ostabat, Helette eta Mendionde herrietako ordezkariak bilduko dira Ardanzarekin. Horretaz gain, Eusko Legebiltzarra, Arkauteko Nekazaritza Eskola eta EITBko egoitzan izango dira bisitan.

BORROKA armatuari buruzko eztabaida gaur Bilbon

Irailaren 27an ospatuko den Gudari Egunaren inguruan KASEk antolatu dituen ekitaldien barnean, gaur borroka armatuari buruzko eztabaida izango da Bilboko Bidebarrieta liburutegian. Arratsaldeko zortzietan hasiko den eztabaidan Gorka Martinez Herri Batasunako Mahai Nazionalako kideak eta Javier Sadaba filosofo portugaletarren parte hartuko dute.

Intsumisioa

Epaile aurrean ez aurkeztea erabaki dute udal intsumisoetako HBko alkateek

Gipuzkoako gobernadore zibilak eskatu zion epaileari berauen aurkezpena

Duela bi urte soldadutzaren aurkako mozio bat onartu zuten Hego Euskal Herriko 42 udalek. Garai hartan Gipuzkoako gobernadore zibilak mozio horren berri ematea exigitu zien udalei, baina HBko alkateek aginduari muzin egin zioten. Orain, udalok epailearen aurrean aurkeztu beharra dute, eta alkate hauek horretarako asmorik ez dutela iragarri dute.

A. ORMAETXEA / DONOSTIA

Gipuzkoako gobernadore zibilak epaitegian ezarritako kontentzioso administratibo errekurtsioa dela eta, duela bi urte inguru soldadutzaren aurkako mozioa onartu zuten Gipuzkoako udalek epailearen aurrera aurkezteko agindua jaso dute.

Garai hartan udalok onarturiko mozioak bost puntu zituen: Espainiako Armadari inolako laguntzarik ez eskaintzea, Kontzientzia Eragozpen Legea onartzea, euskal gazteek soldadutzari uko egiteko duten eskubidea aldarrikatzea, herriko ezein gazte prozesatua izanez gero Udalak laguntza eskaintzea eta herritarrek behar duten gai honi buruzko informazioa eta zerbitzuak Udalak bideratzea. HBko kideen hitzetan, udal gehienek mozioa bere osotasunean onartu arren, batzuek zenbait puntu onartu eta besteak baztertu egin zituzten.

«HBkook epailearen aurrera ez agertzea erabaki dugu, alde batetik gobernadore zibilaren kargua onartzen ez dugulako eta soldadutza legez inposatzen dutelako bestetik» adierazi zuten Jon Iñarra Oiartzungo (Gipuzkoa) alkateak, Rafa Ikazuriaga Aulestiko (Bizkaia) alkateak, biak HBkoak eta Iñaxio Elósegik

Intsumisioaren aldeko mozioa onartu zuten udalak

Udal batzuetan intsumisioaren aldeko mozioa onartuzen, baina ez Gobernadore Militararekin ez lanegitea

Mozioaren puntuak:

1. Espainiako Armadari inolako laguntzarik ez eskaintzea.
2. Kontzientzia Eragozpen Legea onartzea.
3. Euskal gazteek soldadutzari uko egiteko duten eskubidea aldarrikatzea.
4. Herriko ezein gazte prozesatua izanez gero Udalak laguntza eskaintzea.
5. Herritarrek behar duten gai honi buruzko informazioa eta zerbitzuak Udalak bideratzea.

HBko Udalgintza arduradunak atzo Donostian eskainitako prentsurrekoan.

Kasua lege aldetik «galdua» dutela aitortu zuen Jon Iñarra. Politikoki, ordea, «irabazia» dutela gehitu zuen «Armada nahiz soldadutzaren aurkako iritzia gizartearena delako» zehaztuz.

AKORDIOAK EPAIA INDARGABETU DEZAKE Epailearen aurrean aurkezteko epea, agiria jaso

eta bederatzi egunekoa da. «Oiartzun, Usurbil, Aulestia eta Etxebarriko udaletara iritsi da dagoneko, eta Usurbileko kasuan aurkezteko epea amaitu da, abokaturik izendatu gabe ez eta epailearen aurrera aurkeztu gabe ere» esan zuen Iñaxio Elósegik. Oiartzungo Udalaren kasuan epea amaitzeke egon arren, hori egiteko inolako asmorik ez dutela garbi utzi zuen. Bizkaiko bi udal horietako alkateek ere ez aurkezteko erabakia hartu dute.

«Udalek harturiko akordioari ezarri zaio kontentzioso administratiboa. Beraz eskatzen den gauza bakarra akordioa indargabetzea da eta juridikoki epaia hala izango dela gaude» argitu ostean bestelako bideak aukeratzeko prest daudela gaineratu zuen. Epaia ez alkate, ez udalen aurkako erabakirik ez duela ekarriko zehaztu zuen.

Berak, bestalde, gobernadore zibilaren irudia desagertzea eskatu zuen, «irudi hau herriak hautatu ez duen arren inposatu egin digutelako».

Hernaniko Udalaren kasua nahiko bitxia da, Udaleko iturriek adierazitakoaren arabera, mozioa bere garaian onartu ez arren auzipetuta daude. «Hiru mozio aurkeztu ziren eta guztiak baztertu» adierazi zion EGUNKARIARI alkateak.

Urtebeteko kartzela eskatu du fiskalak Valencia intsumisoarentzat

T. SATRUSTEGI / IRUÑEA

Jesus Valencia gazteak aurrekin penalak ez baditu ez da kartzelara joango, fiskalak kartzelaldi laburra eskatu bait zuen berarentzat. Fiskalak ez zuen agrabanterik ikusi intsumisoaren portaeran, eta koherentea izan zen zigor hori eskatzeko orduan. «Ez dauka zentzurik zigor gogorragorik eskatzea horrelako kasuetan, batez ere alde moralak barruan daudenean», adierazi zuen Felipe Gurrutxaga intsumisoaren abokatuak.

Berak zioenez, 1991ko abendua baino lehen intsumiso egin zirenak Kode Penal Militarreko Legea erabiliz epaituko dituzte, eta lege honen arabera, zigorrak urte bat eta sei urte bitartekoak izango dira. Baina intsumiso aurtan egin direnak lege berriaren arabera epaituko dituzte, eta beraz kartzelaldi laburra bi urte eta lau hilabetez izango da, argudiatu zuen Gurrutxagak. Datoren urtean lege berria aplikatzen hasiko direla gaineratu zuen.

Defentsak deitutako lekukoek ez zuten atzo deklaratu intsumisoaren aurkako epaiketan, epaileak horrela erabaki zuelako. Abokatuak protestatu egin zuen, alferrik baina. Jesus Lezaun teologoa, Koldo Pastor eta beste bi gehiago ziren baina ez zuten parte hartu. Jesus Valencia gazteak Kontzientzia Eragozpenaren Legeari ez diola baliorik ematen azaldu zuen berriro ere eta horregatik ez zela objetore egin, baina soldadutzaren aurka kontzientzia arrazoiengatik dagoela esan zuen.

Li
Ikastola - Legazpi
Legazpiko
HAZTEGI IKASTOLANn
irakasle bat behar da.
Ezinbestekoa: ● Lizentziatura.
● ingelesa BBB-n
irakasteko titulazioa.
Curriculum aurkezteko epea:
Irailak 23.
Lekua: Ikastolan (goizez)

ILAZKI
EUSKALTEGIA
DONOSTIA

Alfabetatzen I - II egunero 2 orduz.
Mintza - taldea (maila altuetarako)
astearte eta ostegunetan (18'00 - 20'00)
Ega ikastaroa egunero 2 orduz.
Ega ikastaroa egunero 3 orduz. (X 92 - II 93)
Larunbatetan ere Alfa eta Ega 4 orduz.

Informazioa : Tel.: 42 49 10
Kostutuzio Plaza, 5
ILAZKI EUSKALTEGIA,
EUSKARA ONGI IKASTEKO !

HABEREN diru laguntza.

IRAKASLE ESKOLA
Eskoriatza
Gipuzkoa

MagisterioEskola honek zera jakinarazten du:
1992-1993 ikasturterako matrikulazio-epea zabalik dagoela.

ESPEZIALITATEAK:
○ Haur-eskola. ○ Euskal Filologia. ○ Ingles Filologia.

INFORMAZIOA:
IRAKASLE ESKOLA, Tel.: 943/79 04 40. Ordutegia: 9-13

Ingurugiroa

LABURREAN

Jaurlaritzaren ustez «zilegi» da kanpoko hondakinak EAEn tratatzea

Hala ere, «helburu bakarra» hori duten enpresei baimena ukatuko die

Xabier Garmendia Ingurugiro sailburuordeak Aser enpresaren jarduerari zilegitzat jo zuen atzo, kanpoko altzairu hautsak tratatzen dituzten EAEko enpresen eginkizuna «guztiz defendigarria» dela esanez. Hala ere, atzerriko hondakinez soilik arduratzen direnei baimena ukatuko die.

LUIS KARLOS GARCIA / GASTEIZ

Iragan urteko udan Bilboko portura 1.700 tona altzairu hauts eraman zituen 'Baltica' untziari buruzko auziaz mintzo zen atzo Xabier Garmendia Ingurugiro sailburuordea Eusko Legebiltzarrean. EAEko enpresek hondakinok tratatzeko era zertan den argitzen saiatu zen.

Garmendiak esan zuenez, «atzerriko altzairu hautsak tratatzen dituzten enpresen aurka» dago Jaurlaritza. Era horretan, jarduera hori aurrera eraman nahi duten enpresei baimenak ukatuko dizkie Ingurugiro Sailak.

Baina Garmendiak zehaztu zuen aipatu jarrera ez zaiola Aser enpresari egokitu. «Guztiz defendigarri eta zilegia da hondakin kutsatzaile eta arriskugarriak inportatzen dituzten enpresen jarduera, beren instalakuntzaren gaitasun osoa ziurtatu edo-

Iaz 'Baltica' untziak Bilbora ekarritako altzairu hautsez mintzatu zen Garmendia.

XOUSE SIMAI

ta bideragarritasuna lortzeko asmoz baldin bada», deklaratu zuen. Sailburuordeak altzairu hautsak inportatu beharra argudiatu zuen, «merkatuaren eskara eta eskaintza parekatzeko».

Hala ere, Garmendiaren hitzok ez ziren aski izan Igone Arteagabeitia EUEko ordezkariarentzat. Parlamentari honek Aser enpresako zuzendariarekin izandako solasaldi batean oinarriturik esan zuenez, Bizkaiko enpresak tratatzen dituen altzairu hautsetatik % 30 baino ez da Estatu espai-

niarreko enpresek sortua. Are gehiago, EAEko bi enpresak besterik ez diote ematen, Arteagabeitiak adierazi zuenez.

ASER ERRENTAGARRI IZATEKO

EUEkoaren hitzetan, «Aser errentagarria izango litzateke eta ez luke kanpotik ezer ekarri behar, baldin eta hemengo enpresen altzairu hautsez hornituko balitz».

Garmendiak erantzun zion Ingurugiro Sailak ezin dieza-keela ezein enpresa behartu al-

tzairu hautsak Aserrera eramatera. «Nolanahi ere, Aser bidez kotzat jotzen dugu eta gehiago erabili beharko luketela uste dugu», erantsi zuen.

Bestalde, altzairu hautsak «egokiro» tratatzeko epea 1994era artekoa dela esan zuen Garmendiak. Arteagabeitiak prozesua «azkarrago» izatea proposatu zuen, baina Garmendiak jakinarazi zion «legea betetzeko arautegi zorrotzen garai batetik, akordio garai batera igaro beharra» dagoela.

Okupak

Kendu zizkieten gauzak eskatzeko kontzentrazioa egingo dute okupek

IRUÑEA

Lore Etxeko okupek kontzentrazio bat egingo dute gaur Iruñean, gaueko bederatzieta udaletxe enparantzan, abuztuaren amaieran etxea bota zieten kendutako gauzak bueltatu diezaizkieten eskatzeko. Beraiek diotenez, jantziak, tresnak, janaria, altzairiak eta abarrekin hiru kamioi bete zituzten eta oraindik udaltzainen lokaletan daude.

Alfredo Jaime alkatea, Franco

eta bere udaltzainen «legalki lapurtu» dietela adierazi dute, eta protesta moduko ekitaldiekin jarraituko dutela gaineratu zuten, beren gauzak lortu arte.

«Hasteko, kalean kartelak jartzea debekatu ziguten, eta lagun bat atxilotu eta 25.000 pezetako isuna jarri zioten. Horretaz aparte, udaltzainen gure kartelak, pegatinak eta kuboak hartu zizkiguten, eta geroago, guk jarritako kartelak kentzen ikusi genituen udaltzainak», adierazi zuten okupek.

Hezkuntza

Selektibitatea EAEko 3.390 gaztek egingo dute egunotan

BILBO

Euskal Autonomi Elkarte-ko 3.390 gazte selektibitateko azterketak hasi zituzten atzo eta gaur ere horretan ari-tuko dira. Bizkaian 1.855 ikasle egingo dute egun hauetan Unibertsitateko sarrera azterketa, Gipuzkoan, berriz, 1.090 gazte eta Araban, azkenik, ez dira 500era heltzen selektibitateko proba egingo duten ikasleen kopurua.

Irailako selektibitateko probak hamabost epaimahaik zuzenduko dituzte. Horietatik Araban bat, Gipuzkoan lau eta Bizkaian bederatzi epaimahai arduratuko dira Unibertsitatean sartu nahi duten gazte

hauen azterketak zuzentzeaz. Beren ikasketak Irakaskuntza Ertainen Erreforma egin dituzten ikasleen probak epaimahai berezi batek epaituko ditu. Kasu honetan, azterketak Bilbon eta Eibarren (Gipuzkoa) egin beharko dituzte ikasleek.

Ekaineko selektibitateko probei dagokienaz, azterketa egin zuten 12.510 ikasleetatik 11.796k gauditu zuten, hau da % 94,29k. Dena dela, selektibitatea gauditzeak berez Unibertsitateko atea zabaltzeko balio ere, ikasle askok ezin izango dute beren gustuko ikasketak egin, izan ere zenbait fakultetetan ikasle kopurua eta sarrera mugatzeko nota eskatzen dute.

GAIXOEK iaz 1,52tan jo zuten Osakidetza

Batezbeste EAEko herritarrek 1,52tan jo zuten Osakidetza iaz Osasunaren Euskal Institutuak plazaraturiko datuen arabera. Oro har, kontsultak 3.199.220 izan ziren. Horietatik % 34 ospitaleetan egin ziren eta beste kanbulatorio eta osasun zentroetan. Arnasketa nahiz bihotzeko arazoak zituzten gaixoen kontsultak izan ziren ugariak.

LANTEGI bati su emateagatik atxilotuta

Basauriko (Bizkaia) Lyrsa pneumatiko lantegiko langile bat atxilotu zuten atzo, Ertzaintzaren arabera, abuztuaren 30ean lantegiari su eman ziona bera izan bait zen. Tomas R.B. 33 urteko bilbotarra hurrengo egunean ertzainen komisaldegian aurkeztu zen, sutearen momentuan bahitu zutela adieraziz. Baina Ertzaintzak gezurrezko salaketa zela egiaztatu zuen eta ondorioz, deklaratzera deitu eta guztia aitortu zuen Tomas R.B.k.

DTENITUTA

Miarritzen ostutako auto batean zihoanean

26 urteko belgikar bat atxilotu zuten atzo Ertzaintzak Oiartzunen (Gipuzkoa), Miarritzen (Lapurdi) lapurtu zuten auto barruan zegoenean. Atxilotuak ez zuen inolako dokumenturik eta autoak ateko zerraila bat, besteak beste, hautsita zuten.

MOTOZIKLETA

aldatzeagatik detenituta

Lehenengo motozikleta bat ostu eta ondoren ezagutu ez zezaten aldaketak egin zizkion Isidoro R.P. 20 urteko Erandioko (Bizkaia) bizilaguna atxilotu zuen atzo Ertzaintzak. Pasa den urtarrean lapurtu zuten Yamaha 125 CC. motozikleta. Nahiz eta lapurrak matrikula aldatu eta zilindro txikiagoa jarri, motozikletaren jabeak ezagutu egin zuen. Ondorioz, Ertzaintzari horren berri eman eta motozikleta lortu eta ikerketak egin ostean, detenitu egin zuten lapurra.

JAKINTZA IKASTOLAK

Filosofia eta Euskara emateko irakasle bat (jornada erdian) behar du.

• Betebeharrekoak:

• Filosofian lizentziatua • EGA titulua.
• EIT eta euskara emateko gaitasuna baloratuko dira.
Interesatuak eraman curriculum JAKINTZA IKASTOLARA Irailaren 22rako
Altamira Auzoa z/g Tf.: 160540 ORDIZIA

Osasuna ondasun merkantilista gisa erabiltzea salatu du HBk

BILBO

Osasuna ez dela «ondasun merkantilista» salatu zuen atzo Herri Batasunak, Espainiako Osasun Ministerioak botiken finantzaketa «hautakorra» egiteko ezarri nahi dituen neurriak direla medio.

«Prestakuntza sozialen murrizketek helburu merkantilistek erantzuten diete. Neurriok EAJ eta PSOEek administrazio zein zerbitzu publikoen gestioan agertu duten gaitasunik ezaren ondorioa dira», adierazi zuen atzo HBk prentsa agiri baten bitartez.

Iturri berberen arabera, farmazi produktuen gastua «neurrigabekoa» bada ere, gastu hau Gobernuan dauden alderdien politika «ilun eta zehaztugabearen» ondorioa

da. «Egoera hori dela eta Gobernuko alderdiek neurri kontserbadore eta pribatizazioak planteiatzen dituzte», agertzen da alderdi abertzaleak igorritako agirian.

HBren arabera, Espainiako Osasun Ministerioak ezarri nahi dituen neurriek ezberdintasun sozialen areagotzea ekarriko dute. «Neurri hauek direla medio zenbait sektore babesik gabe gera daitezke, medikamenduak erosteko bi-tartekorik ez dutelako».

HBk «ezinbestekotzat» jotzen du euskal gizartearen egotea osasun arloa pribatizatzeko saioen aurrean. «Gaur inoiz baino garrantzitsuagoa da osasun publikoa defenditzea, osasuna hiritarren eskubide bat delako eta ez gutxi batzuen pribilegioa».

Gerra eta gosetea direla eta elkartasuna eskatu du Zirardak

DONOSTIA

Gaur egun munduan dauden gerrak eta goseteak direla eta, elkartasuna adierazi eta eskuzaballak izan daitezkeen eskatu die herriarrei Jose Maria Zirarda Iruñeko apezpikuak. Izan ere, Zirardaren esanetan, «hondamendi horiek saihestu daitezke zentzu pixka bat izango bagenu».

Iruñeko gotzainak 'Pentsarazten duten albiste tragikoak' pastorala idatzi berri du. Bertan adierazi duenez, «sinestezina da Hirugarren Munduan bizi duten miseria egoera, Lehenengo Munduko pertsona batzuek daukaten aberastasuna ikus litekeen bitartean».

Zirardak pastoralean azpimarratu duenez, «munduan gauza asko aldatzea beharrezkoa da gu-

re askatasunaren menpe dauden egoera tragikoak berriro gerta ez daitezkeen». Hala ere, bitartean beharrezkoak dira herriarren eskuzabaltasuna eta elkartasuna.

Gerrei dagokienez, Zirardak Jugoslavia ohia eta SESB banatua aipatu ditu. Era honetan, hainbat galdera egin ditu. Besteak beste, honako hau galdetu du Iruñeko apezpikuak: «Nondik iristen zaizkie armak beraiek produzitu ezin badituzte?».

Era berean, Jose Maria Zirardak idatziriko pastoralean zailtasunak agertu ditu. «Gaur egun elikagaien salneurriak jaitsi ez daitezkeen elikagai erreserbak erretzen dituzte». Baina milioika pertsonak bizi duten goseari aurre egiteko balio lezakeen bitartean ekintza horrek zentzurik ba ote duen galdetu du Zirardak.

Aurpegi ezagunak hartu zuten parte kanpainaren aurkezpenean.

XOÛSE SIMAL

Erdaldunak euskararen mundura erakarri asmoz arituko da AEK

Euskaldunek erdaldunen euskalduntzean parte hartzea da helburua

Euskal Herriko Alfabetatze Euskalduntze Koordinakundeak (AEK) euskaldunei zuzendutako kanpaina berria martxan jarri du aurten. Euskararen jabe direnek erdaldunen euskalduntzean parte aktiboa izatea lortu nahi dute ekintza berri hauekin, orain arte AEKren kanpainetatik at egon direlako.

MIKEL IZARRALDE / BILBO

Erramun Osa, AEK-ko Batzorde Nazionalako kideak atzo aditzera eman zuenez, ekimen berri honek «euskaldun bakoitzak beste erdaldun bat erakartzea» izango du helburu. «Dei bat egin nahi diogu euskaldunei auzoz auzo, herriz herri, lantokiz lantoki edo familiaz familia er-

daldunak euskararen mundura gonbida ditzaten» gaineratu zuen Osak.

'Orain Euskaraz Bizi' lema-ekin antolatu den kanpaina honek «euskara integratzaile bide» dela aldarrikatu nahi du. AEK-ko kidearen esanetan, «erdaldunek euskara ezagutzen ez duten neurrian ezin dira euskaldunen munduan sartu; ezin dute beraien kultura, tradizioa, pentsakera edo sentimenduak ondo ulertu». Osaren iritziz, «nahiz eta Euskal Herrian denbora luzez bizi, euskara ikasi arte ezin da euskaldungoaren altxorra bereganatu, ez Euskal Herriko memoria historikoa erabili ez bere hirikidekin osmosi osoan bizi».

Kanpainaren helburua erdaldunak erakartzea izango denez, Bizkaiko AEK-ko arduraduna den Osak «euskaldun bat eta erdaldun bat elkartzen direnean erdaraz hitz egin beharrean euska-

raren erabilpena» bultzatu behar dela aldarrikatu zuen.

EUSKARA IKASTEAREN GARRANTZIA

Atzo aurkeztu zen Bilbon kanpaina berri hau, eta bertan izan ziren euskal kultura eta komunikabideetako zenbait pertsonaia. Mariano Ferrer kazetariak euskara ez duela ondo ikasi aitortu arren, euskalduntzeko nahia ez duela galdu adierazi zuen.

Jon Lopategi bertsolariak, bestalde, AEK bezalako mugimenduaren beharra aldarrikatu zuen. Muxikarrak erakunde publikoak salatu zituen, «euskara berreskuratzeko saioak egiten ez dituztelako», eta herri ekimenek euskalduntzearen bultzatzaileak izan behar dutela azpimarratu zuen.

Kanpainaren euskarri gisa, Bitoriano Gandiagak poema bat idatzi du AEKren eskakizunaz.

ANOETAKO HERRI IKASTOLA

Geografia eta Historiako
Lizentziatua behar du.

Musika ezagupenakin
eta EGA titulua.

Erreforma inguruan
ezagupenak baloratuko dira.

Kontratua urte betekoa.

Die ezazu:

Tel.: 943 / 65 46 13

ARBIZUKO UDALA

XEHETASUN AZTERKETAREN HASIERAKO ONÂRPENA

Arbizuko Udal Plenoak, 1992ko Irailaren 5ean ospatutako bilkuran, 5 Unitate Aktuazioko Xehetasun Azterketaren hasierako onarpena onetsi zuen. Hau "INFORMES Y GESTION S.A." delakoak bultzatu du, Francisco Izko Ilundain J.K. ordezkatu duen larik.

Martxoaren 14ko 3/80 Errege Dekretu legeak xedatutakoarekin adostasunez, informazio publikoan hamabost eguneko epean jartzen da. Aipatu epea iragarki hau N.A.O.n argitaratzen den hurrengo egunetik hasiko da kontatzen.

Arbizu, 1992ko Irailaren 17an. ALKATEA-LEHENDAKARIA

APROBACION INICIAL ESTUDIO DE DETALLE

El Pleno del Ayuntamiento de Arbizu, en sesión celebrada el día 5 de Setiembre de 1.992, acordó la aprobación inicial, del Estudio de Detalle de representación por D. Francisco Izco Ilundain.

Lo que se somete a información pública durante el plazo de quince días, de conformidad con lo dispuesto en el Real Decreto Ley 3/80, de 14 de marzo. Dicho plazo comenzará al día siguiente de la publicación del presente anuncio en el B.O.N.

Arbizu 17 de Setiembre de 1992. EL ALCALDE PRESIDENTE

EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA

1992.eko irailaren 13ko datuz, Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitateak Behinbehineko Irakasle Titularren kontratuak adjudikatuko lehiaketa Publikorako deialdia egin zuen. Aipaturiko erabakiaren testuan errakuntza batzu ikusi direnez, dagoz-kien zuzenketak egin dira.

ERRAKUNTZEN ZUZENKETA

• DIOENEAN:

Orden zkia.: 1. Categoría: Unibertsitate-Eskolako Behinbehineko Irakasle Titularra. Eskaturiko gutxienezko titulazioa: Unibertsitate-Diplomatua, Ingeniari Teknikoa edo Arkitekto Teknikoa. Saila: Matematika Aplikatua. Jakintz arloa: Matematika Aplikatua. Egin beharreko iharduerak: Matematikaren Gehipena. Elebiduna: Gaztelania-Euskara. Arduraldia: osoa.

• ESAN BEHAR DU:

Orden zkia.: 1. Categoría: Unibertsitate-Eskolako Behinbehineko Irakasle Titularra. Eskaturiko gutxienezko titulazioa: Lizentziatua, Ingeniaria edo Arkitektoa. Saila: Matematika Aplikatua. Jakintz arloa: Matematika Aplikatua. Egin beharreko iharduerak: Matematikaren Gehipena. Elebiduna: Gaztelania-Euskara. Arduraldia: osoa.

• DIOENEAN:

Orden zkia.: 3. Categoría: Unibertsitate-Eskolako Behinbehineko Irakasle Titularra. Eskaturiko gutxienezko titulazioa: Unibertsitate-Diplomatua, Ingeniari Teknikoa edo Arkitekto Teknikoa. Saila: Matematika Aplikatua. Jakintz arloa: Matematika Aplikatua. Egin beharreko iharduerak: Matematikaren Gehipena. Elebiduna: Gaztelania-Euskara. Arduraldia: osoa.

• ESAN BEHAR DU:

Orden zkia.: 3. Categoría: Unibertsitate Eskolako Behinbehineko Irakasle Titularra. Eskaturiko gutxienezko titulazioa: Lizentziatua, Ingeniaria edo Arkitektoa. Saila: Matematika Aplikatua. Jakintz arloa: Matematika Aplikatua. Egin beharreko iharduerak: Matematikaren Gehipena. Elebiduna: Gaztelania-Euskara. Arduraldia: osoa.

Leioa, 1992.eko irailaren 16an.

ERREKTOREA, Juan José Goiriena de Gandarias y de Gandarias

Hezkuntza ez sexistari buruzko ikastaroa antolatu du GITEK

DONOSTIA

'Hezkuntza sexistarik ez' deituriko ikastaro bat antolatu du Gizarte Ikasketetarako Talde Eragileak (GITE). Irailaren 21 eta urriaren 21 bitartean izango da ikastaro hori Bilbon eta bertan Euskal Herri eta Kataluniako hamabost adituk hartuko dute parte. Antolatzaileen arabera, gaur egungo hezkuntz sisteman dagoen sexu diskriminazioari aurre egitea da ikastaroaren helburua.

Hamabi ponentzia eta mahainguru bat izango dira 'Hezkuntza sexistarik ez' ikastaroaren barne. Bertan lau atal aztertuko dituzte: gizarte eta hezkuntz sistema, sistema horren analisia, sexismoaren analisia hezkuntzaren irizpidetik begiratu eta eredu ez sexisten esperientziak ezagutaraztea.

«Ez dirudien arren» hezkuntz sistema oraindik ere sexista dela adierazi zuten atzo GITEko Marian Matas eta Lourdes Rodriguezek. Adibide bezala, testu liburuak eta hauek erabiltzen duten hizkuntza jarri zituzten.

EAEko ikuskizunetarako lokalen % 90ek segurtasun neurri «eskasak» dituzte

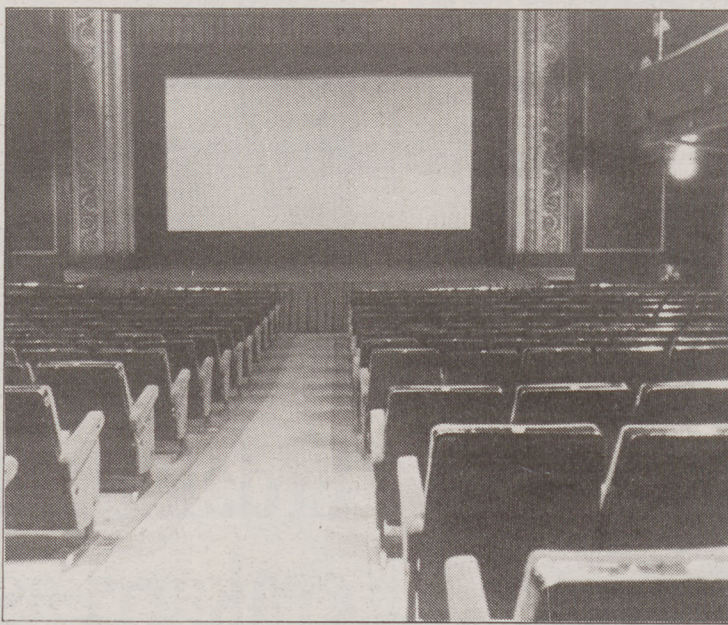
Jaurlaritzak ikertutako 267 lokaletatik 250ek hala frogatu dute

Euskal Autonomi Elkartearen dauden antzoki nahiz erakustokien % 90ek irregulartasunak dituzte segurtasun neurrietan, Jaurlaritzak eginiko ikerketa baten arabera. Oro har 267 lokal ikertu dira eta 250ek ez dituzte behar bezalako segurtasun neurriak betetzen.

DONOSTIA

Alberto Sanz Eusko Jaurlaritzako Joko eta Ikuskizunen zuzendariak Gasteizko Legebiltzarrean atzo adierazi zuenez EAEko zinema, antzoki zein erakustokien % 90ek irregulartasunak dituzte segurtasun neurrietan. «Ez gaude Hirugarren Munduko herrien parean baina ezta gure herriari dagokion mailan ere» aitortu zuen Sanzek.

Joko eta Ikuskizunen zuzendaritzak betebeharrak batzuk bidali ditu 250 antzoki, zine, erakustoki eta dantzalekuek «segurtasun neurrien irregulartasunak kopon ditzaten» zehaztu zuen Sanzek. Bere hitzetan, udalei dagokien fiskalizazio lana askotan bete gabe geratzen zela ikusirik hartu zuen Joko eta Ikuskizunen zuzendaritzak erabakia.

EAEko lokal gehienek segurtasun neurri «gutxi» dituzte. VILLAGRAN

Kirola egiteko lokalei buruz ere jardun zuen Jaurlaritzako Joko eta Ikuskizunen zuzendaria. EAEko gehienak udalen menpe edo instituzio publikoen esku daudela esan ostean hauek 58 zentroei beren segurtasun neurriak buruzko dokumentazioa eskatu zitzaizela zehaztu zuen. Hauen artean Espainiako Futbol Ligako Lehen eta Bigarren Mailako taldeen zelaiak, hamasei kiroldegi, hamazazpi pilotaleku, hipodromo bat eta belodromo bat daude.

INSTITUZIO PUBLIKOEN LAGUNTZA «ESKASA»

Informazioa jaso ahal izateko bigarren eskaera egin zutela adierazi zuen Sanzek, eta informazio osoa eskaini zuten bakarrak tiro zelaietako ardura-dunak izan zirela esan zuen. Bere hitzetan eskaera egin zitzaizkien lokalen % 20k irekitze baimena aurkeztu zuten, % 34ek larrialdietarako plana, % 37k instalazioen sendotasun agiria, % 22k suteen aurkako babes agiria eta

✓ Instituzio publikoen «laguntza eskasa» salatu zuen Sanzek, eskaturiko informazioa ezkutatutazaiela argudiatuta.

beste % 35ek instalazio elektriko berrikusketa agiria aurkeztu zuten.

Lokal hauetako arduradunengandik «laguntza eskasa» jaso zutela azaldu zuen Sanzek, gehienak udal nahiz instituzio publikoen esku daudela azpimarratuz.

«Joko eta Ikuskizunen zuzendaritzak beste instituzioek exigitu beharreko lana ordezkatzeko ari da, kirol lokalen mantenimenduz arduratuz» argitu zuen. Ondorioz, arrisku bat egon den kasuaren jakinean Jaurlaritzak ekoizteko gainontzeko kirol zentroetako baldintzak gogortu egingo dituela aitortu zuen Alberto Sanz Joko eta Ikuskizunen zuzendaria. Antzemandako irregulartasunak konpontzea eskatuko du zuzendaritzak, baita espedienteak ireki ere eskatutako dokumentazioa aurkeztu ezean.

HILDAKOAK

BIZKAIA

BILBO

Margarita Ruiz de Lezana Ortega, 76 urte.
Miguel Jimenez Angulo, 28 urte.
Ramon Aretxaga Torrontegi, 70 urte.
Julian Iñurriagarro Etxaniz, 70 urte.
Prudencia Olabarria Ibarretxe, 93 urte.
Ildefonso Pallares Cabo.
Rafael de Francisco Gonzalez, 84 urte.
Elias Martinez Ezkerra.
Maria Concepcion Velez Garcia, 87 urte.

ALGORTA

Jaime Bergaretxe Gros, 52 urte.

ERANDIO

Sofia Barrenetxea Larrañaga, 80 urte.

GALDAKAO

Mikel Zenarruzabeitia Aboitz, 76 urte.

LEIOA

Francisca Callejo Rodrigo, 91 urte.

SOPELA

Jose Luis Sagardui Gernika, 60 urte.

SUKARRIETA

Juan de Bilbao Zabala, 85 urte.

GIPUZKOA

DONOSTIA

Jose Maneiro Añua.
Jose Arzamendi Illarreta, 62 urte.
Quintín Nanclores Dominguez, 74 urte.
Martina Moia Idigoras, 90 urte.

ALTZOLA

Antonia Mendikute Iriondo, 89 urte.

EIBAR

Juan Aledo Ceron, 74 urte.

ERANDIO

Sofia Barrenetxea Larrañaga, 80 urte.

ERRETERIA

Lorenza Velasco Mendez.

IRUN

Andres Garcia Iglesias, 81 urte.

LASARTE

Francisco Moreno Vaquero, 50 urte.

ORDIZIA

Daniel Garin Ugarte, 80 urte.

ARABA

GASTEIZ

Jose Maria Mongelos Osarte, 78 urte.
Margarita Ruiz de Lezana Ortega, 76 urte.

NAFARROA

IRUÑEA

Irene Barberia Ilundain, 79 urte.

Ricarda Goñi Lanberto, 94 urte.

Jose Ramon Arkauz Elkorobarrutia, 85 urte.

Felix Ignacio Garziandia Etxarri, 68 urte.

Anunciacion Lamana Rodriguez, 94 urte.

Aureliano Larion Gaston, 77 urte.

ABARTZUA

Veremundo Lopez de Dicastillo Otxoa, 93 urte.

IRIBAR

Miguel Azpiroz Zubieta, 72 urte.

MENDIGORRIA

Candido Goñi Larrea, 70 urte.

TAFALLA

Jovita Abinzano Isturiz, 86 urte.

Inocente Ibañez Legat, 65 urte.

LAPURDI

ANGELU

Dominique Cobo, 81 urte.

BOKALE

Marguerite Lapegue-Gosset, 88 urte.

Seme-alabak beren babespean dituzten emakumeei laguntza eskainiko die Gipuzkoako Diputazioak

LOINAZ AGIRRE / DONOSTIA

Seme-alabak beren babespean dituzten Gipuzkoako emakumeak aztertuko dituen ikerketa bat egiteko asmoa azaldu zuen atzo Gipuzkoako Diputazioko Gizarte Zerbitzu Saileko diputatua den Gemma Zabaletak. Elvira Kortajarena Udal Progamen zuzendaria eta Encarna Lazaro Planifikazio Kabineteko arduraduna ere Zabaletarekin batera izan ziren atzoko prentsurrekoan.

Ikerketa hau Irun, Pasaia eta Errenterian egingo dute, gerora Gipuzkoako beste herrietara zabalduko bada ere. «Emakumeen inguruko ikerketa eta plan honen ondorioz, orain arte inoiz gauzatu ez den plan zehatz eta giza arloko ekintza positiboa egin nahi da. Izan ere, diru prestazioak egitera ohituta bagaude ere, emakume horien bizi baldintzak aldatuko lituzkeen plan integralak ez dira sortzen», argitu zuen Gemma Zabaletak.

Ikerketaren ondorioz burutuko

den plan honekin, emakume horien egoera aldatzea lortu nahi da. Honela, diagnostiko soziologiko orokor bat egingo dute datozen hiru hilabeteetan zehar, 1993an martxan jarriko den laguntza plana garatzeko. «Ez da arlo ekonomikoa bakarrik kontutan hartuko ikerketa honetan, giza arloko laguntzak ere kontuan izango ditugu», adierazi zuen Zabaletak.

Gipuzkoan haurrak dauzkaten senarrak gabeko emakumeak 1.036 dira.

MANUEL
DE LA CUESTA
OBINETA
JAUNA

EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA
UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO

(UPV/EHUko Gipuzkoako Canpuseko Errektoreordea den José de la Cuesta Arzamendi Jaunaren aita)

Donostian hil zen atzo, 1992.eko irailaren 17an.

UPV/EHUko Errektoreak eta Unibertsitate-Elkarteak, beraren animaren berrak atsedenerako otoitz egitea erregutuz dute eta gaur ostirala, irailaren 18an, arratsaldeko 7etan Donostiako Artzain Onaren Elizan egingo den hiletara joatea.

(Padre de D. José Luis de la Cuesta Arzamendi, Vicerrector del Campus de Guipuzkoa de la UPV/EHU)

Falleció en San Sebastian, ayer 17 de Septiembre de 1992.

El Rector y la Comunidad Universitaria de la UPV/EHU, ruegan una oración por el eterno descanso de su alma y asistan al funeral que se celebrará hoy viernes 18 de Septiembre, a las 7 de la tarde en la Iglesia del Buen Pastor de San Sebastian.

Pezetaren % 5eko jaitsiera ekarri dute Europako moneden gorabeherek

Moneda Sistemaren ezegonkortasunak liberaren sendotasuna eragin dezake

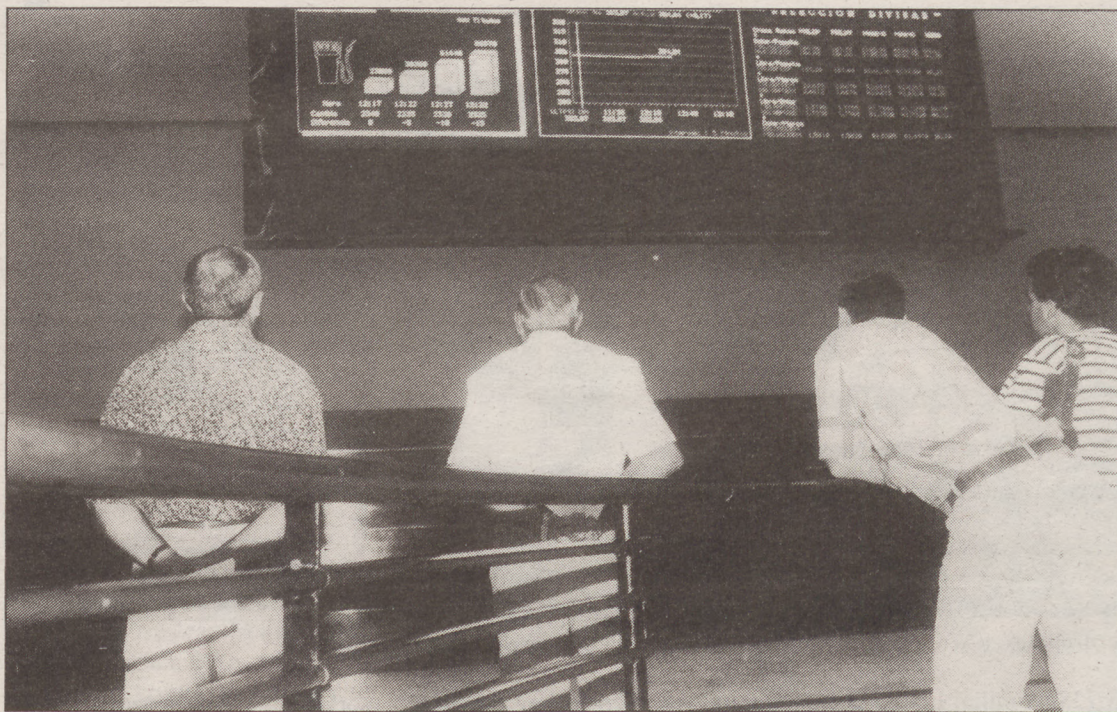
Banco de Españak eskatuta, Europako Komunitateko Moneda Batzordeak pezetaren balioa % 5 jaitsia erabaki zuen atzo goizaldean. Moneda Sistemaren egunotan izandako aldaketek ez diote kalterik egin Frantziako liberari eta moneda honen balioak gora egin dezakeela adierazi du Michel Sapin Ekonomia ministroak.

DONOSTIA

Azken hamar urteotan lehen aldiz jaitsi da pezetaren balioa. Pezetaren balio gutxitua atzo sartu zen indarrean EK-ko Moneda Batzordeak hala erabaki ondoren. Banco de Españak pezetaren % 5eko jaitsiera eskatu zuen «libra eta lira Europako Moneda Sistematik (EMS) atera izanak behartuta».

Modu honetan, ecu bakoitzak 139,76 pezetako balioa lortu zuen atzo. Libera bakoitzeko 20,474 pezetan kokatu zen kanbioa erosleentzat eta 20,536 pezetan saltzaileentzat. Gogoratu behar da herenegun 18,63 pezetako balioa zituela libera bakoitzak.

Madriko Ekonomia Ministeriotik adierazi zuten, pezetaren jaitsiera «hartu beharreko neurria» izan da, «libra eta lira momentuz EMStik kanpo gelditu

Bilboko Burtan ez zen aldaketarik egon, inbertsoreak «zer egin ez dakitela» bait daude.

SIMAL

ondoren merkatuaren espekulazioa pezetara zuzentzeko arriskua bait zegoen».

Balio jaitsieraren eraginez pezetaren egonkortasuna kolokan balego, hau da, fluktuazioa edo aldaketak izaten badira, Banco de Españak pezeta sendotzeko esku hartuko duela agindu du.

BILBOKO BURTSAN ALDAKETARIK EZ Bilboko Burtan ez zen aldaketa aipagarrikerik gertatu atzoko ekitaldian. Indize orokorrak 2,35 egin zuen gora eta 306,22 pun-

tutan finkatu zen. Aldaketarik ezaren arrazoia azaltzeko orduan «inbertsoreen artean hedatu den harridura eta zer egin jakin eza» azpimarratu zuten Burtako iturriek. Espainiako merkatu baloietan ere joera antzekoa izan zen.

Espainiako bankuarterko merkatuari dagokionez, pezetaren jaitsiera ezagutzean operazio ezberdinen prezioak, hau da, interesek gora egin zuten eta Banco de Españak parte hartu behar izan zuen tipoak beren horretara itzularazteko. Bankuarterko iturriek ez

zuten aurrikuspenik egin datozen egunetan izan daitezkeen interes tipoen aldaketei buruz, Alemaniak gai horretan har ditzakeen erabakien zain.

Libra eta lira EMStik erretiratzeke erabakia ez du pezetarekin hartuko Madriko Gobernuak, bertako iturriek ziurtatu zuten. «Pezetak EMSren barruan egon behar du eta ez dauka ateratzeko arrazoirik, aldaketa esparruan mantendu bait da tipoak igo barik eta Banco de Españak apenas parte hartu ga-

ONDORIOAK

■ **MONEDAREN** debaluazioak esportazioak merketzen ditu, baina inportazioak garestitu.

■ **ESPORTAZIOAK** handitzean, hasiera batean enpleguaren sorrera ere bultzatzen du monedaren baliogutxitzeak.

■ **INPORTAZIOAK** gutxitzearekin kanpoko produktuen eskaria jaitsi egiten da eta honek defizita murriztu dezake.

■ **NEKAZAL** prezioek gora egin dezakete. Europako Komunitatek ziurtatu dutenez, % 2 edo % 3 gehiago kobratuko dute pezetan nekazariak beren produktuen salmentagatik.

■ **ATZERRIKO** inbertsoreen artean moneda debaluatu duen Estatuan inbertitzeko mesfidantza hedatzen da, baldin eta interes tipok igotzen ez badira.

■ **INFLAZIOAK** gora egin dezake, kontsumitzaileek garestiago ordaintzen bait dituzte atzerriko produktuak. Beraz, Kontsumorako Prezio Indizea (KPI) handiagotu egin daiteke.

■ **BALIO** merkatuetan ere mesfidantza sortzen du monedaren baliogutxitzeak, ahultasun seinaleztat ere har bait daiteke.

■ **DIBISA** edo atzerriko diruaren sarrera mugatu egin dezake debaluazioak, baina Espainiaren kasuan hau ez litzateke arazo garrantzitsua, erreserba gehien duen estatuetako bat bait da.

■ **DIRUA** aldatzeko orduan, merkeagoa gertatuko zaie Espainiatik kanpoko moneda erabiltzen dutenei pezeta eskuratzea. Pezetak beste moneda batez trukatzea nahi dituenarentzat garestiagoa izango da beste diru hori gaur erostea herenegun baino.

■ **BEREN** jarduera inportazioan oinarritzen duten enpresentzako kaltegarria da neurri hau, baina esportazioetan aritzen direnen salmentek gora egingo dute.

Orain arteko politika ekonomikoari eutsiko diola dio Carlos Soltxagak

DONOSTIA

Pezetaren debaluazioaren ondoren Espainiako Gobernuak orain arteko politika ekonomikoari eutsiko diola adierazi zuen Carlos Soltxaga Ekonomia ministroak atzo Madriko Kongresuan. Gainera, pezeta debaluatzeaz gain, datorren urterako aurrekontu murriztaileak onartu beharko direla iragarri zuen.

Debaluazioa neurri handikoa ez, baina esanguratsua zela esan zuen ministroak, Europako Moneda Sistemaren gorabeherak eta pezetaren baliogutxitzearen zergatiak eta ondorioak azaltzeko Kongresuan egin zuen hitzaldian. Europako Moneda Batzordeak hartutako erabakiak onuragarritzat jo zituen Soltxagak, «ekonomia espainiarraren konpetitibitatea berreraikitze» bide irekitzen duelako, baina arazoa ez duela berez konpontzen argitu zuen.

Felipe Gonzalez Espainiako

Carlos Soltxaga.

governuburuak Berlinen adierazi zuenez, egoera honetan ere «Bateratasun Plangintzako helburuek» helburu izaten segiko dute, izan ere, «plangintza horren arrazoa, horrelako egoera nahasiak eragozteko bait da». Lehendakariaren ustez, pezetaren baliogutxitze «txikiak» ez du inflazioan «eragin handirik» izango, eta finantzagintzaren hartutako erabakiek merkatuak orekatzea lortuko dute.

LEHENAGO ERABAKI BEHARREKOA

Jon Azua Eusko Jaurlaritzako ekonomi gaierako lehendakariordeak, pezetaren balioari era artifizialean eutsi zaiola eta debaluazioa lehenago erabaki behar zela adierazi zuen. Gainera, neurri honekin batera beste hiru proposatu zituen Azuak: interes tipoen jaitsia, lan merkatuko egitura aldaketak eta aurrekontu politikako egitura aldaketak.

Herri Batasunaren iritziz, «moneda arloan politika bideratua egitea ezinezkoa dela erakutsi du dibisen merkatuak bizi duen tentsioak», eta Europako Komunitateko gobernuen politika makroekonomikoek baliorik ez dutela.

Moneda gatazka bati erantzuna

IBON ALONSO

Europako Komunitateak herenegun hasi eta atzo goizaldean bukatu zuen premiazko bilera pezeta % 5 debaluatu eta libera esterlina eta lira italiarra Europako Moneda Sistematik (EMS) at gertatzea erabaki zen. Britainia Handiak atzo goizean bezperan interes tasen bi igoera jarraiak indargabetu eta aurreko mailan kokatu zituen.

Espekulazio basatia izan da EK-k neurri hau hartzea bultzatu duen ziorik nagusia. Analistek eszenatoki korapilatsu hau aurrikusi bazuten ere, datorren igandean Frantziak Maastrichti ezezkua emago liokeen kasuan kokatu zuten.

Euskal Herriko industriaren izaera esportatzaileak jandik eskatzen zuen pezetaren debaluazioa, hain zuzen beraien produktuak atzerrian konpetitibitatea irabaz zez-

ten. Debaluazioek esportazioak handitu eta ondoren enplegua sor dezaketela diote ekonomi liburuek. Aldiz, eragin negatiboak izango dituzte inportazioak pisu handia daukaten enpresek.

Baina kontuan izan behar da oraingo pezetaren baliogutxitzea ez dela industria bultzatzeko hartu den neurri bat, baizik eta nazioarteko moneda gatazka bati emandako erantzun zuzena. Orain arte pezetaren indarrari modu artifizialean eutsi zaio. Izan duen indarra Europako interes tasa altuenak edukitzeak erakarri du, hain zuzen, kanpoko dirua erakarrit.

Baliogutxitzeke neurria epe laburreko neurri bat besterik ez da eta egitura tresnak ere martxan jarri behar dira. Azken batean egitura aldaketak dira atzerriko inbertsoreari konfidantza ematen diotenak.

Fusio operazioaren atarian % 26an handitu dira Iberdrola Ien irabaziak

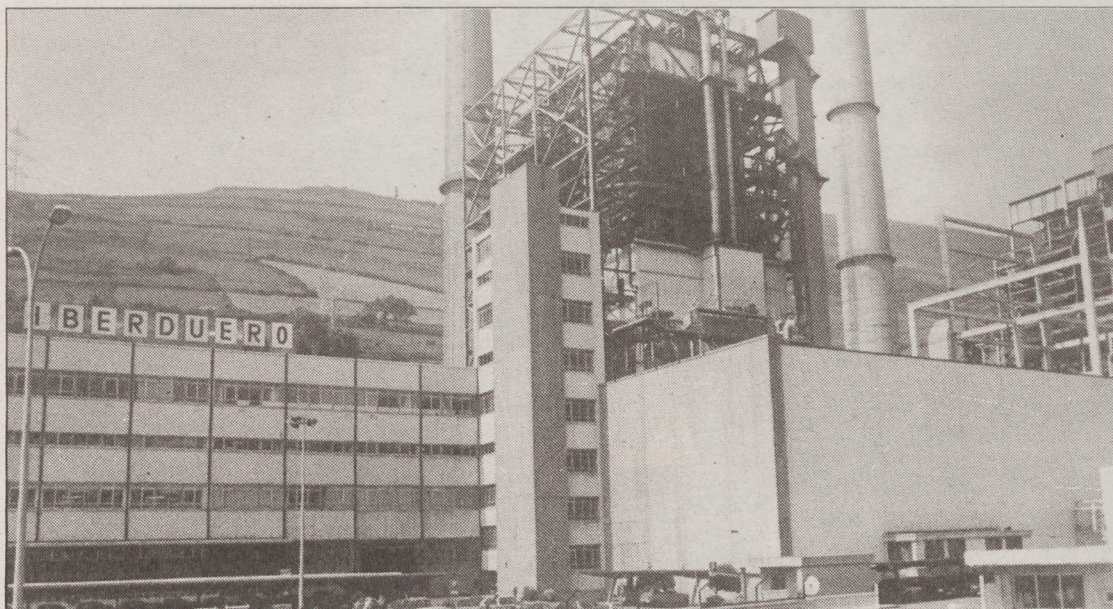
Konpainia elektrikoak kilowatt-ordua prezio merkeenean eskainiko du

Iberdrola I eta IIko Administrazio Kontseiluek joan zen astelehenean lehenak bigarren elkartaren zurgapen fusioa onartu zuten. Operazio honen ondoren konpainia elektrikoak Estatuko kilowatt-ordurik merkeena ekoiztuko du. Kaleratutako azken emaitzen arabera, Iberdrola Ien irabaziek % 26ko hazkundea izan dute.

IBON ALONSO / BILBO

Iberdrola I eta Iberdrola IIko akziodunek datorren azaroan egingo dituzten batzar nagusietan eman beharko diote oniritziaategite operazioari. Honen bitartez Iberdrola Iek 45.700 milioi pezetan (2.500 milioi libera) handituko ditu bere baliabideak, 18.500 milioiko kapital zabal-keta egin ondoren. Zabalkuntzak 27.200 milioiko prima edukiko du.

Zurgapenak ez du eragin fiskalik izango, ezta gainbaliorik ere, 1991ko abenduaren 16ko legea indarrean dagoela aurkeztu delako. Legea Europako Komunitatearen arautegietara egokitzten da. Zurgapen eragiketa bukatu ondoren Iberdrolaren kapitala 463.300 milioi pezetakoa

Iberdrola Iek, lehen Iberduero zen euskal konpainiak, barneratuko du Iberdrola II.

XOUSE SIMAL

(25.738,88 milioi libera) izango da.

Fusio eragiketarekin Iberdrolak Estatuko kilowatt-ordurik merkeena ekoiztuko du. Abantaila konpetitibo honekin batera, testuinguru elektriko berri baten hedapena ekarriko du fusioak. Era berean, Maastrichteko Itunak finantz kostuaren merketzea erraztuko luke, batipat interes tasek izango dute parekotasun handiagoa dela medio.

**GARAI
TXARRETAN
EMAITZA ONAK**

Aurtengo lehen sei hilabeteetako

emaitzei dagokienez, Iberdrola Iek etekinak % 26 handitu ditu eta taldearen emaitza gordina iaz Iberdrola I eta IIk lortutakoaren parekoa da. Ezaugarri hau positibotzat jo behar da, batez ere egoera larrietan lortu dela kontutan hartuz gero.

Alde batetik, emaitza hauek finantz ezegonkortasuna eta interes tasen beherazko joeraren etenaren testuinguru batean lortu dira eta bestetik krisi ekonomikoaren pisuak hornitutako enargiaren gehikuntza mugatu du (% 2,6koa). Gainera lehortearen eraginez energia hidraulikoaren

sorkuntza % 68 murriztu egin da.

Fusioa akzioen trukatzearekin burutuko da eta honetarako erabiliko den neurria honako hau izango da: Iberdrola Ieko 4 akzio Iberdrola IIko 5 akzioen truke. Gainera bat egiteko akordioak Electrica de Langreo, Centrales Termicas del Norte de España, Fuerzas Eléctricas de Navarra, Electra de Logroño, Electrica del Urumea eta Vitoriana de Electricidad konpainien zurgapena aurrirakusten du. Eragiketa enpresa bakoitzeko akzionisten batzarren onepenen ondoren bideratuko da datorren azaroan.

**Irungo mugan
bilduko dira 500
patata ekoizletik
gora**

DONOSTIA

Patata sektorearen egoera salatzeke Hego Euskal Herriko nekazariak Castilla-Leon eta Errioxa eta Castilla-Leonekoekin batera Irungo mugan bilduko dira gaur goizean. COAJ nekazari elkartearen koordinakundeak egin du protesta ekintzarako deia eta bertako iturriek atzo adierazi zuten, Estatuko patata ekoizleen ordezkaritza izango duten 500 baseritarretik gora bilduko dira Irunen.

COAJen barruan dagoen Euskal Herriko Nekazarien Elkartearen iturriek azaldu zuten, gaurko ekintzarekin «mobilizazio etapa bati bukaera» eman go zaio. Mugan biltzearen bitartez «hegoaldeko herrialdeen nekazaritza arazoak kontutan hartzen ez dituen Brusselatik zuzendutako politika eta 1993ko Europako Merkatu Bakararen aurrean sentitzen dugun ahultasuna» erakutsi nahi dute patata ekoizleek EHNERen esanetan.

Gaurko ekintzaren arrazoi nagusia patata sektorearen egoera salatzea bada ere, nekazariak «errenta galera eta ustiapenen galerarekin» lotu nahi dute mobilizazioa.

Bizkaiko labe garaietako langileek ibilaldia egingo dute Madrilerraino

BILBO

Bizkaiko labe garaietako langileak, Asturiaseko Ensidesako langileekin batera, Madrilera abiatuko dira oinez hilaren bukaeran edo urriaren hasieran, bi enpresak birmoldatzeko planaren kontrako protesta egiteko asmoz.

Bizkaitik, Nafarroatik eta Asturiasetik langile talde bana abiatuko da Madrilerrantz hamabost egun inguru iraungo duen ibilaldian. Bizkaiko Labe Garaiak eta Ensidesako ia hamar mila langile kanporatzea jasotzen duen planaren kontrako ekintza hau hasiko den egunean grebarako deialdia egingo dute sindikatuek eta Bilbo, Iruñea eta Gijonen manifestazioak antolatuko dira kilometro batzuetan zehar Madrilera oinez doazen ordezkariak lagunduz.

Ibilaldia helmugara ailegatzeko 48 orduko grebara deituko dute AHV eta Ensidesan, Euskal Herria zein Asturiasen gelditu

diren langile eta familiek Madrilera hurbiltzeko denbora izan dezaten.

Madrilen «milaka eta milaka» pertsona mobilizatzea espero dute sindikatuek, birmoldaketa planari buruz AHV eta Ensidesa biltzen dituen Siderurgia Integralaren Korporazioaren jarrera aldarazteko.

Mobilizazio hauek Korporazioa eta sindikatuek herenegun egindako bileraren porrotaren ondoren iragarri zituzten langileen ordezkariak. Dena den, negoziatzen jarraitzeko asmoa zutela azpimarratu zuten.

**SAILBURUAREN
INFORMAZIO
«EZBERDINA»**

AHVren barruan dagoen Laminaciones de Lesaka enpresako langileek mobilizazioekin bat egiten zutela iragarri zuten atzo. Bertako enpresa batzordeko kideak Iruñeko Gobernuako Industria sailburua den Angel Luis Rodríguezekin bildu ziren ondoren egoera aztertzeke.

Langileen ordezkariak sailburuari adierazi ziotenez, Korporazioaren planak produkzioaren murrizketa jasotzen duenez plantilak ere gutxituko dira. Rodríguez erantzun zenez, berak dituen datuak «ezberdinak» dira. Industria sailburuaren esanetan «Korporaziotik emandako azalpenen arabera ez da produkzioa ez plantila murriztuko».

Lesakako lanategiko enpresa batzordeko bozeramailea den Enrique Lopezek adierazi zuenez, «Korporazioak Europako Komunitateko ekoizleei onurak ekarri eta sektorearen berregituraketaren bitartez diru publikoa lortzeko borondate aldaezina dauka».

Madrilera egingo duten ibilaldiari buruz, «neurri gogorra» dela esan zuen Lopezek, «baina Korporazioaren jarrera itxia aldarazteko dagoeneko ez dugu beste aukerarik» gaineratu zuen. Ildo honetatik, «borroka gogortuko» dela uste du Laminacione-seko langileak.

EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA

1992.eko irailaren 13ko datuz, Universidad del País Vasco, Euskal Herriko Unibertsitateak Irakasle Lagunen kontratuak adjudikatzeke lehiaketa Publikorako deialdia egin zuen. Aipaturiko erabakiaren testuan errakuntza batzu ikusi direnez, dagozkien zuzenketak egiten dira.

ERRAKUNTZEN ZUZENKETAK

• DIOENEAN:

Orden zkia.: 10. **Kategoria:** Irakasle laguna. **Saila:** Matematika Aplikatua. **Jakintz arloa:** Matematika Aplikatua. **Jakintz arloa:** Algebra Lineala eta Kalkulu Infinitesimala. **Arduraldia:** osoa.

• ESAN BEHAR DU:

Orden zkia.: 10. **Kategoria:** Irakasle laguna. **Saila:** Matematika Aplikatua. **Jakintz arloa:** Matematika Aplikatua. **Egin beharreko iharduerak:** Algebra Lineala eta Kalkulu Infinitesimala. **Arduraldia:** osoa.

• DIOENEAN:

Orden zkia.: 59. **Kategoria:** Irakasle laguna. **Saila:** Finantz Ekonomia I. **Jakintz arloa:** Finantz Ekonomia eta Kontabilitatea. **Egin beharreko iharduerak:** Enpresa-Ekonomiarako Sarrera, Enpresaren Antolakuntza eta Administrazioa. **Elebiduna:** Gaztelania-Euskara. **Arduraldia:** osoa.

• ESAN BEHAR DU:

Orden zkia.: 59. **Kategoria:** Irakasle laguna. **Saila:** Finantz Ekonomia II. **Jakintz arloa:** Finantz Ekonomia eta Kontabilitatea. **Egin beharreko iharduerak:** Enpresa-Ekonomiarako Sarrera, Enpresaren Antolakuntza eta Administrazioa. **Elebiduna:** Gaztelania-Euskara. **Arduraldia:** osoa.

• DIOENEAN:

Orden zkia.: 60. **Kategoria:** Irakasle laguna. **Saila:** Finantz Ekonomia II. **Jakintz arloa:** Finantz Ekonomia eta Kontabilitatea. **Egin beharreko iharduerak:** Elkarrekin eta Finantz Kontabilitatea, Kostuen Kontabilitatea. **Elebiduna:** Gaztelania-Euskara. **Arduraldia:** osoa.

• ESAN BEHAR DU:

Orden zkia.: 60. **Kategoria:** Irakasle laguna. **Saila:** Finantz Ekonomia I. **Jakintz arloa:** Finantz Ekonomia eta Kontabilitatea. **Egin beharreko iharduerak:** Elkarrekin eta Finantz Kontabilitatea, Kostuen Kontabilitatea. **Elebiduna:** Gaztelania-Euskara. **Arduraldia:** osoa.

• DIOENEAN:

Orden zkia.: 63. **Kategoria:** Irakasle laguna. **Saila:** Adierazpen Grafikoa eta Ingeniaritzaren Proiektuak. **Jakintz arloa:** Ingeniaritzaren Adierazpen Grafikoa. **Egin beharreko iharduerak:** Irudigintza Teknikoa. **Elebiduna:** Gaztelania-Euskara. **Arduraldia:** osoa.

• ESAN BEHAR DU:

Orden zkia.: 63. **Kategoria:** Irakasle laguna. **Saila:** Adierazpen Grafikoa eta Ingeniaritzaren Proiektuak. **Jakintz arloa:** Ingeniaritzaren Adierazpen Grafikoa. **Egin beharreko iharduerak:** Irudigintza, Irudigintza Teknikoa. **Elebiduna:** Gaztelania-Euskara. **Arduraldia:** osoa.

• DIOENEAN:

Orden zkia.: 68. **Kategoria:** Irakasle laguna. **Saila:** Ingeniaritza Mekanikoa. **Jakintz arloa:** Ingeniaritza Mekanikoa. **Egin beharreko iharduerak:** Makinen Zinematika eta Dinamika, Eraikuntz Kalkulua eta Makina-Entseia. **Elebiduna:** Gaztelania-Euskara. **Arduraldia:** osoa.

• ESAN BEHAR DU:

Orden zkia.: 68. **Kategoria:** Irakasle laguna. **Saila:** Ingeniaritza Mekanikoa. **Jakintz arloa:** Ingeniaritza Mekanikoa. **Egin beharreko iharduerak:** Makinen Zinematika eta Dinamika, Eraikuntz Kalkulua eta Makina-Entseia. **Elebiduna:** Gaztelania-Euskara. **Arduraldia:** osoa.

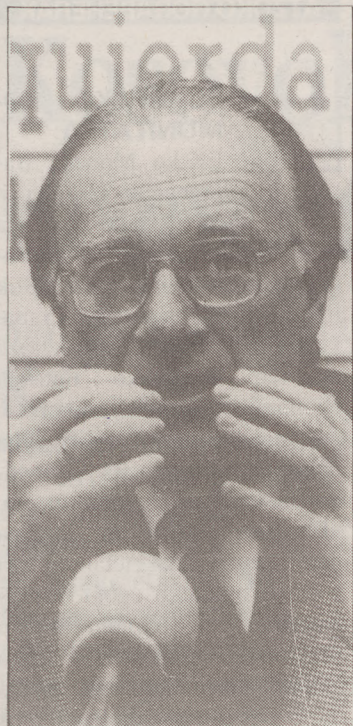
• DIOENEAN:

Orden zkia.: 75. **Kategoria:** Irakasle laguna. **Saila:** Enpresaren Zuzenbidea. **Jakintz arloa:** Lan eta Gizarte-Segurantzaren Zuzenbidea. **Egin beharreko iharduerak:** Merkatal Zuzenbidea, Merkatal Zuzenbidea (Enpresaketen Unibertsitate-Eskolan). **Elebiduna:** Gaztelania-Euskara. **Arduraldia:** osoa.

• ESAN BEHAR DU:

Orden zkia.: 75. **Kategoria:** Irakasle laguna. **Saila:** Enpresaren Zuzenbidea. **Jakintz arloa:** Lan eta Gizarte-Segurantzaren Zuzenbidea. **Egin beharreko iharduerak:** Lanaren Zuzenbidea, Lan-Zuzenbidea (Enpresa-ikasketen Unibertsitate-Eskolan). **Elebiduna:** Gaztelania-Euskara. **Arduraldia:** osoa.

Leioa, 1992.eko irailaren 16an
ERREKTOREA, Juan José Goiriñena de Gandarias y de Gandarias

Nicolas Sartorius.

EFE

Azken krisia etetea lortu du oraingoz IUK

DONOSTIA

IUK eten egin du oraingoz azken astean Maastrichteko Ituna dela eta bere barnean sortutako krisia. Azkenik, Nicolas Sartorius Kongresuko bozeramaileak ez du dimisiorik aurkeztuko eta Julio Anguita proposatutako Maastrichteko Itunaren osoarekiko emendakinaren aurkezpene atzeratu egin da, harik eta IU eta ICKo (Iniciativa per Catalunya) zuzendaritzak ados jarri arte.

Herenegun arratsaldean Diputatuen Kongresuan IU-ICKo talde parlamentarioaren bilera hasi zenean, Sartoriusen dimisioa ofiziala egingo zela eta Maastrichteko Itunaren aurkako osoarekiko emendakina aurkeztuko zela zirudien arren, lau orduko elkarrizketen ostean akordioa iritsi zuten IUKo bi sektoreetako diputatuak eta ICKo hiruak. Akordio honen arabera Sartoriusen bozeramaile izaten segituko du eta Maastrichti buruz talde parlamentarioak izango duen jarrera IU eta ICKo zuzendaritzek erabakiko dute. Bi indar hauen arteko hitzarmenaren arabera, 'erabaki garrantzitsuak' bien arteko adostasunez hartu behar dira eta hori zen hain zuzen ere katalanek proposatutakoa.

MAASTRICHTKO TESTUAREN ALDAKETA

Bi zuzendaritzek eztabaidatuko duten emendakinaren arabera, IU-ICKo taldeak Maastrichteko Itunaren testuari egin dakizkiokeen aldaketak proposatuko dituzte. Aldaketa hauek «ez dute Itunaz buztana ere uzten» Anguitaren esanetan eta ICKoek eta Ezker Berriakoei nahi zuten moduan, ez diote ezetz esaten Itunari. Azken bozketan ICKoek Itunaren alde egin ahal izango dute eta IUKoek boto askatasuna eduki dezakete. Nolanahi ere, Sartorius bozeramaile moduan sinatuko ditu emendakinak. Erreferendum egiteko eskaera ere egingo dute IU-ICKoek.

Erreferendumaren emaitzan zeresan izan dezake Mitterranden minbiziak

Le Pen izan da iragarpenean gibel asmo bat ikusi duen bakararra

François Mitterrandek prostata minbizia duela jakiteak gaur bukatzen den Maastrichteko Itunaren erreferendumaren kanpaina bigarren planu batean utzi du. Iganderako lau egun besterik falta ez zirela egindako iragarpenak erreferendumaren emaitzan zeresan izan dezakeela diote ausartenek.

PARISE

Frantziako lehendakariaren iragarpena baiezkoren aldeko kanpainaren zati bat dela esan duen bakararra Jean Marie le Pen Fronte Nazionaleko lehendakaria da, eta kritika latzak jaso ditu horregatik. TF1 telebista kate pribatuan programa batean parte hartzen ari zela, Le Penek esan zuen «Mitterranden iragarpena aspalditik programaturik» zela erreferendumean baiezkoren alde egiteko asmoarekin. «Duela hamar bat egun esan zidaten erreferendumaren kanpainaren azken egunetan garrantzi handiko gertakizun bat izango zela, eta Mitterranden iragarpena izan da hori». Fronte Nazionaleko lehendakariak esandakoak bertan bildutako hainbat pertsonaltateren amorrua piztuarazi zuen eta askok platotik alde egitea erabaki zuten.

Minbizia duela iragartzeak baiezkoren alde egitea dela diotenek bi argudio erabiltzen dituzte. Alde batetik Mitterrand botoz zigortu nahi zuten batzuk erruki

Neskato batek loreak eman zizkion Mitterrandi eritxetik ateratzean.

AP

daitezkeela eta bestetik, gaixo dagoenez, erreferenduma egin bezain laister —legegintzaldia amaitu aurretik behintzat— dimittitu dezakeela eta hortaz zigorrerako botoa baztertu behar dela.

Nolanahi ere, lehen une batean ez dirudi Mitterranden osasunak bapatean okerrerrantz egin dezakeenik. Prostata minbizia oso arrunta da lehendakariak moduan 75 urte dituztenen artean eta berak ospitaletik irtetean esan zuen moduan, «garunetan ez dinate ezertxo ere egin». Oraingoz, botoa normaltasunez emango duela iragarri du.

Hamar urte zurrumurrutan

Lehendakari izendatu zutenean bere osasunaren berri emango zuela ziurtatu zuen Mitterrandek, bere osasunari buruzko espekulazioak eten asmoz. Hala ere, ez du bere helburua guztiz lortu, tartean behin oso gaixo zegoela edo hilik zegoela ere kaleratu bait dute komunikabideek. Aurreko bi berriak 1981ko azaroan agertu ziren, Lehendakari izan zela eta denbora gutxira. Bertan esaten zenez, Mitterrandek minbizia sendatzeko ospitale batera joaten zen tratamendurako eta beste batean larri eraman zuten Pariseko eritegi batera. 1982an eta 1989an zorabiatu egin zen beroa zela Niamey (Niger) eta Caracaseko (Venezuela) aireportuan, baina ezer larririk ez zen izan. Horren ondoren, hiru astetan bi bihotzeko izan zituelako zurrumurrua plazaratu zen. Beranduago, astekari iparramerikar batek esan zuen Mitterrandek konortea sarritan galtzen zuela eta azkenik, joan zen abuztuan, hilik zegoela kaleratu zen.

Protestante, musulman eta juduen eskubideak onartu ditu Kongresuak

MADRIL

Espainiako Diputatuen Kongresuak onartu egin zituen atzo komunitate erlijioso protestante, judutar eta musulmanen eskubideak arautzen dituzten lege proiektuak. Lege hauen arabera, berdindu egiten dira hiru erlijio komunitate hauek eta Eliza katolikoak dituen eskubideak, baina badira salbuespenak.

Alde batetik, Eliza protestante apaiatzek, judutarren rabinoek eta musulmanen imanek Eliza katolikoko apaizek duten estatus berdina izango dute hemendik aurrera, hau da, Gizarte Segurantzaren sartuko dira besteen kontura lan egiten duten langileen estatus berdinarekin. Era berean, beraien tenpluek ez dute zergarik ordainduko eta ekintza erlijiosoetarako egindako donazioen berri ez diote Haziendari

egin beharko.

Erljio bakoitzeko fededunak eskubidea izango du bere erlijioak agintzen duen egunean jai egiteko —judutarrek larunbatean eta musulmanek zenbait eliza ebanjelikok ostiralean—. Jai egiteko eskubide hori enpresaz enpresa eztabaidatu beharko dute. Jaiegun hauek, urtean zehar alda daitezkeen 12 opor egunekin trukatuko beharko dituzte. Eliza katolikoak Estatuarekin hitzarturiko jaiak ordea, herritar guztientzat dira.

ERLIJIO BAKOITZAREN ESKUBIDEA

Beste salbuespen bat erlijio bakoitzaren irakaskuntzari dagokio. Haur katolikoek edozein motako eskolan dute erlijio katolikoko klaseak jasotzeko eskubidea, baina beste hiru erlijio hauetakoak ematea uka daitezke zenbait

Etorkin magrebiarrak eguneroko otoitzean.

EFE

ikastetxe pribatu.

Musulman, judutar eta protestanteen arteko ezkontzak legeztaturik geratuko dira orain, baina lehenengoan kasuan ez da poligamiarik onartuko. Armandan, ospitale publiko eta kartzelan daudenek beren otoitzak egin ahal izango dituzte. Judutar eta musulmanek animaliak sakrifikatu ahal izango dituzte eta beren

janari bereziek —*kosher* eta *halal* adibidez— berezko etiketa eramango dute. Egoitza edo eramango dute. Egoitza edo eramango dute. Egoitza edo eramango dute. Egoitza edo eramango dute.

Guztira, 300.000 protestante, 200.000 musulman eta 20.000 judutar daude gaur egun Espainian.

Libra eta liraren beheranzko joerek etsipena eragin dute finantz munduan.

EPA

Moneda Batzordearen erabakiak EMSren sinesgarritasuna zalantzan jarri du

Libra eta lira sistematik at geratu dira eta pezeta % 5 baliogutxitu da

Bi muturreko neurri, pezeta espainiarraren baliogutxitzea eta libra britainiarra eta lira italiarra agindu europarretik at uztea, ezinbestekoa izan da, Europako Moneda Sistemaren (EMS) erorketa saihesteko. Lira eta libra EMStik kanpo geratzea Europako sistemaren sinesgarritasuna zalantzan jartzea dela uste dute adituek.

DONOSTIA

Europako Komunitateko moneta agintariak atzo goizaldean, adituaren arabera, galdera guztiak argitzen ez dituzten erabakiekin erantzun zioten EMSren krisiari, 1979an osatu zenetik ezagutzen den larrienari. Libra eta liraren erorketak EMSren barnean sortutako ezegonkortasunak bultzaturik, Ekonomia ministroek hartutako neurriek igandera arte bederen eutsi nahi diote Europako trukearen egonkortasunari.

Espekulazioek Frantziako erreferendumean ezetzak irabaziz gero sor zitekeen eszenatoki kaotikoa bizitzera bultzatu dute EK. Brusselan iturri guztiak bat zetozen lira eta libra Europako truke mekanismotik ateratzea aurrekari gabeko ekimena eta EMSren sinesgarritasunarentzat kolpe gogorra zela esatean.

EB-KO TASAK JAITSI EMSko bi moneta ahulenak, pezetarekin batera, tentsiopean egon dira azken egunotan markoarekiko. Egoera honek hiru es-

tatuetak banku zentralen erre-serben galera itzela eragin du. Atzo goizeko ordu txikiak arte eztabaidatzen egon ostean, Moneda Batzordeak (EMSren organo exekutiboa) Erresuma Batuko libra EMStik ateratzeko eginiko eskakizuna onartu zuen eta gerora Erromarena ere bai. Liraren erorketa geldiezina izan zen iragan igandean % 7 baliogutxitzea erabaki bazuten ere. Moneda italiarra datorren asteartera arte ez da merkaturatu jarriko eta

libra berriz, «ahal bezain laster» jarriko da berriro EMSren kotizazioen agindura.

Ingalaterrako Bankuak, berriz, herenegun erabakitako interes tasen igoera atzera bota eta asteartekoetara itzultzea erabaki zuen atzo, libra EMStik irteten zela iragarritakoan. Interes tipoen igoerengatik — % 10etik % 15era igo zen herenegun — enpresarien salaketak entzun behar izan zituen John Majorrek, baina behin EMStik kanpo, neu-

rri hori hartu beharrik ez zegoela eta atzera bota zuten asteazkenean erabakitakoa.

Datorren astelehenean, New Yorken EK-ko Atzerri ministroak bilduko dira, Maastrichteko Ituna berresteko Frantziaren egingo den erreferendumaren emaitzak aztertzeko. Bilera horretan, ministroek baikor izan nahi dute eta baietza espero dute nazioarteari Europak «etorkizun ekonomiko ona» duela adierazteko.

ATZOKO GORABEHERAK

EUROPAKO KOMUNITATEA:

EK-ko Moneda Batzordeak herenegun goizaldean erabaki zuen Espainiako pezeta % 5 debalatu eta Erresuma Batuko libra eta Italiako lira EMStik irteteko baimena ematea. Erabaki honek sortutako erreakzioen ondoren, Europako Batasun ekonomiko eta monetarioa betetzea inoiz baino garrantzitsuagoa dela baieztatu zuen atzo Europako Batzordeak. Honekin batera, «Europako Moneda Sistema merkaturaren aldetetan orekari eusteko bitarteko egokiena da» baieztatu zuen Giovanni Ravasio Europako Batzordeko arazo ekonomikoetarako zuzendariak.

ERRESUMA BATUA:

«Asteazken beltzaren» ondorenean krisia salbatzeko ahalik eta saio gehien egin ziren arren, ez zen EMStik irtetea ez erabakitze-ko aski izan. Hala ere, John Majorren Gobernuak EMSko truke mekanismoetara ahal bezain laster itzultzeko asmoa agertu zuen atzo. Liraren krisia areagotzearen erantzukizuna leporatu dio lehendakari britainiarrak Bundesbanki (Alemaniako Banku Zentrala). Bitartean, interes tipoak % 10era jaitea erabaki zuten, bezperan % 12ra lehenik eta % 15era igo ondoren.

ITALIA:

Datorren hilaren 22a arte Italiako truke merkaturatzea erabaki zuen bertako Altxor Ministerioak. EMStik ateratzeko erabakia Erroma eta Milaneko burtsak ireki eta ordubetera erabaki zen, berauetan «izuak» eragidako salmenta izugarriek galera handiegia eragin eta berehala. Honez gain, krisiak kinka larrian jarri duen Amatoren Gobernuak Italiak duen defizit publiko handia geldiarazteko neurriak aztertzen jardun zuen atzo.

ESPAINIA:

Banco de España-k hala eskatuta, Europako Komunitateko Moneda Batzordeak pezeta % 5 baliogutxitzea erabaki zuen atzo goizean. Madrileko Gobernutik azaldu zuten, libra eta lira EMStik ateratzeak behartuta hartu zen neurri hau, bestela espekulazioa pezetara zuzenduko bait litzateke. Pezetaren balioa kolokan jarriko balitz, Banco de España-k arazoan esku hartuko duela agindu du.

ALEMANIA:

Euro-pako Moneda Sistemak egindako azken doikuntzaren ondoren, eta aurrez uste zenaren kontra, atzo bildu zen Bundesbankek ez zuen Alemaniako interes tasak berriz jaitzea erabaki. EMSren doikuntzen ondorioak pairatu behar izan dituzten herrialdeetatik jasotako salaketei aurre egin nahian baina, Kholek ukatu egin zuen Alemaniak «superpotentzia» bilakatu nahi izana eta Alemania Europar sartzeko arrazoizko modu batean egingo dutela gaineratu.

DIRUAREN GORABEHERAK MARKOAREKIKO

Atzo pezeta %5 baliogutxitu zen Lira eta libra EMStik irten ziren

1000 LIRA MARKOAREKIKO

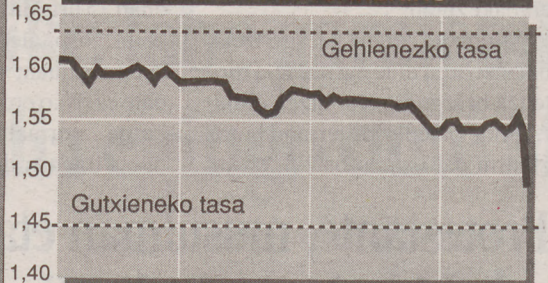

B. AZURMENDI

LIBRA MARKOAREKIKO

100 PEZETA MARKOAREKIKO

100 LIBERA MARKOAREKIKO

Kosovok independentzia estatutua negoziatu nahi du Nazio Batuekin

Serbiako probintzia albaniarretera kasko urdinak bidaltzea eskatu du Ibrahim Rugovak

Kosovo gehiengo albaniarreko probintzia serbiarreko lehendakariak, Ibrahim Rugovak, Jugoslaviako bake negoziaketetarako Nazio Batuetako ordezkariari probintzia honen independentzia estatutua negoziatzeko beharra agertu zion atzo Geneban. Era berean, berehala egon daitezkeen enfrontamenduak saihesteko kasko urdinak bidaltzeko ere eskatu zion Cyrus Vance-ri.

DONOSTIA

Ibrahim Rugova herenegun bildu zen Vancerekin eta atzo eman zuen NBeko ordezkariarekin izandako elkarrizketaren berri. Kosovoko albaniarren buruzagiak adierazi zuenez, Vance «Kosovoko albaniarren aspaldiko erreibindikazioen oharpenak hartzeraz mugatu zen». Rugovaren arabera, «beharrezkoa da Bosnia-Herzegovinako gerraren hedapena galeraztea, Kosovora iristen bada aldameneko errepublikan izaten den hilketa baino larriagoa izango delako».

Serbiako probintzia honetako lehendakariaren aburuz —Belgradek ez ditu inoiz ezagutu duela hilabete batzuk probintzia horretan sufragio unibertsalez eginitako hauteskundearen emaitzak— «Kosovoko egoera gero eta okerragoa da, gutxiengo serbiarrak gehiengo albaniarren kontra eginitako errepresioaren ondorioz. Gatazka Kosovora hedatzeko arriskua, gehiengo albaniarren defenditzeko baliabiderik ez badu ere, gero eta handiagoa da eta ondorioak aurretik ikusiezinak izan daitezke. Horrexegatik behar beharrezkoak ditugu Nazio

Sarajevoko biztanleak gerran eroritako adiskideen hiletetan.

Batuetako tropak».

Nazio Batuek oraindik ez diotela eskakizun honi erantzunik eman gaineratu zuen eta Kosovoren zatitze independentzia estatutua egituratzeko negoziaketak egiteko datarik ere jarri gabe dagoela. Rugovak nabarmendu zuen Kosovok «nortasun juridiko eta konstituzionala» izan dituela eta oraindik ere badituela, «muga zehatz batzuekin» eta beraz, «independentzia estatutua ez da harritzekoa, Belgradek milaka trabak jarri arren». Rugovak Kosovoko errepublika independentea nahi du, «Serbia eta Albaniari ateak irekita edukiko dituen».

NEGOZIAKETAK GAUR GENEBAN

Batasun Demokratikoko buruzagi eta idazleak herenegun ohararazi zuen Kosovon laister «tragedia» bat gerta daitekeela, biztanlego albaniarren (% 90) pazientzia amaitzen ari delako. Rugovak argitu zuenez, gero eta zailagoa da ia bi milioi biztanle diren erresistentzia baketsuari eustea.

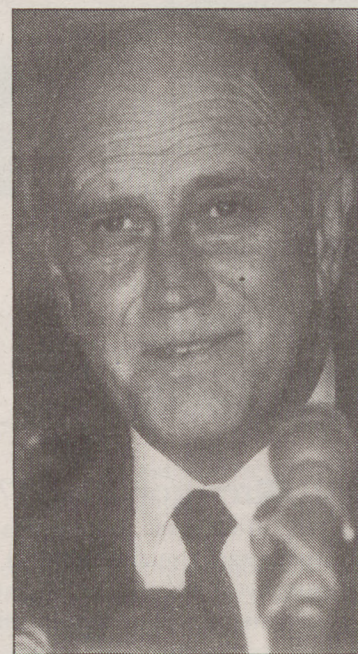
Bitartean aldameneko Bosnia-Herzegovinan gerrak aurrera dirau. Atzo enfrontamendu gorra egon ziren ia fronte guztietan, gaur Geneban errepublika honen baketzerako negoziaketei

✓ Kosovoko albaniarren lehendakariaren arabera «tragedia» bat gerta daiteke gero eta zailagoa bait da ia bi milioi biztanleen erresistentzia baketsuari eustea.

berrekingo badiete ere. Errepublika hau zatikatzeko Europako Komunitateak egindako proposamena ez da izango eztabaidagai gaur NBE eta EKren babespean Bosniako hiru aldeekin egingo diren elkarrizketetan, Fred Eckhard bozeramaileak adierazi zuenez.

Lord Owen eta Vancenk lan zaila dute gaur. Negoziakeeta hauek giro txarrean hasiko dira, azken egunotan egoerak okerrera egin duelako. Astelehenetik fronte guztiak borrokan daude, asteburuan tregua bat izango zela sinesten hasiak baziren ere. Asteazkenean, berriz, Bosniako Gobernuak legekanpokotzat jo zuen Herzegovinako kroaziarrek aldarrikatutako errepublika. Herenegun gauetan, berriz, Bosniako Errepublika Serbiarreko agintariak beren independentziari uko egin eta Serbiari lotzea erabaki zuten.

Beren egitasmoen berri ematearekin batera, Bosniako serbiarren buruzagiek treguarako dei egin zieten musulman eta kroaziarrei. Tregua gaur goizean jarri beharko litzateke martxan, negoziaketak hasi aurretik. Baina «Geneban negoziatzen segitu arren, herri serbiarrak ez du etsiko militarki bere errepublikaren mugak ezartzen» Nikola Koljevic-ek, Legebiltzar serbiar bosniarreko lehendakariak adierazi zuen moduan.

Frederik de Klerk.

Eslovakiaren eredu independentista jarrai dezake Moraviak

PRAGA

Eslovakiarrek txekiarrengandik bereizteko izan zituzten asmo berberei jarraituz gero, epe laburrean Moraviak ere errepublika independente bat osa dezakeela jakinarazi dute bertako historikariek baldin eta txekiarrekin elkarbizitzeko formula egokirik aurkitzen ez bada.

Txekoslovakia demokraziaren bidari eutsi izanak eta komunismoaren desagertzea Pragako zentralismoarekin ere amaitu zuten. Horren ondorioz izandako botere hutsuneak asmo independente indartu egin zituen nabarmen.

Egungo koalizio Gobernua eta inguru politiko txekiarren barnean gainera, ezadostasun handiak daude herrialdearen eraketa berriaren filosofiari dago-kionez eta Txekoslovakia-ren banaketa administrati-boak eztabaida sutuak eragin ditu agintarien artean.

Nahasketa nagusi den egoera honetan kokatuz, Moraviako alderdi nazionalistek zatiketa administrati-boak lurralde autonomiaren araberakoa izan behar duela aldarrikatzeko aprobetxatu dute. Honela, «Moraviak berezko dituen diru iturriak nahi dituen eran banatu eta Pragatik erabakiak inposatu ez daitezke».

Baina badira oraindik urrunago doazen eskakizunak egiten dituzten indar erradikalagoak ere. Nazionalista hauentzat beharrezkoa luke Moraviak errepublika txekiarrean kompetentzia legegileak lituzkeen Parlamentu bat eratzea.

LEHENIK EKONOMIA INDEPENDENTZIA

Koalizio Gobernua, ukatu egiten du guztiz errepublika txekarra bitan zatitzea, eslovakiarrak egin dutena berriro gertatzea ez bait dute nahi.

Baina dagoeneko, Pragako politikariak hasi dira Moraviako biztanleek dituzten asmoek ekar ditzaketan arriskuak neurtzen. «Arlo ekonomikoan Moraviak lortu nahi duen nortasun juridiko-nazionala etorkizunean independentzia osoa eskatzeko lehen pausoa baino ez da».

Datorren hauteskundeetarako sufragio unibertsala izango da Hego Afrikan

JOHANNESBURG

«Diskriminazioaren bidaren amaierara heldu gara» esatearekin bat Frederik de Klerk Hego Afrikako lehendakariak datorren hauteskundeetarako sufragio unibertsala indarrean jarriko dela adierazi zuen.

De Klerk Lehendakariak bul-tzatutako erreforma bidari baietza eman zion azken erreferendumean boto eskubidea zuriek bakarrik izan zuten arren, biztanlegoaren sektore batzuek besterik bozkatuko duten hau-

teskunde gehiago ez direla izango argitu zuen herenegun De Klerkek Pretorian emandako prentsaurrekoan.

Datorren legegintzaldian Gobernuak Parlamentuari aurkeztuko dizkion neurrien berri emateko deitu zen bileran azaldutakoaren arabera, datorren hilabetean beste emendakinen aurkeztuko da Legebiltzarrean aurrean. Berrikuntza honekin, «arraza edo kolorea» alde batera utzirik, herriar guztiek izango dute ministro izateko eskubidea.

Bien bitartean baina, etenda

jarraitzen dute De Klerken Gobernua eta Nelson Mandela buru duen Afrikako Kongresu Nazionalaren (ANC) arteko negoziaketak. Hala ere, elkarrizketa hauek berrindartzeko «zenbait aurrerapauso» izan direla zehaztu nahi izan zuen herenegun prentsaurrekoan lehendakariak.

Iragan ekainean bertan behera utzitako elkarrizketa hauek bul-tzatze hain zuzen, iritsi zen asteazkenean Hego Afrikara Virendra Dayal NBeko bitartekari berezia.

Ekialde Erdirako bake deklarazioa lortzear daude Siria eta Israel

Bi ordezkaritzek printzipio itunerako posturak hurbildu egin dituzte

Ekialde Erdirako bakeari buruzko printzipio deklarazio bat sinatu asmoz, Siria eta Israelek euren posturak hurbildu egin dituztela adierazi zuten bi ordezkaritzetako buruek, Washingtonen egiten ari diren Ekialde Erdirako negoziaketan barruan.

WASHINGTON

Euren arteko negoziaketen sesioan bi herrialdeetako ordezkaritzak guztiz baikor agertu ziren Israel eta Siriaren artean lortutako hurbiltzeaz eta itzuli honen amaierarako bi herrialdeen arteko konpromezu bat hitzartzeko asmoa agertu zuten.

Muafak Alaf ordekaritza siriarrak buruak asteazkeneko bileraren ostean agertarazi nahi izan zuenez, bi herrialdeen arteko negoziaketak Siriak Israeli duela aste bi aurkeztutako dokumentuan ari dira zehazten batipat.

«Gure ordezkaritzak aurkeztutako dokumentuko zenbait puntu garrantzitsu aztertu ditugu eta akordio bat ere lortu dugu, modu orokor batean behintzat», esan zuen Alafek.

Israelek ordezkaritzako buruak, Itamar Rabinovichek, bi ordezkaritzen arteko hurbiltze garrantzitsua lortu zutena onartu zuen arren «zenbait gai inportantetan baikor eztabaidatzen» jarraitzen zutela argitu zuen.

Honela bada, gaur goizaldean amaitzekoa zen sesioan jarri zituzten herrialde bi hauetako ordezkaritzek esperantza guztiak.

Orain artean itun zehatzik sinatu ez den arren, israeldar eta siriarrak bake akordio zabal baten barruan finkatuko liratekeen segurtasun garantiak hitzartzeko hurbil daude beraz.

EZADOSTASUNAK Dena den, bi aldeek ez dituzte itun

hori onartzeko funtsezkoak gertatuko diren bi elementuen arteko ezadostasunak gainditzea lortu: bi herrialdeen arteko harremanen arteko normalizazioa bata eta Israel Golan menditik erretiratzeari dagokiona bestea.

Izan ere, siriarrak exigitzen dutenez, Israelek bere osotasunean utzi beharko lituzke sei eguneko gerran irabazitako Golan mendiko lur estrategikoak. Azken batean, Nazio Batuek erretiratze hau agintzen zuen 242 ebazpenari buruz egiten dituzten interpretazio desberdinak hurbildu beharko dituzte akordiorik lortuko bada.

Siriarentzat erretiratzea osotasunean gertatu behar den hei-

Al Assad lehendakari siriarrak Mubarak egiptoarrari Israelekin dituen negoziaketen berri eman zion atzo.

nean, Yitzhak Rabin laboristak zuzentzen duen Gobernu israel-darrak «lurak emateaz» baino ez du hitz egiten.

AURRERAPENIK Israelek
EZ gainera,
PALESTINARREKIN Golaneko lurren auzia gaindituz, bi herrialdeen arteko bake itun zabal bat lortzea du helburu eta honela, Siriarekin erlazio diplomatikoak berrezarri, mugak ireki eta bi herrialdeen arteko elkarlaguntza ekonomikoa gauzatu.

✓ **Bi herrialdeen arteko harremanen normalizazioari eta Israel Golan menditik erretiratzeari buruzko ezadostasunak indarrean daude oraindik.**

Bi ordezkaritza hauen artean nagusitu den giro baikor honek argi agertzen du Washingtonen egiten ari diren konferentzian

Israel eta Siriaren arteko negoziaketak direla aurrerapauso gehien lortzen ari direnak.

Izan ere, israeldarrek, Jordania eta Libanorekin elkarriketetan jarduten ari diren arren, ez dute oraingoz inolako aurrerapenik izan.

Israeldar eta palestinarrek ere negoziaketen hasieran zituzten diferentziak ere ez dituzte ginditu. Batak bestea negoziatzeko borondate ezaz salatuz, autonomia estatutu ereduari buruz ados jartzeaz urruti daude oraindik.

HITLERren gorpua ote? Goiko argazkia 1946ko abenduan 'Batasuneko Ofizial ohien Buletinean' argitaratutakoa da, soviatarrek okupatutako Alemaniako lurraldean. Buletinaren arabera, Adolf Hitler agintari alemaniarrek bere buruaz beste egin zueneko

irudia da berau eta besapean duen argazkia bere amarena litzateke. Herenegun gauean Errusiako telebistak eman zuen argazki honen berri. Bada, ordea, argazkikoa Hitlerren dolea dela dioenik, eta agintari nazia bere lagunek erre zutela bere buruaz beste egin eta gero.

LABURREAN

HIRUGARREN

biolentzia eguna. Wismarren

Alemaniko Wismar hiriak hirugarren biolentzia eguna bizi zuen atzo gauez. Aurrekoetan izandako ekintza berdinak jazo ziren, atzerriko errefuxiatu egoitzaren aurka ekin zuten 30 bat gaztek, Berlinek nazismoaren aurka 5.000 pertsonatik gora isilean manifestatu ondoren ●

CSCEk ez du Mazedonia kide gisa onartu

Mazedoniak Europako Segurtasun eta Elkarlaguntzarako Konferentziako (CSCE) kide izateko egin zuen eskakizuna ukatu egin zuen erakundeak asteazkenean. CSCEk Pragan hartutako erabaki honekin Mazedoniak porrot egin du nazioartean bere independentzia onar zezaten egindako beste saio batean ●

NAZIOARTEKO Konferentzia Somaliarako

Nazio Batuen Erakundeak Somaliarako laguntza humanitarioa koordinatzeko Nazioarteko Konferentzia bat ari da prestatzen. NBEko iturriek jakitera eman dutenez, konferentzia hila amaitu baino lehen egingo litzateke Geneba edo Nairobiri eta laguntza humanitarioa bideratzen laguntzen ari diren erakunde guztiak bilduko lituzke ●

BIELORRUSIA eta Ukraina gonbidatu bereziak EKn

Europako Kontseiluko Batzar Parlamentarioak gonbidatu bereziaren estatutua emango die Bielorrusia eta Ukrainiari asteazkenean argitara emandako prentsa oharrean azaldu zuten. Erabakia gehiago osoz onartu zuen lehendakaria, lehendakariordea eta alderdi politikoetako buruzagiak biltzen dituen Batzar Parlamentarioak ●

FUTBOLA

David Billabona Rayoren kontrako deialditik kanpo gera daiteke

Jokalari irundarrak ez zuen atzoko entrenamenduan parte hartu

David Billabonak ez zuen atzo Lezaman izandako entrenamenduan parte hartu, Sondikaren kontrako partiduan kolpe gogor bat jaso bait zuen eskuineko belaunean. Hasieran behintzat, lesioa garrantzitsua ez den arren, datorren igandean Athleticen Rayoren kontra jokatuko duen partidurako deialdirik at gera daiteke Billabona.

RAMON BASALDUA / BILBO

David Billabonak ez du suete handirik izan aurtengo Liga hasieran.

SIMAL

Jupp Heynckesek beste arazo bat du Athleticen etzi Rayoren kontra jokatuko duen partidurako, David Billabona lesionatu egin bait zen zurigorriek herenegun Sondikan jokatutako zuten partiduan. Billabonak kolpe gogorra du eskuineko belaunean eta atzo entrenatu ez zuen arren, ikusi egin behar da zer-nolako bilakaera duen lesio horrek, igandeko partidura begira.

David Billabona ordezkoen aulkian eserita egon zen Athleticen jokatutako diuen Ligako lehen bi partiduetan. Hala ere, eta Jupp Heynckesek esandakoaren arabera, Billabonak hasierako hamaikakoan sartzeko aukera handia du, are gehiago zurigorriek

Carlos Tartieren egin zuten joko negargarria ikusi eta gero.

ALKORTA ENTRENATZEN HASI DA

Rafa Alkorta, Athleticen atzelari titularretariko bat entrenatzen hasi da Lezaman, San Mamesen Cadizen kontra jokaturiko lehen partiduan lesionatu ondoren. Jupp Heynckes entrenatzaile alemaniarrek sekulako garrantzia eman dio Rafa Alkortak futbol zelaian

egiten duen lanari, eta bilbotarra noiz osatuko zain dago.

Jose Antonio Camachok entrenatzen duen Rayo Vallecano izango du etsai Athleticen igandean Liga txapelketako hirugarren partiduan. Ruiz Mateosen taldeak Ligako lehen partidua Valenciaren kontra galdu zuen arren, bi puntu lortu zituen Logroñesen kontra Vallecasen. Anton Polster da zalantzarik gabeko Madrileko taldeko jokalaririk

arriskutsuena eta Athleticen entrenatzaileak markaketa berezia agindu du austriarren trebezia geratu asmoz. Carlos Tartieren sekulako hutsa egin zuen Athleticen defentsak, Lacatusen nahi zuena egin bait zuen partiduko gol bakarrean. Heynckes haserre agertu da defentsaren ahultasuna dela eta. Ikusi egin behar alemaniarrek Tabuenka zelairatzen duen berriz ere libero postuan.

Clementek lau euskal jokalarri sartu ditu Letoniako deialdian

DONOSTIA

Javier Clemente Espainiako selekzionatzaile bizkaitarrak atzo goizean eman zuen Letoniaren kontrako partidurako deialdia. Clementek Ingalaterraren aurkako adiskidantzazko partidurako deitu zituen jokalarri berberak eramango ditu Letoniara, Nando, Guardiola eta Fernando ezik —hamasei gizon bakarrik eramango ditu Clementek Letoniara beraz—. Euskal jokalariei dagokienez, lau dira Rigara joango direnak: Zubizarreta, Lopetegui, Bakero eta Goikoetxea.

Hauek dira Javier Clementek Letoniaren kontrako partidurako deitu dituen jokalarri guztiak: Zubizarreta eta Lopetegui atezainak; Lopez, Solozabal, Toni, Ferrer eta Cris-

tobal defentsak; Vizcaino, Amor, Bakero, Michel eta Martin Vazquez erdilariak; Goikoetxea, Fonseca, Alfonso eta Alvaro aurrelariak.

Ingalaterraren aurka gertatu bezalaxe, Barcelona eta Atletico Madrid taldeetako jokalarriak dira nagusi deialdi honetan. Barcelonak bost ordezkari izango ditu guztira eta Atletico Madriderik, berriz, lau ordezkari. Real Madriderik bi jokalarri baino ez dira sartu deialdi honetan, Michel eta Alfonso alegia. Berriz ere zerrendatik kanpo geratu dira Butragueño eta Sanchis.

USA'94 Munduko Txapelketarako partidu baliagarria izango da Espainia eta Letoniaren arteko partidua. Neurketa irailaren 23an jokatuko da Rigako Daugava zelaian, arratsaldeko 20.00etan.

Zabazak aldaketa bakarra egingen du Riazorren hasierako hamaikakoan

J.K.L. / IRUÑEA

Kosecki ezik, joan zen igandean El Sadarren aritu ziren gizon berberak zelairatuko ditu Zabazak Riazorren, atzoko entrenamenduan ikusitakoaren arabera. Ostegunero, 'titular' eta 'ordezkoen' arteko partidutxo antolatzen du Zabazak Taxoaren, eta atzo Albacete taldea garaitu zuten hamar gizonak izan ziren titularren taldean jokatutakoak. Zalantza bakarra hamaikagarrena zein izanen den da. Koseckik utzitako postua betetzeko prest daude Aguilak eta Cholo, baina bakarrik sartuko da Zabazaren hamaikakoan. Dena den, Aguilak sasoi onean dago, eta teoriarik behintzat, Burgosekoak baino aukera handiagoa du Riazorreko belarra zapaltzeko.

Roberto, Arozarena, Pepin, Spasic, Merino, Larrainzar II, Martin Gonzalez, Pascual, Martin Dominguez, Aguilak eta Urban izanen dira, ziurrenik, etzi gorri-

txoen hamaikakoa osatuko dutenak. Zabazak pozik dago —nola ez ba— gorritxoek joan den igandean egindako partiduekin, eta normala denez, gizon berberak zelairatzeko asmoa dauka.

AGUILA JOKATZEKO IRRIKITA

Aguilak Koseckik utzitako hutsunea betetzeko irrikitan dago, eta atzo argi eta garbi utzi zuen hori kazetarien aurrean. «Konpetentzia areagotu da poloniarra etorri zenetik. Aukera gutxi dauzkagu Cholo eta biok hamaikakoan sartzeko, eta dauzkagunak ederki aprobetxatu behar ditugu. Zelairatzen banau, Zabazari gauzak ondo egiteko gai naizela erakusten saiatuko naiz».

Cholok era jokatzeko nahia agertu zuen atzo. «Misterrak kontutan hartzen ez banau ere, inoiz baino lan gehiago egiten ari naiz. Moral aldetik ere ondo naiz, ondo egon behar dut ondo jokatzeko».

Komunikabideek ez dute ordaindu beharko azaroa arte

DONOSTIA

Orain arte Lehen Mailan irratia eta egunkariei kano-na eskatu dieten Atletico Madrid eta Rayo Vallecano taldeek, azaroaren 15era arte futbol zelaietara libre sartzen utziko die. Erabaki hau, atzo goizean Lehen Mailako futbol taldeetako lehendakariak egin zuten bileran hartu zuten.

Akordioak dioenez, orain negoziaketak hasiko dira bi parteen artean. Kasu honetarako batzorde bat osatu da. Batzorde hau Lehen Mailako Barcelona, Sporting Gijon eta Atletico Madrid taldeek osatuko dute.

Jesus Gilen ideia izan zen dirua eskatzea. Ligako lehen partiduan, bere taldea den Atletico Madriderik Tenerifen kontra jokatutako zutenean, irratia eta egunkariei ez zien utzi Vicente Calderon zelaira sartzen, dirurik ordaindu ez zutelako. Orduan sarrerak erosi eta zelaira sartu ziren kazetariak, ikusle arrunten moduan. Sekulako istiluak izan ziren gero. Bigarren jardunaldian Rayo Vallecanok berdin egin zuen.

Sevilla eta Napoli Zurichen bilduko dira astelehenean

DONOSTIA

Jose Maria Del Nido Sevillako lehendakariordeak, talde honetako lehendakaria den Luis Cuervas eta Napoliko Corrado Ferlaino astelehenean Zurichen (Suitza) bilduko direla esan du, Maradona kasuari irtenbidea emateko. Arratsaldeko ordubietan izango den bilera horretan, Espainia eta Italiako federazioetako lehendakariak ere izango dira, Angel Maria Vilar eta Antonio Materrese hain zuten ere. FIFAko partaide batzuk ere bertan izango dira.

Sevilla eta Napoliren artean akordiorik ez bada lortzen, «FIFAk zerbait egin beharko du» esan du Del Nidok.

Orain Diego Armando Maradona Sevillan dago eta entrenatzen jarrituko du, irtenbidea aurkitu arte. «Arazotik kanpo egon behar du, bere prestaketan eraginik izan ez dezan» dio Del Nidok.

SASKIBALOIA

Taugres onena goia jotzen saiatuko da

Europako Txapelketa da ACB Liga bihar hasiko duen Baskoniaren helburua

Taugres-Baskoniak historia egin nahi du bihar hasiko duen 1992-93ko ACB Ligan. Oraingoan, Europako Txapelketara sailkatzea baino ez du helburutzat jo nahi izan talde gazteiztarrek, baina Kopa edo Korac abagune politak izan daitezke. Talderik indartsuena prestatu eta gero, goia jotzeko dena prest dago.

LUIS KARLOS GARCIA / GASTEIZ

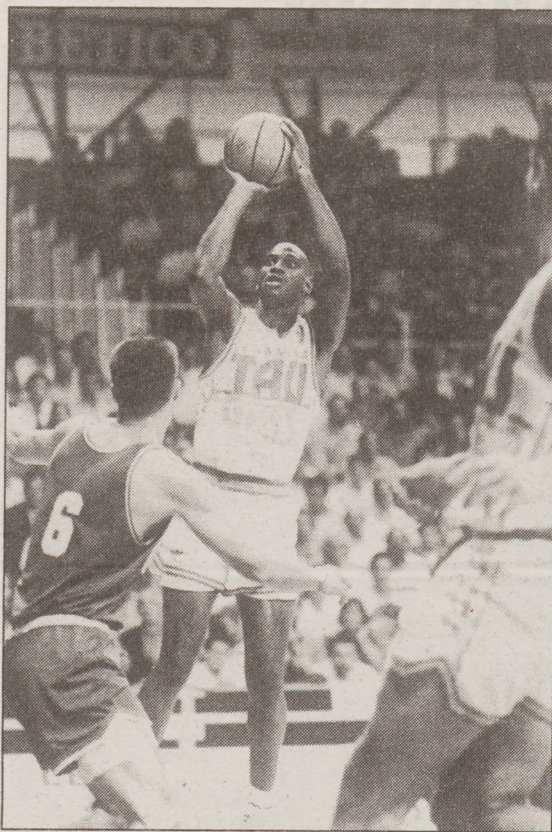
Denek diote. Herb Brown entrenatzaileak, Josean Kerejeta lehendakariak, taldeko jokalariek, arerio, nahiz kritikaren esanetan, bihar Unicaja-Mayoral taldearen kontra 1992-93ko denboraldia hasiko duen Taugres-Baskonia inoiz izan dena baino indartsuagoa da. Hala eta guztiz ere, normalean den bezala, inor ez da auzartzen denboraldiak erakutsi dezakeenaren prebisorik ematen, praktika zeharo apetatsua delako.

Taugreseko entrenatzailea aurtengo taldearen «ahuleziaz» mintzo zen duela hilabete. Herb Brownen adierazpenek Quique Villalobos fitxatzea zuten helburu, eta madrildarra lortu ondoren, entrenatzaileak ez du apenas gai horretaz hitzik bota, bere taldeak «aükera dexente» dituela esateko baizik.

Josean Kerejeta Saski Baskoniako lehendakariak argiro deklaratu zuen Quique Villalobos fitxatu aurretik ere: «Ezbairik gabe, historiako talde onena dugu aurtengo osatu duguna». Are gehiago, Kerejetaren hitzetan, «Real Madrid edo Joventut alde batera utzirik, ezein taldek dauka aurtengo guk Marcelo Nicolarekin daukagun fitxaketa espainolaren antzekorik». Ildo beretik aritu zen Pablo Laso eta Richard Barryri esker Taugreseko «ACBko base bikote onena» duela esan zuenean.

Baskoniako jokalariek zuhur jokatzeko hobetsi izan dute, emaitzak lortzeko presioa kendu nahian jokalariei dagokien bezala. Baina taldearen «potentzial izugarriaren» jakitun dira eta iaz baino talde hobeagoa dagoela egiaztatuko Laso, Rivas edo Arlauckaski galdetu baino ez da egin behar, jokalariek beraiek, aurtengo iaz ez bezala, gogorretako ordezkariak dituztela inork baino hobeto dakitelako.

Ligako beste taldeek zein adituek ere aipatu iritziei eutsi diete, eta honez gero, bihurtik aurrera aurtengo txapelketa berri honetan Taugres-Baskonia berri honek zer egin dezakeen besterik ez da aztertu behar.

Randolph Keys eta 'Scooter' Barry, denboraldi honetan fitxatutako bi estatubatuarrek.

OLALDE

TALDE ETA
TXAPELKETA
BERRIA

Gehienek ustetan Gasteizko taldeak fitxatutako jokalariek lehengoekin izan dezaketelarik elkarrekiko ulermen mailan datza Taugres berriaren gakoak, alegia, Barry, Villalobos, Nicola, Keys eta Carbajo Herb Brownen sistematarako egokitzeari balizko arrakastan.

Hortxe dago duda nagusia, beti ere zaila izaten bait dira bost jokalariek berri dituen taldearen hasapenak. Baina entrenatzaile estatubatuarrek zeresan handia izango du arlo horretan eta berriaz programatu zuen partiduz betetako aurre-denboralditik bertatik ari da arazo normal horiei aurre egiten.

Bestalde, talde berri hau ACB berri batean arituko da aurtengo. Hiru atzeritarrek aldi berean jokatzetik izango dute azkenean, udako hika-mika guztiak gainditu eta gero. Horrez gain, aurtengo iaz baino bi talde gutxiago izango dira, Collado Villalbak ACBn jokatzeari ezetza eman eta Unicaja eta Mayoral Maristas taldeek bat egin ondoren.

Baina aldaketarik garrantzitsuenak, bihurtik martxoan amaitu arte ACBko hogeitabi taldeek lehiatuko duten fase erregularran gertatuko da. Izan ere, aurtengo talde denek elkarren aurka jokatu dute lehen fase erabakior horretan, iazko 'injustizia' batzuk ebitatzeko asmoz. Hala ere, zenbait arerioen kontra neurtzea bakarrik egongo da, orain arte ohizkoak ziren joan eta itzuliko partiduen sistemari ez bezala. Hortaz, Liga erregularran 31 partidua izango dira, iaz baino hiru gutxiago, hain zuzen ere.

1992-93 DENBORALDIKO PLANTILA

Taugres Baskonia

Jokalaria	Adina	Altura
Antolatzaileak		
Pablo Laso	24	1.78
Carlos Dicenta	27	1.82
Juan Pedro Cazorla	16	1.85
Hegalak		
Marcelo Nicola	21	2.06
Chicho Sibilio	34	2.00
Randolph Keys	26	2.00
'Scooter' Barry	26	1.88
Iñaki Gomez	19	1.99
Enrique Villalobos	27	1.94
Pibotak		
Ramon Rivas	26	2.07
Joe Arlauckas	27	2.04
Roman Carbajo	25	2.04
Pedro Rodriguez	18	2.01

Erradiografia

Taugres-Baskonia berriaren datuak adierazgarriak dira Gasteizko taldearen urtetik urterako gorantzako joeraz jabetzeko. Adibidez, eta normalean aurrekontu indartsuak talde onak dakartzatela aintzat harturik, Taugreseko 550 milioi pezetako aurrekontua izango du aurtengo (27 milioi libera). Honek esan nahi du ACBko laugarrena izango dela aurtengo.

Ahalegin ekonomikoaren bitartez prestatutako taldea eta bestalde, 1,97 metro eta 26 urtekoak dira batezbeste berau osatzen dutenak. Beraz, gaztetasunari eutsi eta altuerari irabazi lortu duen taldea da 1992-93ko Baskonia. Baina, are garrantzitsuagoa, batezbeste jokalarien altuera iaz baino handiagoa bada ere, taldea iaz baino azkarragoa ere bada: esate baterako, hamar jokalariek seniorretik Rivas eta Carbajo dira kontraeraso batera iristerik ez dutenak bakarrik.

Guzti honetaz gainera, Taugreseko koadro tekniko bikaina eratu du denboraldi honetarako. Definizioz behar ez duen Herb Brown entrenatzaile nagusia aparte, Paco Garcia madrildarra bigarren entrenatzaile izango da. Halaber, Oscar Bilbao bermeotarra eta Antoni Montaner valentziarraren zaintza fisikoa izango dute jokalariek.

Agian, aurtengo taldearen egongo dena bakarrik, Kerejetak azkenaldian indar bereziz aldarrikatu duen pabilioi berri eta handiagoa da. Dena den, eta iragarpenak betetzen badira, auziari heldu beharko zaio behin-betiko aurtengo.

JOKALARIAK BANAN BANAN

Pablo Laso

Aurtengo, inoiz baino gehiago, erritmoaren gaineko kontrola ezartzen buru-belarri jardungo du taldeko gasteiztar bakarrak.

Baskonia berri oso azkarra den bezala, Lasok gogoko duen estilo arina martxan jartzeko parada du.

Richard 'Scooter' Barry

Lasoren beharrezko osagarria. Pablorki falta zaion jaurtiketa ahalmena Barryk dauka, bai eta gasteiztarrek besteko azkartasuna ere, 'Scooter' ezizenak berak dioen bezala. Partiduak beharko ditu sasoian egoteko.

Carlos Dicenta

Iaz bezala, gaizki ala ondo egingo du, baina burua makurtzen ez dakien jokalariek batek ez du kale egiten. Iaz babak eltzetik ateratu zituen izan zen behin baino gehiagotan, gehiegitan agian. Aurtengo, lasaia eta libreago ibili ahal izatea merezi du.

Quique Villalobos

Arerioak duen hegalek jaurtitzaile trebea defenditzeko orduan parekorik ez duela erakutsi beharko du hiru hilabetetan. Zaila da, zinez, baina behintzat hasieratik argi dauka zer egin. Kontraeraso baliabide ederra ere bada.

Randolph 'Ruddy' Keys

Edozer egiteko gauza da: baloia-ekin abila, jaurtiketan fina, erreboteari argia eta defentsan gogorra. Lehen mailako ikuskizuna, orobat, bere eskutik etorriko da.

Candido 'Chicho' Sibilio.

Esperientziaduna da gazte betetako talde honetan. Barcelonako jokatu zuenean jaurtiketa besterik ez zuen egin, kasik. Gasteizen, jaurtiketa, defenditu nahiz erreboteari egin behar izan du. Aurtengo jaurtiketara itzuliko da.

Marcelo Nicola

Iaz 'atzeritar' modura saiatu zen. Denboraldi honetan, espainol bezala, jokalariek ikaragarria dela erakusten hasi beharko du, gutxi-gutxika izanik ere. Brownen dena espero du.

Joe Arlauckas

Jokalaririk errentagarriena behin behin, huts egiten ez bait daki. Azken bi urtetan bezala, taldearen ardatza izango da. Baina Taugreseko, aurtengo, ez du iaz erasoan izandako Arlauckasekiko menpekotasuna izan behar.

Roman Carbajo

Laguntzera etorri dela dakien arren, izugarritzko indarrez hasi da, ACBko pibot espainol onenaren artean egon daitekeela frogatu asmoz. Bilbotarrak ez du aukera pasatzen utziko.

Ramon Rivas

Ligako pibot guztiek ezagutu eta beldur diote. Horri eutsi, akats tekniko gutxi batzuk kendu eta izaera sutuak eragiten dizkion falta teknikoak saihestea du helburu aurtengo. Atsedena hartzerik izango duenez etekin onena ateratu beharko dio bere jokoiari.

SASKIBALOIA

Clyde Drexler.

New York Nicksek Alonzo Mourning fitxatu nahi du

DONOSTIA

NBAko Liga hasteko aste batzuk falta dira baina jadanik tal mugimendu handia nabartzen da. Mugimendu handienetakoa New York Knicksen dago. Duela gutxi, Xavier McDaniel hegaltzarana Boston Celticsera traspasatu zuten eta taldearen jarraitzaileak kexati ageri ziren, McDaniel jokalaria ona bait da.

Baja hori ordezkatzeko Pat Riley entrenatzaileak ezaguna duen jokalaria bat fitxatu du: Toni Campbell. Honek 1.98 neurtzen du eta hegala da. Minnesota Timberwolvesen jokatzen zuen eta azkeneko hiru denboraldietan 20.6 puntu sartu ditu batezbeste. Hegal beltzaren hau Los Angeles Lakersen ere jokatu izan du Pat Rileyren aginduetara. Jendea jadanik hasia da McDaniel eta Campbellen artean konparaketak egiten. «Zalegoari konparaketak ez egiteko eskatzen diot. McDaniel intimidatzailea da eta ni ez» esan du Campbell. Bere traspasorearen truke Knicksesk 1994, 95 edo 96ko draffetako bigarren aukeraketa utzi dio Minnesotari.

DREXLER-I EBAKUNTZA EGIN DIOTE

Baina Knicks ez da konformatu Campbell fitxaketarekin eta orain Mourning pibota fitxatu nahi du. Mourning aurtengo draffetan bigarren tokian aukeratu zuen Charlottek. Baina talde hau soldata mugarekin arazoak ditu eta Reid edo Newman traspasatzeko prest dago. Knicks ez ditu nahi bi jokalaria hauek eta bai Mourning.

Bestalde esan behar, Clyde Drexler Portlandeko hegaltari ebakuntza egin diotela ezkerreko belaunean. Gauza ez da larria eta sei edo zazpi asteren barruan jokatzeke prest egon daiteke.

Draffean lehen postuan aukeratu zuten Shaquille O'Nealek ezin izango du berak nahi zuen 33 zenbakiarekin jokatu aurretik Orlando Magicen, numero hori Terry Catledgena bait da.

PILOTA

Arriaga-Larrea txapelaldunen parean aritu ziren Jauregi-Felixen aurka

Irabazleek bikain jokatu eta puntista handiak direla erakutsi zuten

Arriaga eta Larreak izugarritzko ezustea eman zuten Euskal Herriko II. Zestapunta Txapelketako bigarren jardunaldian, Jauregi eta Felix 35-21 kanporatzean. Irabazleak nahiko ezezagunak dira Euskal Herriko kantxetan, baina herenegun argi utzi zuten txapelketan gauza handiak egiteko gai izan daitezkeela.

PELLO AIASTARAN / DONOSTIA

Ezusteak izan dira nagusi Euskal Herriko Zestapunta Txapelketako aurreneko jardunaldietan. Estreinuko partiduan Elola eta Goya II.ak Arrasate I eta Goitia 35-31 menperatu zituzten, eta bigarren jardunaldian beste horrenbeste gertatu zen. Arriaga eta Larreak, gure artean inor gutxi ezagutzen duen bikotea, erraztasun osoz gainditu zituzten Jauregi eta Felix, 35 eta 21eko emaitzarekin.

Arriagak izugarritzko erakustaldia eman zuen Carmelo Baldan, era guztietako kolpeekin. Atzean, Larrea oso seguru aritu zen, eta guztiz menperatu zuen Felix. Galtzaileak, faboritoak ziren arren, oso gaizki moldatu ziren eta ez zuten ezer egiterik izan.

Gaur partidu bikaina ikusteko aukera izango da, maila handiko bi bikoteraren artean. Remen eta Retolazak Alberdi eta Ricki Lasa izango dituzte aurrez aurre. Faborito argirik ez dago neurketa honetarako.

Remen Retolazarekin batera jokatuko du gaur gauean.

OLALDE

KARTELDEGIA

Gaurko partiduak

LABRIT. 19.45. Iribarren - Retegi IV / Telletxea - Andueza. Ladutxe - Tolosa / Unanue - Beloki.

CARMELO BALDA. 22.30. Euskal Herriko Zestapunta Txapelketa: Remen - Retolaza / Alberdi - Lasa.

ALSASUA. 22.30. Ariznabarreta - Mendia / Zabala - Urria.

Salaberria - Arretxe / Bergara II - Errandonea.

Biharko partiduak

CARMELO BALDA. 22.30. Euskal Herriko Zestapunta Txapelketa: Txikito Bolibar - Aramburu / Irusta - Astiazaran.

BAÑOS DE RIO TOBIA. 17.00. Irazola - Mendia / Zabala - Urria. Gorostiza - Berna / Salaberria - Santi.

TXIRRINDULARITZA

Lemondak Frantziako GAN etxearekin korrituko du hurrengo bi urteetan

DONOSTIA

Greg Lemond txirrindulari estatubatuarra GAN taldearekin korrituko du hurrengo bi denboraldietan. Z etxeak txirrindularitzaren mundua uztea erabaki du, eta Frantziako aseguru etxe honek hartu du Zren azpiegitura guztia. Lemond oraindik ez du kontraturik sinatu —talde horretan segituko duela ziurtatuta badago ere—, eta ez du zenbat diru jasoko duen azaldu nahi izan. Z taldean egindako hiru denboraldietan 5,5 milioi dolar —500 milioi pezeta inguru— irabazi ditu estatubatuarra. Orain, GAN taldean, emaitzen arabera soldata jasoko du. «Batez ere aurrean egin dudana

Greg Lemond.

denboraldi kaskarra dela eta», txirrindulariak esan zuenez.

Lemond hiru aldiz irabazi du Tourra, eta aurreko urtean behar izan zuen arren, berriro ere irabazteko gai dela uste du. «31 urte ditut, eta Tourra irabaztea zaila izango da, batez ere Miguel Indurain hain ondo ibiltzen baldin bada. Dena den, laugarren garaipena lortzeko gai naizela uste dut».

GAN taldeak 33 milioi liberrako (600 milioi pezeta inguru) aurrekontua izango du datorren denboraldirako. Oraindik gauzak zehazteke dauden arren, Tourrean, Giroan eta Munduko Kopako proba guztietan parte har lezakete Roger Legeayren agindura dauden txirrindulariek.

LABURREAN

AIZARNAZABALEN II. Mountain-Bike Saria igandean

Aizarnazabalen (Gipuzkoa) II. Mountain-Bike Saria korrituko da igandean. Goizeko 11.00etan-hasiko da eta irteera eta helmuga udaletxe aurrean izango da. Edozeinek har dezake parte eta izenematea dohain da. Horretarako epea goizeko 10.30etan izango da. 10.5 kilometroko ibilbide bati bi itzuliko eman beharko zaizkio; beraz, proba 21ekoa izango da. Bukatutakoan sari banaketak egongo dira eta partehartzaileek hamaiketako izango dute ●

SPASSKYk 10.

partida atzeratu du giltzurrunean arazoak dituelako

Boris Spassky xakelariak Bobby Fischerrekin jokatzen ari den norgehiagoko hamargarren partida atzeratu egin du giltzurrunean arazoak dituelako. Partida hau larunbatera atzerako eskatu du. Galtzen doanez (4-2), taktika bat ote delako zurrumurruak sortu dira Stevi Stefan hirian. Norbaitek bost partida irabazitakoan, norgehiagoka Belgradera pasatuko da ●

LAU kolonbiar hilda Medellin zelai inguruan

Lau gazte kolonbiar hil zituzten Medellin zelaian, Atletico Nacional eta Deportes Tolimaren arteko partidua ikusi ondoren kanpora irteten ari zirenean. Kotxe batetik hainbat tiro bota zituzten gazte hauei burua estalita zuten ezezagun batzuek. Hiru berehala hil ziren. Laugarrena ospitalera eraman zuten baina minutu gutxira hil zen. Poliziak ez daki zein izan daitezkeen erasotzaileak ●

ESPAINIAko Rugby taldea Argentinan dago jadanik

Espainiako rugby selekzioa Argentinara joan da jira bat egitera. Guztira lau partidu jokatuko dituzte. Aurrea hilaren 26an jokatuko dute Los Pumas taldearen kontra. Espainiak nazioarteko mailan esperientzia pixka bat hartu nahi du. Selekzio honetan, Euskal Herriko hegoaldeko hamar jokalaria daude ●

Donostiako 40.

Nazioarteko Zinemaldia

Glamour-ik gabe hasi zen atzo gauean Donostiako Zinemaldiaren 40. edizioa. Zine artista baino politiko gehiago izan

zen Victoria Eugenia antzokian egin zen ekitaldian. Zinemaldiari hasiera ofiziala eman zion ekitaldi honetan, Pedro Olea

bilbotarrak zuzendutako 'El maestro de esgrima' filmea eskaini zen. Bertan izan zen Joseph Mankiewicz zuzendaria.

Glamour gutxi aurkezpen ekitaldian

Zine munduko izar gutxik hartu zuen parte atzoko aurkezpen ekitaldi ofizilaeen

DONOSTIA

Victoria Eugenia antzokia Donostiako 40. Zinemaldiaren aurkezpen ekitaldiaren lekuko izan zen atzo iluntzean. *Glamour* falta izan zen atzoko ekitaldi ofizialeko ezaugarri nagusia.

Politikoen ordezkaritza oparoa izan zen, han bait ziren José Antonio Ardanza EAeko lehendakaria, Joseba Arregi Eusko Jaurlaritzako Kultura sailburua, Joseba Leizaola Eusko Legebiltzarreko lehendakaria, Eli Galdos Gipuzkoako Foru Aldundiko diputatu nagusia eta Odon Elorza Donostiako alkatea.

Baina, Joseph Mankiewicz salbuespena eginez egro, zine munduko izar gutxi aurki zitekeen atzo Victoria Eugenia.

Traspasos antzeztalde gasteiztarrek zine munduko kontuekin osatutako emanaldi batek eman zion Jasone Aretxabaleta eta Carlos Herrerak aurkeztu zuten ekitaldiari. Ondoren, Rudi Barnet Zinemaldiko ordezkari nagusiak eta Koldo Anasagasti zuzendariak egin zuten aurkezpen ofiziala, Odon Elorza Donostiko alkatearekin batera. Zinemaldiaren sorreraren eta historiaren ikuspegi baten ondoren, Pedro Olea zuzendari bilbotarraren 'El Maestro de Esgrima' filmea eman zen, ekitaldiari amaiera emteko.

TRASPASOS antzerki talde gasteiztarrek

zorioneko urte olinpikoa eta zinema uztartu zituen atzo gauean Victoria Eugeniako taularen gainean aurtengo Donostiako Zinemaldiari hasiera emateko. Vangelis taldea, Michael Nyman eta Ennio Morriconeren musikaren konpasean aritu ziren

antzerkilariak, eta zinema, kirola eta sukaldaritza bildu zituzten ikuskari labur baten bitartez, ANDER GILLENEAREN argazkian ikus daitekeen legez. Zeluloide forma eman eta helmuga moduan jarritako zinta batek itxura berezia eman zion oraingo honetan eszenatokiari.

Pedro Olea: «Filme hau egin dudan lanik zailena izan da»

DONOSTIA

Pedro Olea bilbotarrak zuzendu duen 'El maestro de esgrima' filmeari buruzko prentsaurrekoa eskaini zen atzo arratsaldean. Zuzendariarekin batera bertan izan ziren filmeko protagonista nagusiak, Omero Antonutti, Assumpta Serna eta Joaquín de Almeida. Hauekin batera Antonio Cardenal produktorea.

Pedro Oleak bertan esan zuenez, Arturo Perez Reverteren nobela irakurri ondoren, benetan zinematografikoak diren gauzak antzeman zituelako ekin omen zion lan honi. Filmea kokatzen den garaiak ere zirrara berezia osrtzen duela adierazi zuen Oleak, monarkia batetik errepublika posible baterako trantsizioa egin zitekeen urteak direlako. Orain arte egin duen filmerik zailena izan omen da hau Olea

zuzendariarentzat.

Pertsonaiak aukeratzeko unean, Oleak ez zuen inolako zailtzarik izan Adelaren pertsonaia Assumpta Sernari eskaintzerakoan. 'Jaime Astarloarenekin, berriz, zalantza ugari izan omen zuen, Omero Antonuttiri eskaini aurretik. Olearen esanetan, Antonuttiren pertsonaiak, esgrima borrokarako behar den gogortasunarekin batera, biguntasun eta goxotasuna izan behar zuen. Prentsaurrekoan azaldu zuenez, filmeren gauzarik zailenetakoa izan zen errepartoa osatzeari, borroka eszenekin batera.

Joaquín de Almeida aktore portugaldarrak esan zuenez, 'El maestro de esgrima' thriller politikoa izan daiteke. Bere ustez, gaur egun merkatuan nagusi diren filme amerikar biolento eta basatien kalitate guztiak azaltzen ditu, odolez eta tiroz bete-

A. Serna eta K. Anasagasti.

tako eszenarik izan gabe.

Assumpta Serna aktorea ere izan zen prentsaurrekoan. Bere esanetan, pertsonaia eta istorioa nola kontaktatu zegoen izan omen ziren lan hau onartzeko arrazoi nagusiak. Omero Antonuttik, berriz, orain arte egin dituen filmetatik gauzak era argiengan azaltzen dituen omen da.

Harrotasuna

ANDRES GOSTIN

SAIL OFIZIALA

Cyrano bizirik iraunarazi zuen harrotasun arrastorik kutsatu izan balitzaio Pedro Oleak aurkeztu zigan Astarloareneko eskrima mai-xuari, Zinemaldiaren beraren urgulua askoz garbiagoa legoke aurreneko urratsak emateko orduan. Jakina da Olearen pelikula kaltzadorean bitartez sartu zutela Kusturicaren obrak kale egin ondoren, baina ordezkaritza hutsetik, 'El maestro de esgrima' bodrioraino, bada bai, alde nabarmenik.

Maitasuna, pasioa eta misterioa agindu zituen Oleak bezperan, eta Antoniuttik sekula halako pelikula argirik ez duela egin adierazi zuen prentsaurrean. Baina aktore-ezpatriariak momentu batean aitortzen duen legez, «amodioaren eta eskrimaren floreteak ez dira inoiz elkartzen». Eta ez dira elkartzen bederen filme izenik ere mēzezi ez duen honetan. Uztartzeko aukerarik ere ez.

Fitxa

'El Maestro de Esgrima

(ESKRIMAKO MAISUA).

Zuzendaria: Pedro Olea. **Gidoia:** A.Larreta, F.Prada, P.Reverte eta Olea. **Aktoreak:** Omero Antonutti, Assumpta Serna eta Joaquín de Almeida. **Produktzioa:** Espainia.

Perez Reverte idazle sasi-sthen-daliarraren nobelak erreala izan nahi duen hirukote baten gainean eraikitako trama jasotzen du. Trama zaharra, jakina, topikoa. Baina itxuraz kontatzen du, sinesgarritasuna eta logika erantsiz sekuentzia bakoitzari. Pelikulan faltsua da dena, ordea. Harremanak ezkutuko esku baten eraginez sendotzen dira itxuraz, maitasuna ezerezetik sortzen da. Deskribatzen duen Madril zaharra bezain artifiziala da guztia. «Eskrimaren antzekoa da maitasuna. Ikasi beharreko ariketa bat da», dio protagonistak. Ikasi, horixe da kontua.

Eta Stephen Kingen erako bukaerak ez du kalifikatiborik, alajainkoa.

Donostiako 40.

Nazioarteko Zinemaldia

Mankiewicz, prosaren printzea

Zuzendari klasikoak 40. Zinemaldiaren saria jasoko du gaur

Joseph Leo Mankiewicz zuzendariak Donostiako Zinemaldiak 40. urteurrenean eskaintzen dion omenaldi saria jasoko du gauean Victoria Eugenia antzokian. Ekitaldiaren ondoren, zinegileak berak propio aukeratu duen 'Suddenly last summer' filmea emango dute. Mankiewiczek ia hogeitazko daramatza kamara atzean jarri gabe eta etxe erraldoiei bizkar emanez.

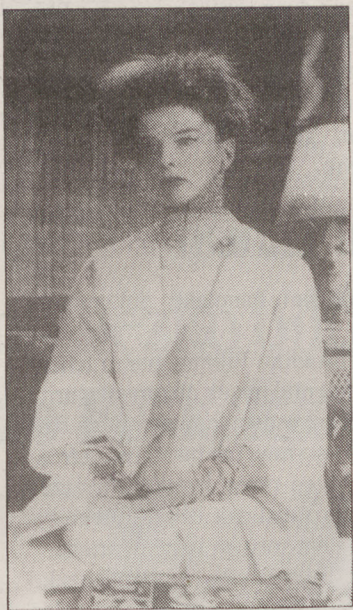
A. GOSTIN / DONOSTIA

Hollywoodeko faktorian sortutako produktu atipikoa izan da beti Joseph Leo Mankiewicz. Bere jakituria arrazionala, estetika zinematografikoa eta lan egiteko era oso klasikoak dira, baina bere nortasun pertsonalak eta filmei ematen dien eduki trinkoak atipiko bihurtzen dute bere zinema garai hartako zuzendaririk klasikoekin konparatuz gero. Hori dela eta, intelektualtzat jo izan dute betidanik bere zinema, kalifikatiboaren zentzurik okerrean, eta teatralizazioak joera astuna leporatu diete gehienetan bere pelikulei, antzerki obra ezagunetan oinarrituak zenbait kasutan.

Mankiewicz zinegilerik koherenteenetakoa izan da ordea. «Zinegile gazteek eskolan edo unibertsitatean ikasten dute zinema gaur egun eta horixe da beraien errurik larriena. Jantzi daitetzela, irakur dezatela, eta Cervantes, Molière edo Shakespearen obrak leitzuz ikas dezatela, gidoigile zoragarriak izan bait dira horiek». Zuzendari estatu-batuarraren hitzek garbi askorik azaltzen dute hark idazle horiekiko betidanik izan duen mirespena. Dramaturgo britainiarrak eman dizkio gainera bi lan handien testu nagusia: 'Julius Caesar' eta 'Cleopatra'.

ANAIAREN BABESPEAN HASITAKOA

Herman anaiaren babespean eman zituen Mankiewiczek lehendabiziko urratsak zinemaren munduan. Anaia 'Citizen Kane' maisulanean aritu zen lehenik ere eta indarra eta izena zituen Hollywoodeko jauntxoaren artean. Dialogo egile lanean hasi zen lehenik Joseph anaiaren laguntzaz, gidoigile modura gero, ekoizle planean hurrenik eta zuzendari gisa azkenik, berak idatzi edo beste norbaitek prestatutako gidoiak moldatuz. Beldurrezko drama ilun batekin estreinatu zen zuzendaritzaren ofizioan, 'Dragonwyck', Gene Tierney eta Vincent Price aktoreekin, baina handik hiru urtebe-

Elizabeth Taylor, Montgomery Clift (goiko argazkian) eta Katharine Hepburn (behekoan) dira 'Suddenly last summer' dramaren protagonista nagusiak. Azken honek eta Mankiewiczek egundoko borrokaldiak izan zituzten errodaian.

tera iritsi zitzaion gaur arte eutsi dion famari. Akademiak zuzendari eta gidoigile onenei eskainitako oscarak irabazi zituen 'A letter to three wives' ederrarekin.

Hortik aurrekoak, nahikoa jakinak dira. Zinema eta antzerkiaren atzean ezkutatzen den mundu zikina, ustelkeria eta azpijokoa larrutu zituen 'All about Eve' (beste bi oscar eta, nere ustez, Mankiewicz lanik borobilena) eta 'The barefoot contessa' zoragarrien bitartez. Musikalera jo zuen 'Guys and dolls' lanean eta antzerkiarekin bueltaka ibili zen Shakespeare eta Tennessee Williamsekin, orain arte bere azken lana dena iritsi arte: 'Sleuth'. Laberintoen jolasa zine autentikoa egina bi aktore bakarrekin, Laurence Olivier eta Michael Caine.

Inor gutxik ezagutera eman duen klasea eta kalitatearen neu-

rria adierazten dute lanok. Hitzak aparteko indarra izan du prosista honen filmografian eta gutxik lortu dute haren gidioen energia eta haren dialogoan aberastasuna eskaintzea. Arrazionalismoaren porrotak, bizimodu amerikarren kritikak, boterearen erabilera eta denboraren joan-etorriak bete dute Mankiewicz zaharraren zinema. Abangoardiei kasurik egin gabe ibili da beti eta kamararen mugimendu eroak gorrotatzen ditu. Hitzaren indarrak gobernatzen du bere filosofia, baina estetika aberatsa eransten dio hari eszenatokia primeran egokitu eta kamarak ondo baino hobeto disimulatuz. Aktoreek ez diote inoiz behar bezala eskertuko Billy Wilderrekin batera bizirik dirauen azken lehoi zahar honek irakatsi zizkien lekzio antologiakoak. Elizabeth Taylorrek, esate baterako, bizitza zinematografiko erdia zor dio Mankiewiczzi. Zinemak sortu duen prosaren artisauri: «Artisautza ez da Hollywoodeko produktuak lustratzeko norbaitek daukan gaitasuna. Asmoak sakontzera jo behar da, sormena sakontzera».

GAURKO PROGRAMA

Sail ofiziala

VICTORIA EUGENIA

09.00: **THE LEGEND OF THE ICON**
21.00 Zuz.: Rodoh Seji. 120 minutu. Japonia, Erusia.
12.00: **LA TAREA PROHIBIDA**
18.30: Zuz.: J. Humberto Hermosillo. 80 minutu. Mexiko.
Joseph L. Mankiewicz homenaldia
15.30: **SUDDENLY LAST SUMMER**
23.30: Zuz.: Joseph L. Mankiewicz 114 minutu. EEBB.

PRINCIPE

20.30: **LA TAREA PROHIBIDA**
Zuz.: J. Humberto Hermosillo. 80 minutu. Mexiko.
23.00 **THE LEGEND OF THE ICON**
Zuz.: Rodoh Seji. 120 minutu. Japonia, Erusia.

ASTORIA 3

19.30: **EL MAESTRO DE ESGRIMA**
Zuz.: Pedro Olea 91minutu. Espainia.

Zabaltegi

ANTZOKI ZAHARRA

12.00: **AMERICAN ME**
20.30: Zuz.: Edward James Olmos. 128 minutu EEBB.
16.00: **DIARY OF A HIT MAN**
22.45: Zuz.: Roy London. EEBB.
18.15: **KONIEC GRY**
Zuz.: Feliks Falk 83 minutu. Polonia.

ASTORIA4

Dokumentalak

Kutxa (Arrasate kalea)

11.30: **HOB0**
Zuz.: John T. Davis. 91 minutu. Erresuma Batua.
18.30: **SOCIALISMO O MUERTE**
Zuz.: Claudia Nye 45 minutu. Holanda.
TIERRA MAYA, ¿A DONDE VAS?
Zuz.: Sami Sarkis. 58 minutu. Frantzia.

Opera prima

ASTORIA 1

19.30: **HERZSPRUNG**
Zuz.: Helke Misselwitz. Alemania.
22.00: **ABRACADRAHA**
Zuz.: Harry Clevon 90 minutu. Belgika.

ASTORIA 6

17.30: **IL RICHIAMO**
Zuz.: Claudio Bondi. 90 minutu. Italia.
19.45: **VALHALLA**
Zuz.: Jonathan D. Gift. 87minutu. EEBB.
22.15: **LA LUNE ROUGE OU L'HISTOIRE...**
Zuz.: Guy Marignane 84 minutu. Frantzia.

Beste bazterra

ASTORIA 2

17.30: **RODRIGO D.-NO FUTURO**
Zuz.: Victor Gaviria. 90 minutu. Kolombia.
19.45: **LA ULTIMA CENA**
Zuz.: Tomás Gutierrez. 90 minutu. Kuba.
22.15: **LA MUJER DE BENJAMIN**
Zuz.: Carlos Carrera. 90 minutu. Mexico.

ASTORIA 7

22.15: **LA DAMA DUENDE**
Zuz.: Luis Saslavsky 101 minutu. Argentina.

Cassavetes

KUTXA (Andia kalea)

16.00: **TOO LATE BLUES**
Zuz.: John Cassavetes. 103 minutu. EEBB.
19.00: **FACES**
Zuz.: John Cassavetes. 129 minutu. EEBB.

Perspektywa

ASTORIA7

17.30: **PRZESLUCHANTE**
Zuz.: Ryszard Bugajski. 116 minutu. Polonia.
19.45: **DOLINA ISSY**
Zuz.: Tadeusz Konwicki. Polonia.

Aurrentzako saioak

PRINCIPE

09.30: **EL JOVEN MAGO**
Zuz.: Waldemar Dziki. 99 minutu. Kanada.
11.30: **LABIRINTOAREN BARRUAN**
Zuz.: Jim Henson. 101 minutu. EEBB.

Donostiako 40.

Nazioarteko Zinemaldia

Latinoamerika Europatik begiratuta

Latinoamerikari buruzko bi lanek ireki dute Sormenezko Dokumentalen saila

Zinemaldia ofizialki iluntzeko hasiera ekitaldiarekin abiatu bazen ere, goiz partean ere izan zen zer ikusirik. Sormenezko Dokumentalen saileko bi lan eskaini ziren Arrasate kaleko aretoan: Claudia Nye argentinarrak Kubari buruz egindako 'Socialismo o muerte' eta Sami Sarkis frantziarraren 'Tierra Maya: ¿A donde vas?'.
AITOR UGALDE / DONOSTIA

Latinoamerikako herrialdeetako arazoak jasotzen dira atzo emandako bi dokumentaletan. Holandako telebistarako diharduen Claudia Nye argentinarrak egindako lanean, Kubako gazteek bertako iraultzaz daukaten ikuspuntu ezberdinak jasotzen dira. Horretarako adin berdintsuko bi neska gazteren eguneroko bizitza eta euren iritziak jaso ditu.

Biak Kubara hurbiltzen diren turistentzat egiten dute lan, modu ezberdinean bada ere. Bata, Mara, Tropikana kabaret ezaguneko dantzaria da, Fidelek zuzentzen duen sistema onartzeaz gain goiraipatzen duena. Mara sozialismoarengatik bizitza emateko prest dago. Ivania, berriz, turistei bere gorputz tropikala eskaintzen dien prostituta da. Ez du sozialismoari onartzen eta bere asmo bakarra Kubatik aldegitzea da.

Fidel Castrori galderak egitea zein zaila den ere azaldu nahi digu dokumentalaren egileak, pasarte batean. Izan ere, dokumentalean ageri denez, Castroren alboan dagoen funtzionariak aukeratzeko dituelako zein kazetariaren galderak erantzun behar dituen komandanteak.

Atzoko emankizunean izan zen Claudia Nye zuzendaria. Dokumental hau egiteko momen-

Sami Sarkisen lanak mayen egoeraren berri ematen du.

tuak eta bertan ikusitakoa gogoratzean biziki hunkitu zen.

GUATEMALAKO INDIOEN ESPERANTZA

'Tierra Maya: ¿A donde vas?' dokumentalean Guatemalako maya indioen egoera jasotzen da. Rigoberta Menchu Bakearen Nobel sarirako hautagaiak darama dokumental honetan kontaktzen de-

naren haria. Egilea Sami Sarkis frantziarra da.

Lan honetan, maya indioek beren kultura eta izaera gordetzeko dituzten arazo guztiak azaltzen dira. Rigoberta Menchuk bere sendian gertatutakoa kontatzen digu, Guatemalan azken urteotan izan den errepresio eta hilketa ugariren adibide garbiena izan dezake kasu hau.

Dokumental honetan orain arte ikusi gabeko irudiak ere azaltzen dira.

Kolonizatzaile gisa ikusten duten erlijio katolikoaren azpian iraun duen erlijio mayaren adibide, maya jainko bati eginiko errezoak. Guatemalako gerrilaren irudiak ere jasotzen dira bertan, gerrilak berak grabatutakoak.

Errealitatea eta sormena orekatu nahian

Atzo hasi zen Sormenezko Dokumentalen saila. Aurten bigarren urtez jarraian egiten den ziklo hau «bizitza zinearen bidez ikusteko modu bat da», Enrique Nicanor, lan hauen aukeratzaitak baten esanetan.

Nicanoren ustez, dokumentalak zinegileen eskola paragabea dira, mundu osoan zinegile ospetsu asko atera direlako eginkizun horretatik. Nicanorrek gaineratu zuenez, sail hau garai hauetan gertatzen denaren ispilu bat izan nahi da.

Dokumental hauek gertatzen denaren benetako ikuspegia dela aipatu zuen, «telebistan eskaintzen denaren guztik kontrajarria da» Enrique Nicanoren ustez. Berak adierazi zuenez, sorpresa

handiak izango dira sail hauetako dokumental hauetan.

Martin Ibarbia, Euskadiko Filmategiaren lehendakaria izan da dokumental hauek aukeratzeko aritu denetako beste bat. Bere esanetan, aukeraketa egiteko irizpide nagusia «sormen lan bat eginez errealitatea erakusten saiatzen diren lanak aukeratzeko izan da». Gaiak era guztietakoak izanik, oreka bilatzen saiatu dira gaia eta sormen lanaren artean.

Saria jasoko duen saila izango da sormenezko dokumentalen hau. Sari hori norentzat izango den erabakitzeke epaimahaiak 5 osakide izango ditu. Les Blank, Eduardo Coutinho, Basilio Martin Patiño, Rosa Maria Mateo, eta Peter Morley.

AUKERA AUKERAKOAK

SAIL OFIZIALA

La tarea prohibida

(Jaime H. Hermosillo)

Zinegile mexikarrak 'La tarea' izeneko filmean landutako gaia berreskuratzen du haren jarraipen gisa aurkezten den pelikula honetan. Virginia aktoregai heldu eta ederraren baimenik gabe hogeitabi urteko Santiagok ezkutututako bideo kamararekin hartzen du bion arteko maitasun eta erotismoa betetako topaketa. Maria Rojok betekoa du berriro emakume protagonistaren rola.

The Legend of the Icon

(Rodoh Seji)

Rodoh Seji zuzendariak telebistarako zenbait saio ekoiztu ondoren errodutu duen estreineko luzemetraia da. Errusia eta Japoniaren arteko korporazioa da. Neska japoniar gazte bat San Petesburgora doa ikono erlijiosoak aztertzerako.

Suddenly last summer

(Joseph L. Mankiewicz)

Tennessee Williamsen Hegoalde sargoritsuak girotuko du neurosi dekadentea, mundu gordin baten frustrazio sexualak eta dramaturgoaren ohizko mikrokosmos dramatikoak tartekatuko dituen drama gogor hau.

ZABALTEGI

American Me

(Edward James Olmos)

Edward James Olmos zuzendari ohiaren estreineko obra da. 'Alambrista' edo 'Blade Runner' filmeetako antzezleak txikanoen inguruko filme gogorra errodatu du orain. Santana izeneko mutil batek indarra eta biolentzia beste baliabiderik ez du ezagutzen.

CASSAVETES

Faces

(John Cassavetes)

Zinegile independentearen aurreneko lan serio eta sakona da. Irtenbiderik bilatu ezinean dabilen bikote baten arazoak jasotzen ditu eta bete ezineko ametsen kontrako alegato antzekoa da.

Marko konparaezinetik

JOSEBA GABILONDO

Lagun batek behin esan zidan bezala, Donostiako Zinemaldia eta Veneziakoa oso antzeratsu dira: Marko Konparaezin / Inkonparablea kendu eta nolahalako festibal indargabe eta ondo definitugabea geratzen zaizu. Beraz, Donostiako Zinemaldiaren ezaugarriarik garbiena bere marko konparaezina denez, bertatik idaztea erabaki dut.

Artikulu hau prentsara ailegatu eta gero erakutsiko zuten Olearen filmean, 'El maestro de Esgrima', hain zuzen

inaugurazioko ospakizuna irekiko zuena. Olearen traiektoia ikusirik, denok gabiltza galdezka filme honetaz zinemaldia nola has daitekeen. Dena den, zinemaldiak hartu nahi duen norantza edo desnorantza berriaren sinbolotzat har daiteke filmean —aurtengo zinemagintza espainiarreko filmerik garestienetakoa (270 milioi inguru).

Marko konparaezinari ezaugarri bereziren bat eman nahiz edo, nik-neuk proposamen berezi bat egingo nuke:

Donostiako zinemaldiak bere joera nekrofilikoa erreibindikatzeko ezaugarri bereizienetakotzat. Alegia, Betty David, Klaus Kinski eta Anthony Perkins joan zaizkigu, zinemaldirik bisita egin eta gero. Hau Donostiako zinemaldiaren ezaugarri peto-pettoa dugu. Aurten ere Lauren Bacall «argala» datorkigu. Zeruak nahi beza urte askotako bizitzea. Baina Bacalli zerbait gerta balekio agian beste sariren bat ere eman beharko litzateke: ez bakarrik Donostia saria eta Urrezko

kontxa baizik eta *urrezko zerraldoa*. Sari hau jasotzera etorriko liratekeen atrebenziak beste ezerk baino eskandalo eta *glamour* gehiago sortuko luke. Zeren azkenean politikariek eta dirua jartzen dutenek hori baino ez dute nahi. Stone zergatik ez da etorri?

Ea aurtengoan zinemaldiak norantza berri bat imajinazioz hartzen duen. Hala gertatuko ez balitz, beti geratuko litzateke «urrezko zerraldoa» sariaren alternatiba.

Urrezko zerraldoa

Gaurtik irailaren 26a arte Hitza Pitz kontalarien Jaialdia Hazparne aldean

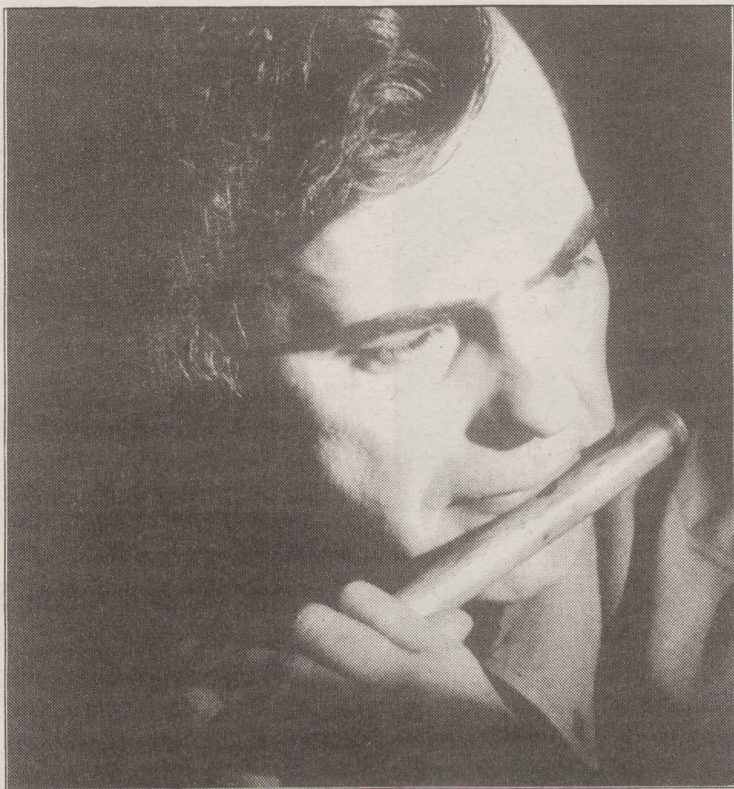
Bardozen, 21.00etan, Gaskoniako ipuinlariek hasiera emango diote gaur

Hitza piztuko da berriro Hazparne aldean Munduko Ipuin eta Kontalarien 4. Jaialdiarekin: zortzi egunetarako 15 lagunek eskoletako ikasle gazteentzat eta helduentzat ekitaldi distiranta prestatu dute. Ipuinaldiekin batera erakusketa, formakuntza eta jokoek ipuina eta kontatzeko artearen neurri zabala eskainiko diote, Koldo Ameztok zuzenduta.

L. ETXEZAHARRETA / HAZPARNE

Bardozeneko herri biltokian gaur arratsean Hitza Pitzek hasiko du laugarren edizioa Gaskoniako ipuinaldiekin. Henri Cazaux Chalosse eskualdekoak Landetako txoko horretako ipuin eta kontakizunak agertuko ditu. Berekin Christian Vieussens txirulajolea arituko da. Ipuinak ere kontatzen ditu jada Euskal Herrian egon denak, Urria taldearen musikajole, duela 10 urte.

Bihar, larunbat arratsean beste ipuinaldi berezia izango da Donamartirin, Otsozelaieko harpeetan. 18.30etan, 20etan eta 21.30etan Lorette Andersen eta Philippe Campiche Suitzako kontalariek jende taldeak berekin eramango dituzte lurraren barnera beren hitzak agertuz. Iaz lehendabiziko aldiz Otsozelaiko

Christian Vieussens, Landetako kontalaria.

espazio miragarria erabili zen arrakasta handiz.

Igandean saio berri bat egingo da 'Ipuin Feria' 15.00etan Hazparnen Elgar zentroaren auzoan. Lau kontalari txandaka, haur eta helduentzat arituko dira. Antolatzaileek familiak bildu nahi dituzte ekitaldi honetara.

Eskolak Hazparne alde guztian aurten ere ipuin kontalarien taulagailu berezi bilakatuko dira astean zehar, goiz eta arratsaldean.

Hauen artean ipuinaren gustua zabaldu ondoren ez da dudarik beren gurasoak ere interesatuko direla. 20 ikuskari izango dira haurrentzat. «Ipuin Jaialdia lehendabizi festa da, ikuskari biziaren» dio Beñat Darretxe Jaialdiaren lehendakariak bere sar hitzean.

Hitza Pitz ikastaldien aroa izango da aurten ere. 'Umeei nola kondatu' gaiarekin iaz hasi zen sailak jarraituko du. Liburute-

✓ Zortzi egunetarako, 15 lagunek eskoletako ikasle gazteentzat eta helduentzat ekitaldi distiranta prestatuko dute.

gietako langileak ziren iazko publikoa. Haurrei eta bereziki ti-pienei buruzko ikastaroa da. Beñat Axiarik beste ikastaro bat zuzenduko du ahots tekniken erabilpenaz.

Aurtengo Jaialdiaren aurrekontu 250.000 liberaren ingurukoa da (4,5 milioi pezeta). Hazparne hiria, Akitania eta Departamenduko Kontseiluak dira laguntzaile. Kultura Ministerioko DRAC eta OARAK beren partea ekartzen dute. Erakunde publikoak diren Baionako Merkatal Ganbara, EDF-GDF eta tokiko enpresa asko laguntzaile dira, Agian, Berria koperatibak, Sompepa, Durruty, Lafitte, Darraidou eta Alphacan enpresak.

EUSKAL HITZAREN GAUA Irailaren 24ean, Heletako Erregelugelan 'Euskal Hitzaren Gauda' antolatu da arratse-

Koldo Ameztok. AITOR BAYO

ko 9etarako. Oartzungo Pello Añorgak 'Gure lurraren memoriaren baltsa' emango du Mari Jose pianoan, Mirari akordeoian eta Andonirekin baterian. Ipuinaldi berri baten estreinaldia izango da.

Ondoren Henriette Airek bere poema batzuk errango ditu, Joel bere semearen laguntzarekin gitarran eta Jean Louis Hargous-ekin saxoan. Ernest Alkat ere lehen aldiko etorriko da Hitza Pitzera, sarrera eta tarte batzuk eginez. Koldo Ameztok bera ere arituko da alabaina.

Lehendabiziko Hitza Pitzean, 1989.ean 'Altabizkarreko Kantua' eman zuten Koldo eta Beñat Axiarik. Ondoko urtean Urkoin, 'Arriola Marriola' ipuinaldi eskaini zuen Koldok. Iaz 'euskal arrats' horren mami berezia 'Hiru Uhainen' ipuinaren inguruko ekitaldia izan zen, Beñat Axiarekin.

Oihenarten omenezko biltzarraren berri eman zuen atzo Euskaltzaindiak Bilbon

L. / BILBO

Allande Oihenarten jaiotzaren laugarren mendeurrena dela eta Euskaltzaindiak Maule eta Donapaleun egingo duen XII. Biltzarra Bilbon aurkeztu zuen atzo. Jean Haritxelhar euskaltzainbuak Biltzarra lehen aldiz Iparaldean egingo dela nabarmendu eta datorren urtekoa Euskaltzaindiaren 75. urteurrena ospatzeko izango dela azaldu zuen.

Ekitaldiak hil honen 20an hasiko dira Maulen Muskildiko herriarrek Jai Alai pilotalekuan eskainiko duten ikuskariarekin. Ondorengo egunetan Euskaltzaindiak hileroko bilkura egingo du eta Oihenarten lanari buruzko txostenak aurkeztuko dira.

Guztira 28 mintzalarik hartuko dute parte ekitaldian. Euskaltzaindiak zortzi unibertsitateko adituak (Parise, EHU, Deustu, Bordèle, Pabe, Tolosa, Nanterre eta Madrilako UNED) elkartzea lortu duela ohartarazi zuen Haritxelharrek. François Bayrou Piri-

Atzo Bilbon izan ziren euskaltzainak, biltzarraren berri ematen. X. SIMA nio Atlantiarretako Kontseilu Orokorreko lehendakaria ere izango dela iragarri zuen.

Azken bi egunetan, hilaren 24 eta 25ean, Donapaleun izango da ekitaldiaren egoitza eta bertako kale bati Oihenart izena emateko ospakizuen egingo dute. Oihenartek landutako arloak aipatu

zituena atzo Jean Haritxelharrek. historiagilea izateaz aparte poeta, atsotitz biltzailea eta Zuberoako ordezkari politikoa izan bait zen.

Jose Antonio Arana Martija euskaltzainak, datorren urrian hasita urtebetez Oihenarten lan eta bere garaiko giroari buruzko erakusketa ibiltaria iragarri zuen.

LEGORRETA

KULTUR BIDEETAN

IN FRAGANTI

ANTZERKI-TALDEA
izen bereko lanarekin

aktoreak:
ANE GABARAIN · OLATZ BEOBIDE · IDOIA SAGARZAZU

musika moldaketa:
IÑAKI SALVADOR

zuzendaritza:
EDI NAUDO

IRAILAK 19, LARUNBATA
Herri Zineman
Gaueko 10etan

EUSKO JAURLARITZAKO KULTURA SAILEK ETA LAN KIDE AURREZKIAK SUSTATUTAKO KULTUR ELKARTEA

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

KULTURA SAIA

DEPARTAMENTO DE CULTURA

CAJA LABORAL POPULAR
LAN KIDE AURREZKIA

Udazkeneko bederatzigarren erronda larunbatean hasiko da Anue herrian

Euskara zortzi aldiz baino ez da entzungo aurtengo 52 ekitaldietan

Heldu den larunbatean, aurtengo 'Udazkeneko erronda' hasiko da. Egitaraua Principe de Viana elkarteak antolatzen du, eta ekitaldi kulturalak Nafarroako herri txikietara hurbiltzea da bere helburu nagusia. Aurtengo 52 ekitaldik osatuko dute erronda, eta hauetatik zortzi besterik ez dira euskaraz jokatu.

JUAN KRUIZ LAKASTA / IRUÑEA

Helburu bikoitza egokitu dio erronda honi Principe de Viana elkarte antolatzaileak. Alde batetik, helburu garrantzitsuenak, herri txikietako kultur bizitza berpiztea, eta bestetik, nafar taldeei irteera erraztea; izan ere, nafarrak dira errondan parte hartzen duten talde guztiak. Guztira 44 musika, antzerki eta folklore taldek hartuko dute parte aurtengo 'Udazkeneko errondan'. Talde hauek, 900 biztanle baino gutxiagoko 26 herritara hurbilduko dituzte ekitaldi kulturalak, normalean horietaz gozatzeko aukera ez daukaten herrietara hain zuzen ere.

8,3 milioiko aurrekontua dauka egitaraua honek, eta guztia Principe de Viana elkarteak ordaintzen du. Herriek soil-soilik azpiegitura egokia prest edukitzeko ardura daukate, baina lan hori —herrietako tamaina dela eta— sarritan oso zaila suertatzen da. Erronda heldu den larunbatean hasiko da Anue herrian, eta abenduaren hemezortzian Ezkarotz eta Uharte-Arakilen amaituko da.

Orfeoiaren lehen mendeurrena ospatuko dute gaur iruindarrek

IRUÑEA

Iruñeko Orfeoiak ehun urte bete ditu aurtengo eta gaur ospatuko du urtebetetzea Iruñeko hiriak. Udalak eguerdian omenduko du Orfeoia eta gauean —zezenplazan jokatu den ekitaldian— La Pamplonesa orkestrak eta 'Amalur' muntaia osatzen duten berrehun lagunak.

Udalak eskainitako omenaldia ordubata t'erdietan hasiko da. Jose Antonio Huartek —Orfeoiako presidentek— koralaren izenean Alfredo Jaimeren eskuetatik jasoko du hiriko urrezko domina. Horretaz gain, alkateak plaka bat emanen dio Huarteri, presidentearen lana eskertzen duena hain zuzen ere. Ekitaldi horretan Orfeoia osatzen duten lagun guztiak izanen dira, abeslari zein zuzendariak, eta Udaletxetik

Sambhu taldea Igantzin izango da, bere emanaldi berriarekin. J. LACALLE

Egitarauan berrikuntza handiegirik ez bada somatzen ere, aurtengo taldeak aukeratzeko sistema aldatu egin dute antolatzaileek; izan ere, eskaintza publiko baten bidez egin dute lan hori. Guztira, 76 talde aurkeztu ziren, eta hauetatik 44 aukeratu zituen hautatze lana egiteko eratu zen batzorde batek. Barietatea, kalitatean oinarritu du batzorde honek hautaketa, eta aldi berean

ikuskizunen maila dramatiko, ludiko eta berritzailean.

Herrien hautaketa udaletxeen eskaeren bitartez egin dute. Eskaintza 43 udalei egin zien Nafarroako Gobernuak, eta esan bezala 26k besterik ez zuten onartu. Jose Ortegak, Nafarroako Gobernuak Kultura sailburuak, horrela azaltzen zituen hautatze lanaren gorabeherak: «Herriek guk eskaintzen genituen aukera eta

✓ Herri txikietako kultur bizitza berpiztea, eta nafar taldeei irteera bat erraztea dira antolatzaileen asmo nagusiak.

baldintzetara moldatu behar izan dute. Eskaintzak musika, antzerkia eta ekitaldi folklorikoetan banatzen ziren. Euskaraz edo erdaraz eginiko antzerkia, haur edo helduentzat, eta kale edo barne antzerkia aukeratu zezaketen. Musikari dagokionean instrumental eta koralak, eta ekitaldi folklorikoetan dantza, bertsolariak eta jotak».

EUSKARAZKO EKITALDI GUTXI

Udazkeneko bederatzigarren erronda honetan, hiru antzerki taldek besterik ez dituzte beraien obrak euskaraz taularatuko. Hiru talde hauek, guztira lau emanaldi besterik ez dituzte egingo. Trokolo taldeak 'Zalapartaka' obra antzeztuko du Arantzan urriaren 25ean eta Arbizun azaroaren 1ean, Ilargik 'A ze irriak!' Berueten urriaren 18an, eta Sambhu Mimok 'Chap a mi plin' Igantzin urriaren 31n.

Euskara aditzeko beste aukera bat bertsolariek emanen dute Larraunen, azaroaren 15ean, Nafarroako Bertsolarien Lagunak elkartearen laguntzaz antolatutako saioan. Horretaz gain, Koiuntura folk taldea, Ereintza eta Asketa abesbatzen kontzertuetan euskara entzungai izanen da.

Iruñeko Orfeoiako kideak entseu batean.

JOXE LACALLE

plazan. Sevillako Expon Nafarroako Eguna ospatzen zela eta, Valentin Redinek prestatutako muntaia folklorikoa dugu hori. Iruñeko Erraldoi eta Kiliki Konpartsak, Duguna eta Oberena taldeetako dantzariak, Navarrerias jota taldeak eta txistulari eta gaitero udal taldeak hartzen dute parte muntaietan, guztira, 200 la-

gun inguru. Iruñeko Orfeoiak Sevillako ikuskizunean parte hartu bazuen ere, gaur horien postua Agoizko koralak eta Iruñaldi Korroak hartuko dute. Orfeoiak irailaren 23an Euskadiko Orkestrarekin batera Gaiarren arituko dira, eta ez dute 'Amalur' ikuskizunak eskatzen dituen entseioak egiteko astirik izan.

LABURREAN

DOLORES AGIRRE omenduko du Azpeitiko Antzerkialdiak

Aurtengo X. Euskal Antzerki Topaketetan Mª Dolores Agirre omenduko dute. Kartel lehiaketa bat antolatu da honekin batera. Lehiaketa honetan nahi duten artista guztiak har dezakete parte, nahi diren teknika eta materialak erabilia. Azpeitian egingo dira jardunaldi hauek. Beren helburuak euskara bultzatzea, antzerki berriak sortaraztea eta euskaraz idatzitako antzerkiak antzezteko dira.

ESPAINIAKO

arkitekto gazteen erakusketa Bilbon

Espainiako arkitekto gazteen erakusketak atzo zabaldu zituen bere ateak Bilbon. Hamar lanek osatzen dute Bilboko Euskal Arkitekto Eskolan egiten ari diren erakusketa. Lan hauen artean Pedro Izaskun Perez eta Miguel Angel Irazabalbeitiak Adunako frontoiari buruz egindako bat dago. Antonio Camuñas fundazioak antolatu du erakusketa hau eta hil honen bukaera arte egingo da zabalik. Bilbón erakusketa hau amaitu ondoren Gasteizera eramateko aukera ztertzen ari dira.

JUAN BELTRANEN

eskulturak Pasaian ikusgai gaurdanik

Juan Beltranen eskulturen erakusketa zabalduko da gaur. Pasaian Antxon egongo da zabalik, bertako Kultur Etxean. Eskultore honek burdinean eginiko lanak izango dira erakusgai ezarriko dituenak. Victor Hugo aretoan egongo da gaurtik urriaren 4a arte Juan Beltranen obra. Erakusketaren antolatzailea Pasaia Udalak da.

EREINTZA Dantza Taldea Turkiara joan da

Larunbatean, irailaren 12an, Erretereriako Ereintza Dantza Taldea Turkiarantz abiatu zen Istanbul hirian irailaren 17tik 22ra ospatuko den Nazioarteko X. Dantza Jaialdian parte hartzera. Bidaia autobusez eta itsasuntziz egingo dute Frantzia, Italia, Grezia eta Turkia zeharkatuz.

U S T E A K

U S T E

Entzutekoak

ANDY WHITE
'Out there'
WEA, 1992

ANDONI TOLOSA

● Ziur gaude jende askok esan diola mutil honi Bob Dylanen antz handia duela, batipat bere lehen lanak entzunda. Ez zaio arrazoirik falta eta ez dakit agian batzuentzat akatsa izan daitekeena —beste musikari batekiko hain erreferentzia garbia, alajaina— beste batzuentzat dohain bat izan daitekeen. Ea! Altxa dezala eskua Bob Dylanen kantatzeko era imitatu ez duenak. Gure uste nahiko

apalean, iparramerikar kantautore eta rokerok handi horrekiko keinu horiek, kantatzeko era, kantuen egitura edo lirismo urbano elektro akustikoa, bere estilo pertsonalaren zati dira dagoeneko, nahi ala nahi ez, era berean ezin daitekeelarik uka bere garapenari eutsi diola azken hirugarren lan honetan, ez dela oso eroso geratzen den horietakoa garbi adieraziz.

Harriduraz jasotzen dituzu diskoa irekitzen duten lehen bi kantuek, ohi baino askoz ere rokerokoak, indartsuagoak

dudarik gabe, elektrikoagoak, adibidez, lehen kantuaren erdi rap erara moldatzen ausartzeari keinu komertzial baino bere ezinegon kreatiboaren aztarna deritzogu, gure uste nahiko apalean, nola ez. Ondoren, balada pare bat; pop intuizioa, egitura akustikoa eta folk burutapenak, giro urbanoko lirismoa, konplexurik gabe, eskertzekoa.

Bigarren aldean, berriz, nagusi da dilanismoa edertasunez jantzitako denbora ertaineko kantuetan. Bere ahotsak espresio gaitasunean irabazi duela

iruditzen zaigu, hain berezkoa duen ahots sakonari emaitza askoz ere duinagoak ateraz. Eta lanari amaiera emateko, edozein rokeroren erreperitorioan egon daitekeen kantu bat, lelo erraz, geza eta kantagarria.

Entzun ahala gustatuko zaizun lan horietako bat, gaur egungo folk kantutore urbanoen eredu ezin hobea. Hala eta guztiz ere, Bob Dylanek antzeko zerbait egingo luke Belfasten jaio eta 80ko hamarkadan kantatzen hasi izan balitz, gutxi gorabehera.

Ertzetik

Lürraldeak

ITXARO BORDA

Maastricht arnegant hori egünorok aipatzen deikuen hila-bete hotan, hasten gira pentsatzen zer izan ditakeen hain normalizatutik litzatekeen Europa bat mintzaje mailan: zentako ote 'dekarkazatiko' gira üskaraz izkribatzen, gure mintzajearekila batera lürraldeak ükatutik baldin badira? Adeja, senditzen da 'Europear' agertü nahi düenen hoiletan halako pro-

gresismo
ütsü baten
tiria alde-
kanpoari
bürüz, eta
badüke as-
paldi, üskal
herriko ida-
zle zonbait
Europaren

norma kültüraletan ozkan jarten ari direla. Üskal ekoizpen kültüraletan, artoan edo eznean bezela, kontsumitzaile xoil bilakatzeo arrixküa dügü.

Eskerrak halarik ere, norma kültüral europearrer plegatzen ez diren bardoak badütügüla, argizagia gora denean zinez plazer hartzez, jente xehearen aitzinean kantatzen düenak, Itzaltzuko Gartxoten ondorengoak, rock edo folk soñüz. Kantatzez, üskaraz desertatü düttüan lüraldeetarik aments dezakegü ez dela dena galdürik izanen.

Hori günian gogoan, iragan neskenegün arratsez, Muskildin, San Antoni kaperan behera horra ziren lanho mistikoz üngüratürik, Dylan baten gisara, tauladan zütik zagon Lertxundiren musikak entzütean. Botz geroago minberagoz gure lüraldetarzüin hertsatüa oihüztatzen züan. Gürea, ez dagün igantean bozkatüko dügün kapitalismoaren eremü hori, äre bilaizago eginen güttüan makiñoen eta hedebeltzen Europa. Mintzajeari bezeinbat geografiari josirik zen, gaü hartan, guretako bihotzaren hünkidüra.

Lüraldea gure kültüra beita. Gañeratükoa sosaren ilusionea.

Irakurtzekoak

ASKOREN ARTEAN
'Oteiza-Moneo'
Expo '92ko Nafarroako pabilioia
120 or.

Bi artista handi Euskal Herriko

—Arantzazuko apostoluak, Madozen estela, Gasteizen dagoen 'Kutxa metafisikoa', Lesakan ikus daitekeen 'Aita Donostiari omenaldia', Lekarozeko eraikitako 'Llebaneras Aitaren erretratua' eta 'Odiseo'— eta bibliografia oso bati tokia uzteko.

Oteizari eskainitako atala ixteko, Jose Rafael Moneok Jorge Oteizari buruz 'Nueva Forma' aldizkarian 1967an argitaratu emandako 'Jorge Oteiza, arquitecto' artikulua irakur daiteke. Oteizaren eskultorearen

ataletik Rafael Moneo arkitektoarenera iragateko zubirik egokiena beraz.

Moneoren atala ere pertsonaiaren biografia batekin zabaltzen da. Antón Capitelek Moneori buruz idatzitako lanak ematen dio gorputz nagusia atal honi. Moneok han-hemenka egindako lanen azterketa ilustratua —Pio Gerendianien argazkiak ezezik, krokisak ere ikus daitezke— egiten du Capitelek, maisutasunez, eta ezagutza handiz.

Azkenik, Pio Gerendiainek

Moneoren arkitekturaz Meridako Museo Erromatarrean eta Palma de Mallorcako Joan Miró Fundazioan egindako argazki ederrak ikus daitezke. Artista baten lana beste artista baten lanaren gainean. Gerendiain nor den jakiteko aukera ere badu liburuaren irakurle-ikusleak, argazkien aurreko atari gisa.

Interes handiko katalogoa, beraz, euskaldunok —euskaldunik gehienok, oro har— oso gustokoa ere ez dugun ekitaldi erraldoi baten karietarat etorri bazaigu ere.

XABIER LETE
'Zentzu antzaldatuén poemategia'
Euskaltzaindia-BBK
47 or.

Berrogeitabat poema, bertso librez

ANGEL ZELAIETA

● Poemategi honen 'zentzua', antitesi simetrikoko batek irudikatzen du: «Egunguentia eta ilunabarra». Lehena, «maiatzeko azahar xuria» da. Bigarrena, ostera, «larrosa horien artean» baino ezin aurkitu eta gozatzea. Jaso uste dugun etxeari begira-

tuta, «orduak erori dira ostok bezala / eta bitxikerietan xahutu bizia» hots egiten dugu, edota «amodio ezabatuaren lüralde sekretua» ote den egiten zaigu. Beti, «apiril urduria» gure egunguentia eta ilunabarretan, «xori erratuei loa galeraziz».

Beti Becquerren galdera,

haur gineneko jardín haretan entzuna: «Nork, amodio, zaindu du gero zure egoitza / orduak, harro, ate hertsia hura bultzatzear?»

Leteren poemategian, irakurle, aurren bertsoa irakurtzen baduzu, ez zatzaizkio desatxikiko akabera arteino.

JULIO KAGETA
KONTRATAZIOA: JKG
(943) 74 20 53 Carlos

PIANOAK HI-FI MEGAFONIA

J. Bengoa

Boulevardeko Arkupea, 20 DONOSTIA Tfna.: 943-423703

X A B I E R I
Legazpi Bi - 943 42 13 12 - DONOSTIA 200.04
Bajada de Javier, 2 - 948 22 27 56 - IRUNEAN 310.01

Estreinaldi morbosoa New Yorken

Gaur pantailaratuko da lehen aldiz 'Husbands & Wives', Woody Allenek egindako azken filmea

Donostiako Zinemaldiari begira daude munduko zinezaleak egunotan. Baina New York ere ikusmin handia piztu duen estreinaldi baten lekuko izango da gaur: Woody Allenen 'Husbands & Wives' filme berriarena. Zuzendariak azkenaldian bizi izan duen drama pertsonalak eragin du ikusmin morbosoa hori.

NEW YORK

Hasiera batean irailaren 23an estreinatzekoa bazen ere, azkenean aurreratu egin da eguna eta gaur ikusi ahal izango da lehen aldiz Woody Allenen 'Husbands & Wives' ('Senarrak eta emazteak') filmea, New Yorken.

Itxurak direnez, filmea ekoiztu duten Tri Star estudioek Woody Allen eta hainbat urtetan bere adiskide eta maitekide izandako Mia Farrowen arteko haserre eta iskanbilek piztutako morboari etekin komertzialik ahalik eta handiena atera nahi izan diote, eta horren ondorio baina ez da estreinaldia aurreratu izatea.

Filmearen inguruan, izan ere, morbo handia piztu da, Allenen bizitza errealekiko izan lezakeen parekotasunagatik. 'Husbands & Wives' filmeko protagonista bere ikasle gazte batekin maitemintzen den irakaslea da. Allen berak jokatzeko du irakas-

Mia Farrow, Satchel, Woody Allen eta Dylan, familia batuta zegoenean.

learen rola eta Mia Farrowi dagokio irakaslearen emaztearena. Argumentu honek lotura estua du, itxura batean behintzat, Allenek azkenaldian bizi izan duen drama pertsonalarekin.

Arazoa Mia Farrowek bere alaborde den Soon-Yi neska gazte korearra biluzik erakusten zuten argazki batzuk aurkitu zituen hasi zen. Argazkiak, Allenek eginak ziren, eta argazki

Soon Yirekin maiteminduta dagoela aitortu zuen Woody Allenek.

✓ Allenen bizitza errealekin izan lezakeen parekotasunak sortu du, batez ere, filme berriarekiko ikusmin morbosoa.

haien haritik Farrowek aspaldi-danik zuen susmoak egia izateko itxura osoa hartu zuen: Soon-Yi zen Allenen maitale berria.

SEME-ALABAK BEREGANATZEKO BORROKA

Pixka bat geroxeago, Farrow ama egokia ez zela argudiatuz, beren hiru seme-alaben ardura bereganatzeko eskaera egin zuen Allenek: 14 urteko Mosses semeordea 7 urteko Dylan alabordea eta 4 urteko Satchel, bien seme naturala.

Farrowen erreakzioa azkarra eta indartsua izan zen. Bideo zinta bat eman zuen ezagutzera, ez nolana hiko: Allenek egindako ukitu eta fereka bereziak deskri-

batzen ditu Dylanek, Farrowek grabatutako bideo zinta horretan. Bideo honek zalantza jartzen zuen bapatean Woody Allenen betiko irudi samurra.

Allenek Soon-Yirekin maiteminduta dagoela aitortu zuen, baina bere «bekatu» bakar horixe zela esan zuen, Dylanekiko ukituena ukatuz. Harrez gero, Allen eta Farrow bion arteko borroka batean murgildu dira, eta legegizon eta epaileen esku dago orain, nor geratuko den seme-alaben ardurarekin.

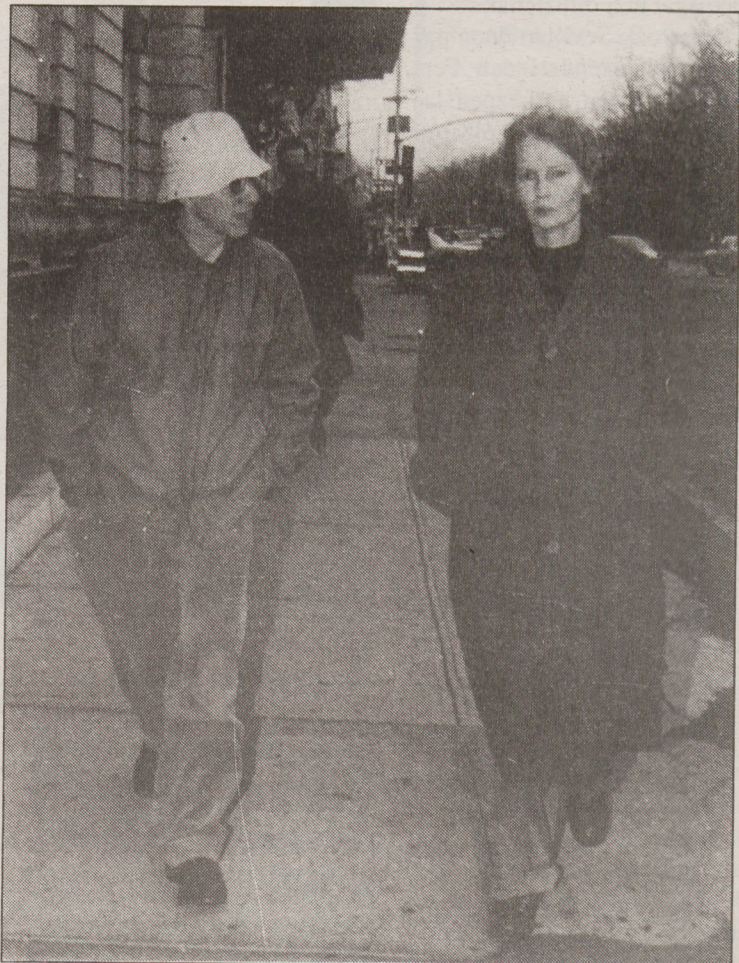
Nolanahi ere, badirudi Woody Allenen irudia ez dela inoiz istilu hau sortu baino lehen izan den bezain garbi, samur eta jatorra izango.

Filme berria Diane Keatonekin

Filme berria lantzen ere hasi da dagoeneko Woody Allen. Mia Farrowek jokatu behar zuen, hasierako asmoen arabera, 'Manhattan Murder Mystery' deituko den lan berri honetako emakumezko rol nagusia, baina Allen eta Farrowen arteko istiluen ondorioz, lehen ere Allenen lankide eta maitekide izandako Diane Keaton izango da, azkenik, lan hori beretzat hartu duena.

Diane Keaton, bestalde, Allenen alde agertu da zinegilearen eta Farrowen arteko istilua sortu zenetik. «Farrowen egozketak zentzugabeak dira, Alle-

nek ez dio inoiz ume bati eskua sartu», adierazi du Keatonek 'Newsday' aldizkariak egindako elkarrizketa batean. «Oso gauza mingarria da horrelako akusazio faltsuak jasotzea, eta urte akotan bere lagun hurbila izan naizenez minduta sentitzen naiz neu ere». Mia Farrow, bere aldetik oso urduri dagoela dirudi, eta istilu honek bere oreka psikologikoa erabat desegin egin duela. Allen eta Soon-Yiren arteko amodioaz jabetu zenean, bere burua hiltzen ere saiatu zen, 'New York' aldizkariak oraindik orain argitara eman duenez.

Allen eta Farrowek elkarrekin egin azken lana da 'Husbands & Wives'.

IRAGARKI MERKEAK (943) 46 90 22

UNED - BERGARA

EUSKAL KULTUR DEPARTAMENTUA

- E.G.A.
- Sakontze Maila I-II
- Euskal Hizkuntzalaritza
- buruzko ihardunaldiak (Urtarmiletik-Apirilera)
- Orduetgia: (Astearatik - ostiraler) goizez 10,30-12,30 arratzalde 5,30 - 8
- Telefonoa: 761342
- Astelchenetan eta larunbatetan itxita
- Oharra: EGAko Ikastaroak HABEren diru laguntzaz

ORERETALDEKO

EGA

ALFABETATZE

- Lezoko AEK: 51 91 44
- Antxoko AEK: 52 55 45
- Trintxerpeko AEK: 39 58 12
- Olatzango AEK: 49 39 57
- Xepelar AEK: 51 07 27

OROITZENE AEK

EUSKALTEGIA

- EGA
- ALFABETATZE

Donibane kalea 12 behea
Tf.: 51 91 44 LEZO

UNDERGROUND
ENGLISH

A DIFFERENT WAY TO LEARN

MATRIKULA ZABALIK

Eskola alternatiboa gara eta bertan, klaseak (eta "kluba") benetan bestelakoak dira.

HEMEN INGELESEZ
ARITZEN GARA

Underground English, Elcano, 8 behea
Tf.: 420831 DONOSTIA

31 x 33mm

31x33
MODULO

EGUN BAT 1.925 pta/84l
ASTEBETE 9.550 pta/416l
BI ASTE 16.550 pta/720l
HILABETE 23.250 pta/1.010l

DANTZA

● **ARRASATE**
Oldarra Baletak 'Nafarroa' ikuskizuna eskainiko du. Monterron parkean 22.30ean.
● **MIARRITZE**
Nancyko Balet Nazionalak 'Symphonie en D', 'La somnambule' eta 'Noces de sang' lanak dantzatzuko ditu. Jaialdien Antzokian 21.00etan.

MENDI IRTEERAK

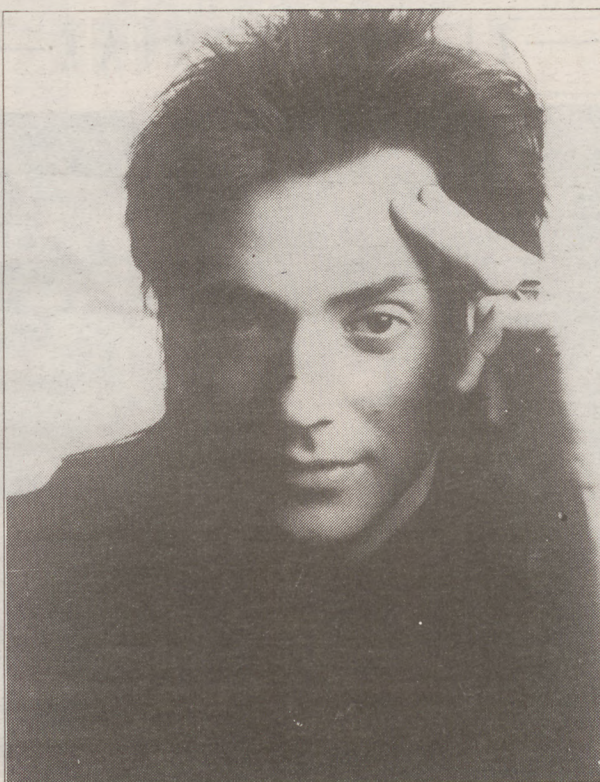
● **ALTSASU**
Midi de Ossau-ra ibilaldia antolatuta du Altsasuko Mendigoizaleak taldeak irailaren 20rako. Informazio gehiago bertan.
● **AZKOITIA**
Besaide. Irailaren 20ean izango da Anaitasuna Mendi Bazkunak antolatutak. Informazio gehiago bertan.
● **BILBO**
Sopuerta Alen. Ibilaldia irailaren 20ean izango da Boluetako Eguzki-Lorea Mendi Taldeak antolatuta. Informazio gehiago bertan eta telefono zenbaki honetan: ☎ 412 27 38.
● **DURANGO**
Besaidera ibilaldia antolatuta du Tabira Mendi Taldeak irailaren 20rako. Informazio gehiago bertan eta telefono honetan: ☎ 681 34 32.
● **HENDAIA**
Azpe haraneko Urdos mendi eskualdean eskalada ekitaldia antolatuta du Mendikoihua Elkartek irailaren 19 eta 20an. Xehetasunak lortzeko eta izena emateko deitu telefono honetara: ☎ 59 20 51 75.
● **HERNANI**
Oleta-Besaide-Udala ibilaldia. Irailaren 20ean izango da Mendiriz-Mendi Elkartek antolatuta. Irteera goizeko 7etan Atsegindetik. Izena elkarteak kiroldegian bituen bulegoetan eman behar da irailaren 18a arte (Astelehen eta ostilaretan 20.00etatik 21.00etara).
● **OIARTZUN**
Formigal-Candanchu ibilaldia antolatuta du Girizia Mendizale Elkartek irailaren 19 eta 20rako. Irteera irailaren 19an izango da 15.00etan plazatik. Gauean Formigalen akanpatu eta ibilaldia igandean burutuko da. 6 ordutako izango da eta Anayet mendia igoko da. Izen ematea Amazkar eta Sorgintzulo tabernetan edo Girizia Elkartean egin behar da.
● **SANTURTZI**
Arkamo mendilerroa ibilaldia izango da irailaren 20ean, Bihotz Gaztea Mendi Elkartek antolatuta. Informazio gehiago bertan.
● **SESTAO**
Besaidera ibilaldia antolatuta

du Sestao Alpino Elkartek irailaren 20rako. Informazio bertan eta telefono zenbaki honetan: ☎ 472 13 79.

● **TOLOSA**
Abodi mendikatera mountain bike ibilaldia antolatuta du Alpino Uzturre Elkartek irailaren 20rako. Informazio gehiago bertan eta telefono zenbaki honetan: ☎ 65 27 89.

ERAKUSKETAK

● **ARRASATE**
Harresi Aretoa. 'Besaide 1953-1992 Euskal Mendizaleatasunaren ikurra' argazki erakusketa. Irailaren 27a arte.
● **BAIONA**
L'Atalanteko Aretoa. Gilles Banet argazkilariaren obrak. Irailaren 30a arte.
La Rue en Pente liburuetgia. Gilles Baneten argazkiak. Irailaren 30a arte.
● **BILBO**
Arte Ederretako Museoa. Antonio Lorenzoren Obra Grafikoa. Irail osoan.
Felix Nadarrek eginiko erretratuak ikusgai daude irailaren 18a arte.
Guillermo Perez Villaltaren lanak irailaren 31a arte.
BBK (Elkano, 20). Carlos Cánovas-en argazkiak. Irailaren 29a arte.
Errekalde Aretoa. Iñaki Alvarez, Adel Alonso, Josue Maria Peña eta Iñaki Saezen 'Piel' erakusketa. Urriaren 3a arte.
● **DONOSTIA**
San Telmo Museoa. Edouard Boubaten argazki erakusketa. Irailaren 20a arte.
Leticia Ortiz de Urbinaren lana irailaren 27a arte izango da ikusgai.
Okendo Kultur Etxea. Egungo Grabatu Portugal-darren erakusketa. Irailak 26 arte.
● **ELGOIBAR**
Kultur Etxea. Luis Mª Zubiaurren pinturak. Irailaren 27a arte.
● **GASTEIZ**
Artelarre Galería. Kolektibo baten pintura lanak (Basterra, Campo Cortázar, Centellas, Falco, Fiestras, García Bravo, García Barrera, Gurrea, Juncosa Roselló,...). Irailaren 26a arte.
Anboto Kafetegia. Arantza Platero Otxoaren pinturak. Irailaren 23a arte.
● **HONDARRIBIA**
Aireportuko erakusgela. Akwarelista Gipuzkoarren erakusketa. Irailak 30 arte.
● **IRUÑA**
Lankide Aurrezkiko Aretoa. Joaquin Resanoren pintura erakusketa. Irailaren 27a arte.
● **MIARRITZE**
Jauregia. 'Kritikazko Figuras' erakusketa. Urriaren 15a arte.
● **MUNGIA**
Torrebillera Kultur Etxea. I Pintura Lehiaketako lanak. Irailaren 30a arte.
● **TREBIÑO**
Udaletxean. Uralde Elkartek antolatutako argazki erakusketa. Bihar arte.
● **ZALDIBIA**
Kultur Etxea. Euskal Jantzi Tradizionalak erakusketa. Irailaren 27a arte.
● **ZARAUTZ**
Torre Luzea. Martin Arruebarrenaren lanak. Irailak 27 arte.

LITO VITALE Boskoteak Barakaldoko Musika Berrien III Zikloan hartuko du parte gaur. Arratsaldeko zortzietatik aurrera Barakaldo Antzokian izango den kontzertuan, 'La excusa' azken lanaren abestiak eskainiko ditu boskote horrek. Boskotea Lito Vitalek, Marcelo Torresek, Marcelo Novatik, Lito Epumerrek eta Manuel Mirandak osatzen dute.

ANTZERKIA

● **ANDOAIN**
Titiriteros de Binefar taldeak 'El bandido Cucaracha' lana antzeztuko du. Goiko Plazan 19.30ean.
● **BILBO**
'Historias de la puta mili'. Ayala antzokian 20.00etan.
● **DONOSTIA**
Takolo, Pirrux eta Porrotx pailazoak. Egiako Plazan 12.00etan.
● **ETXEBARRI**
Maskarada taldearen aktuzioa, Herriz Herri kanpainaren barruan, 22.00etan.

BERTSOLARITZA

● **ELORRIO**
Bertso jaialdia. Bertsolariak: 'Mañukorta', Mikel Mendizabal, 'Olaso', Iñaki Murua eta Igor Elortza. Arriola zineman 22.00etan.
● **MUXIKA**
Bertso jaialdia. Bertsolariak: Angel Mari Peñagarikano, Jon Enbeita, Jon Lopategi eta Manolo Arozena. Areatza auzoko Plazan 22.30etan.
● **URRETUXU**
Bertso jaialdia. Bertsolariak: Xabier Zeberio, Millan Telleria, Jon Maia, Jokin Sorozabal, Joxe Munduate eta Inaxio Begiristain. Kiroldegian 22.30etan.

kaslea: Michel Gaztanbide. Izena emateko epea irailaren 30ean amaituko da. Izen ematea eta informazio gehiago telefono zenbaki honetan: ☎ 29 19 54.

Irakasle Elkartek bi ikastaro antolatuta ditu. Lehen 'Psikomotrizitatea' izango da. Arlo praktikoa urriaren 5ean hasiko da eta urtarrilaren 14ean amaitu. Teorikoa, berriz, urtarrilaren 19an hasi eta apirilaren 13an amaituko da. Bigarren ikastaroa 'Ortografia-aparatu fonatzailearen berreziera' da eta urriak 14 eta abenduak 16 bitartean izango da. Bietarako izen ematea urriaren 2an itxiko da.

Artea eta Kulturaren tentsioak mendearen azkenean mintegia. Rafael Apgullol Barcelonako Unibertsitateko Estetika katedradunaren hitzaldia 10.30ean Artelekun. 12.00etan Francisco Calvo Serraller Artearen Historiako katedradunarena.

● **GASTEIZ**
Sentsibilizazio ikastaroa izango da irailaren 25, 26 eta 27an Lakua-Arriaga Herri Kiroldegian. Irakaslea Miguel Dominguez Sevillano. Matrikula epea bihar amaituko da. Informazio gehiago Bergarako Uned-eko Psikomotrizitate Eskolan eta telefono zenbaki honetan: ☎ (943) 76 13 42-43.

● **LEGORRETA**
Eskulan ikastaroa Udak Kultur Batzordeak antolatuta, Gipuzkoako Foru Aldundiaren laguntzarekin. Ikastaroa urriaren 8an hasiko da eta matrikula Udak Bulegoetan egin behar da irailaren 30a baino lehen.

● **TOLOSA**
Antonio Mª Labaien Kultur Etxeak zenbait ikastaro eta tailer antolatuta dituzten ikasturterako. Pintura, keramika, marrazkigintza, argazkigintza, bideo, antzerki eta dantza tailerrak. Izen ematea irailaren 25a bitartean egin behar da 10.00etatik 13.30era Kultur Etxean bertan.

● **TREBIÑO**
Arkitekturari buruzko hitzaldia, Vitoriano Palacios-en eskutik Udaletxean 20.00etan.

● **URNIETA**
Antzerki eraketarako ikastaro iraunkorra antolatuta du Urnieta Antzoketa Pedagojiak Elkartek. Urriak 6 hasi eta irailaren 18an amaituko da.

JAIK

● **GALDAKAO**
Jaiak. 13.00etan kalejira txistulari eta buruhandiek. 17.00etan halterofilia erakustaldia Santi Brouard plazan. 19.00etan kalejira So-roak fanfarrearekin. 22.00etan Arenak taldearekin dantzaldia Agirre Lehendakari plazan. Galdakandako Band Club taldearekin kalejira 22.00etan. Ordubete beranduago Sarata-rrak fanfarrearekin. 23.30ean ur gudua Juan Bautista Uriarte kalean.

LEHIAKETAK

● **ARRIGORRIAGA**
V. Argazki Lehiaketa. Arrigorriagarekin erlazionatutako argazkiak aurkeztu ahal izango dira (bizitza eta ohiturak, biztanleak, jaiak, arkitektura, kultura...). Kolorezkoak eta zuri beltzezkoak izan daitezke. Argazkiak Kultur Etxean aurkeztu behar dira abenduaren 4a bitartean.

MUSIKA

● **BARAKALDO**
Lito Vitale Boskotearen kontzertua Musika Berrien III Zikloaren barnean. Barakaldo Antzokian 20.00etan.
● **BEASAIN**
Jereday. Murumendi Ikastetxean 22.00etan.
● **DERIO**
Oskorri. San Migel Plazan 23.00etan.
● **ELORRIO**
Zois ande Larres eta Ama Say. Gaztetxean 23.00etan.
● **GALDAKAO**
Arenal taldearekin berbena Lehendakari plazan 22.00etan hasita, herriko jaiak direla eta.
● **GASTEIZ**
XI Aintzinako Musikastea. The Lute Group taldearen kontzertua. Santa Maria katedralean 20.15ean.
Zarama eta Red Eye Ex- Gaztetxean 22.30etan.
● **GETXO**
Getxoko VIII Nazioarteko Folk Jaialdia. La Barberia dek Sur eta Gwendal taldeen kontzertua. Faduran 21.30etan.
● **HONDARRIBIA**
Zarautz Gaztea Abesbatzaren kontzertua. Marina elizan 20.30etan.
● **IRUÑA**
Ama-Lur ikuskizuna Iruñeko Orfeoien menturaren omenez. Zezen Plazan 22.00etan.
Comando Atila eta Muti- lados. Gazteriaren Etxean 19.30etan.
● **LASARTE**
Blues Stop. Okendo Plazan 23.00etan.
● **AUDIO**
Coitus. Skueteen 21.30etan.
● **SOPELA**
Los Rotos. Hondartzako tabernan 22.00etan.
● **SORALUZE**
Nessum Dorma. Gaztetxean 22.00etan.
● **UHARTE**
La Jesse James Band, A Ras de Suelo eta Piperrak. 01.30etan.
● **URRETUXU**
Platero y Tu. Plazan 22.30etan.
● **ZORNOTZA**
Bazoka Cain. Barrabas aretoa.

ZINEMATOKIAK

A R A B A

● GASTEIZ

AZUL 1. 'Análisis final'. / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
 AZUL 2. '¡Alto! O mi madre desaparece'. / 17.30. 'Thelma & Louise' / 20.00 - 22.30. 18 gorak.
 GURIDI. 'Arma Letal III'. Akt: Mel Gibson / 17.15 - 19.45 - 22.30.
 GURIDI. 'Cita misteriosa'. 19.45 - 22.30.
 GURIDI. 'Vacaciones en Roma'. / 17.15 - 19.45 - 22.30. (Ingeleseaz).
 GURIDI. 'Cristobal Colon, el descubrimiento'. / 17.15 - 19.45 - 22.30.
 GURIDI. 'Jamón, jamón'. Zuz: Bigas Luna / 17.15 - 19.30 - 22.15. 18 gorak.
 GURIDI. 'La mano que mece la cuna'. Akt: Annabella Sciora / 17.15 - 19.30 - 22.30. 13 gorak.
 SAMANIEGO. 'Tomates verdes fritos'. / 17.15 - 19.45 - 22.15. 13 gorak.
 SAMANIEGO. 'Beethoven'. Zuz: Brian Levant / 17.15 - 19.45. 'Mediterráneo'. Zuz: Gabriele Salvatores / 22.15. 13 gorak.
 SAMANIEGO. 'El hombre de California'. Zuz: Les Mayfield / 17.15 - 19.45 - 22.15.
 SAMANIEGO. 'Peter Pan' / 17.15 - 19.00. 'El niño que gritó puta' / 22.15. 18 gorak.
 MIKELDI. 'Alien 3'. Akt: Sigourney Weaver / 17.30 - 20.00 - 22.30.
 MIKELDIS. 'Demasiado corazón'. Zuz: Eduardo Campoy. Akt: Victoria Abril / 17.30 - 20.15 - 22.30. 13 gorak.
 MIKELDIS. 'Instinto básico'. Akt: / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
 MIKELDIS. 'Los últimos días del Eden'. Zuz: John McTiernan. / 17.30 - 20.00 - 22.30.
 MIKELDIS. 'Alien 3'. Akt: Sigourney Weaver / 17.30 - 20.00 - 22.30.

B I Z K A I A

● BILBO

ASTORIA. 'Arma Letal III'. Zuz: Richard Donner. Akt: Mel Gibson / 17.00 - 19.45 - 22.15. 13 gorak.
 AVENIDA 1. 'Cristobal Colon el descubrimiento'. Akt: Marlon Brando / 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.
 AVENIDA 2. 'Instinto básico'. / 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00. 18 gorak.
 AVENIDA 3. 'Alien 3'. / 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00. 18 gorak.
 AVENIDA 4. 'Orquesta club Virginia'. Akt: Jorge Sanz / 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00. 13 gorak.
 AVENIDA 5. 'Arma Letal III'. / 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00. 13 gorak.
 AVENIDA 6. 'Los últimos días del Eden'. Zuz: John McTiernan. / 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.
 AYALA. Ikus antzerkia.
 CAPITOL. 'Cristobal Colon, el descubrimiento'. Akt: Marlon Brando / 17.15 - 19.45 - 22.30.
 CAPITOL. 'Demasiado corazón'. / 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
 CAPITOL. 'Arma Letal III'. / 17.15 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.
 CAPITOL. 'El hombre de California'. / 17.30 - 20.00 - 22.30.
 COLISEO ALBIA. 'Orquesta Club Virginia'. Akt: Jorge Sanz / 18.00 - 20.00 - 22.00. 13 gorak.
 CONSULADO. 'Alien 3'. / 17.15 - 19.45 - 22.15. 18 gorak.
 GRAN VIA. 'La vida de Brian'. / 18.00 - 20.00 - 22.00. (Etenik gabeko emankizuna). 13 gorak.
 IDEALES 1. 'Alien 3'. / 17.15 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
 IDEALES 2. 'Jamón, Jamón'. Zuz: Bigas Luna / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
 IDEALES 3. 'Peter Pan'. Walt Disney / 17.15 - 18.45. 'El silencio de la sospecha' / 20.15 - 22.30. 13 gorak.
 IDEALES 4. 'Halcones de mar'. Akt: Rob Lowe / 17.30 - 20.00 - 22.30.
 IDEALES 5. 'La mano que mece la cuna'. Akt: Rebecca de Mornay / 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
 IDEALES 6. 'Cita misteriosa' / 17.30 - 20.00 - 22.30.
 IDEALES 7. 'Orquesta club Virginia'. / 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

DEMASIADO CORAZON Eduardo Campoy-k zuzendutako filmea Hego Euskal Herriko lau hiriburuetan estreinatuko dute gaur. Victoria Abril dugu protagonista nagusia, Manuel Bandera-rekin batera. Abrilek paper bikoitz bat landu du filmean, Clara eta Ana ahizpena, hain zuzen. Ahizpa biak *windsurfeko* irakasle batetaz (Bandera) maiteminduko dira, suspensez jositako istorio erromantiko honetan.

G I P U Z K O A

● DONOSTIA

AMAIA. 'La familia Addams' / 17.15. 'Análisis final'. Akt: Richard Gere / 19.30 - 22.30. 18 gorak.
 ASTORIA 1. Donostiako XL. Zinemaldia.
 ASTORIA 2. Donostiako XL. Zinemaldia.
 ASTORIA 3. Donostiako XL. Zinemaldia.
 ASTORIA 4. Donostiako XL. Zinemaldia.
 ASTORIA 5. Donostiako XL. Zinemaldia.
 ASTORIA 6. Donostiako XL. Zinemaldia.
 ASTORIA 7. Donostiako XL. Zinemaldia.
 PETIT CASINO 1. 'Arma letal 3'. / 17.15 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.
 PETIT CASINO 2. 'Orquesta club Virginia'. Zuz: Manuel Iborra. / 17.00 - 19.00 - 21.00 - 23.00. 13 gorak.
 PETIT CASINO 3. 'Instinto básico'. Zuz: Paul Verhoeven. Akt: Sharon Stone / 17.00 - 19.30 - 22.15. 18 gorak.
 PRINCIPE. Donostiako XL. Zinemaldia.
 TRUEBA 1. 'Los últimos días del Eden'. / 17.00 - 19.30 - 22.15.
 TRUEBA 2. 'Jamón jamón'. Zuz: Bigas Luna. Akt: Stefania Sandrelli / 17.15 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.
 ANTZOKI ZAHARRA. Donostiako XL. Zinemaldia.
 VICTORIA EUGENIA. Donostiako XL. Zinemaldia.
 SAVOY. 'Demasiado corazón'. / 17.15 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.
 ● ARRASATE
 ALAI. 'J.F.K.' / 18.30 - 22.00. 18 gorak.
 ● AZKOITIA
 BAZTARTXO. 'Cuerpos ardientes' / 22.00. 18 gorak.
 ● AZPEITIA
 SOREASU. Ez dago emankizunik.
 ZELAITXO. 'Jaque al asesino' / 22.00. 13 gorak.
 ● BERGARA
 NOVEDADES. 'La mano que mece la cuna' / 22.30. 18 gorak.
 ● DEBA
 ZUBELTZU. 'El marido de la peluquera' / 19.30 - 22.30. 18 gorak.
 ● EIBAR
 UNZAGA. 'El silencio de la sospecha' / 19.30 - 22.15.
 RIALTO. 'Mi chica' / 19.30 - 22.15.
 ● ELGOIBAR
 HERRIKO ANTZOKIA. Ez dago emankizunik.

● IRUN

AVENIDA. 'Sonámbulos' / 17.00 - 19.30 - 22.15.
 BIDASOA. 'El gato infernal' / 17.00 - 19.30 - 22.15.
 ● MUTRIKU
 EDERRENA. Ez dago emankizunik.
 ● OÑATI
 SANTA ANA. 'Batman vuelve' / 22.30.
 ● ORDIZIA
 HERRI ANTZOKIA. 'El doctor' / 22.15.
 ● TOLOSA
 IPARRAGIRRE. Ez dago emankizunik.
 LEIDOR. 'Bésame antes de morir' / 22.30. 18 gorak.
 ● ZARAUTZ
 MODELO. 'Cuerpo maldito' / 19.30 - 22.30.
 ● ZUMARRAGA
 ITZALON. Ez dago emankizunik.

L A P U R D I

● BAIONA

ATALANTE. 'My Girl'. Zuz: Howard Zieff. Akt: Dan Aykroyd / 20.30.
 ATALANTE. 'Epouses et concubines'. Zuz: Zhang Yimou. / 22.30.
 ATALANTE. 'Retour a Howards End'. Zuz: James Ivory. / 16.00.
 ATALANTE. 'Au pays des Juliets'. Zuz: Medhi Charef. / 18.30.
 MARINE PLUS. 'La main sur le berceau'. Zuz: Curtis Hanson. / 14.30 - 19.45 - 22.15.
 MARINE 1. 'L'arme fatale 3'. Zuz: Richard Donner. / 14.30 - 19.45 - 22.15.
 MARINE 2. 'Boomerang'. Zuz: Reginald Hudlin. Akt: Eddie Murphy / 14.30 - 19.45 - 22.15.
 MARINE 3. 'Alien 3'. Zuz: David Fincher. / 14.30 - 19.45 - 22.15.
 MARINE 4. 'Le zebre'. Zuz: Jean Poiret. / 14.30 - 19.45 - 22.15.
 MARINE 5. 'La peste'. Zuz: Luis Puenzo / 14.30 - 19.45 - 22.15.
 VAUBAN PLUS. 'Horizons lointains'. Zuz: Ron Howard. Akt: Tom Cruise / 14.30 - 19.45 - 22.15.
 VAUBAN 1. 'Un coeur en hiver'. Zuz: Claude Sautet. Akt: Daniel Auteuil / 14.30 - 19.45 - 22.15.
 VAUBAN 2. 'Impitoyable'. Zuz: Clint Eastwood. Akt: Clint Eastwood / 14.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN 3. 'Le dernier des mohicans'. Zuz: Michael Mann. Akt: Daniel Day Lewis / 14.30 - 19.45 - 22.15.
 VAUBAN 4. 'L. 627'. Zuz: Bertrand Tavernier. Akt: Didier Bezace, Jean Paul Comart / 14.30 - 19.45 - 22.15.
 VAUBAN 5. 'Basic instinct'. Zuz: Paul Verhoeven. Akt: Sharon Stone / 14.30 - 19.45 - 22.15.

● HENDAIA

VARIÉTÉS. 'Peter Pan' / 21.00.

● KANBO

L'AIGLON. 'Sup de fric' / 20.30.

● MIARRITZE

LE ROYAL. 'Un coeur en hiver'. Zuz: Claude Sautet. Akt: Daniel Auteuil / 15.00 - 21.00.
 LE ROYAL. 'La main sur le berceau'. Zuz: Curtis Hanson. / 15.00 - 21.00.
 LE ROYAL. 'La peste'. Zuz: Luis Puenzo. Akt: William Hurt, Sandrine Bonnaire / 21.00. 'L'arme fatale 3'. Zuz: Richard Donner. / 15.00.

N A F A R R O A

● IRUÑEA

GOLEM 1. 'Los últimos días del Eden'. Zuz: John McTiernan. / 17.15 - 19.45 - 22.30.
 GOLEM 2. 'Instinto básico'. Zuz: Paul Verhoeven. Akt: Michael Douglas / 17.15 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.
 GOLEM 3. 'Arma letal 3'. Zuz: Richard Donner. / 17.15 - 19.45 - 22.30.
 GOLEM 4. 'La mano que mece la cuna'. Zuz: Curtis Hanson. / 17.30 - 20.00 - 22.45.
 GOLEM 5. 'Alien 3'. Zuz: David Fincher. / 17.30 - 20.00 - 22.45.
 GOLEM 6. 'Orquesta Club Virginia'. Zuz: Manuel Iborra. / 17.30 - 20.00 - 22.45.
 ITURRAMA. 'Los Flodder en Amerika'. Zuz: Dick Maas. / 17.30.
 ITURRAMA. 'La noche de los cristales rotos'. Zuz: Wolfgang Petersen. / 20.00 - 22.30. 13 gorak.
 ITURRAMA. 'Tomates verdes fritos'. Zuz: John Avnet. Akt: Kathy Bates / 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
 ITURRAMA. 'Corazón trueno'. Zuz: Michael Apted. Akt: Val Kilmer / 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
 ITURRAMA. 'Cita misteriosa'. Zuz: Jonathan Wacks. Akt: Ethan Hawke, Teri Polo / 17.30 - 20.00 - 22.30.
 CARLOS III. 'Alien 3'. Zuz: David Fincher. Akt: Sigourney Weaver / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
 PRINCIPE DE VIANA 1. 'Los últimos días del Eden'. Zuz: John McTiernan. / 17.30 - 20.00 - 22.30.
 PRINCIPE DE VIANA 2. 'Halcones de mar'. Akt: Rob Lowe / 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
 PRINCIPE DE VIANA 3. 'Demasiado corazón'. Zuz: Eduardo Campoy. Akt: Victoria Abril / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
 OLITE 1. 'La mano que mece la cuna'. Zuz: Curtis Hanson. / 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
 OLITE 2. 'Arma letal 3'. Zuz: Richard Donner. Akt: Mel Gibson / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
 OLITE 3. 'Peter Pan'. Zuz: Walt Disney / 17.30. 'Instinto básico'. Akt: / 20.00 - 22.30. 18 gorak.
 OLITE 4. 'Instinto básico'. Zuz: Paul Verhoeven. Akt: Sharon Stone / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
 GAIARRE. 'Cristobal Colon, el descubrimiento'. Zuz: John Gleen. / 17.30 - 20.00 - 22.30.

N A F A R R O A B E H E R E A

● DONAPALEU

ARGITZE. 'Le dernier des Mohicans'. Zuz: Michael Mann. Akt: Madeleine Sowe / 21.00.

● DONIBANE GARAZI

VAUBAN. Ez dago emankizunik.

Z U B E R O A

● MAULE

MAULE BAITHA. 'Le cobaye'. Zuz: Bett Leonard. Akt: Jeff Fahey / 21.00.

Sortu

07.58

Gorde

20.18

IRAILA

18

OSTIRALA

Bihar ilbehera

HOROSKOPOA

UXUE AGIRRE

ARIES
martxoak 21 — apirilak 20
Hori da beroa. Termometroa beso azpian jarri eta merkurioa gora. Zergatik ote da?

TAURUS
apirilak 21 — maiatzak 20
Lanean buru-belarri. Baina izango duzu zure ordaina, zuk uste ez arren.

GEMINI
maiatzak 21 — ekainak 20
Drakula! Tebistan? Ez. Zelako begi gorriak eta beltz bilakatzeko bidean daude.

CANCER
ekainak 21 — uztailak 20
Zorionekoa zintzoa dena,... Beti gauza berbera entzuten.

LEO
uztailak 21 — abuztuak 23
Telefono deiazen zain? Hobe duzu zeuk deitu, honez gero batek daki non den.

VIRGO
abuztuak 24 — irailak 23
Hainbeste arropa artean zein jantzi ez dakizula? Batzuk eskuan eraman.

LIBRA
irailak 24 — urriak 23
Urteguna hurbil. Oparietan pentsatzen hasi orduko, zure gonbitean pentsatu.

SCORPIUS
urriak 24 — azaroak 23
Norbaiti aurre egin behar badiozu, ondo jan. Tripandi bati aurrea hartzea zaila da.

SAGGITARIUS
azaroak 24 — abenduak 21
Liburutatik burua ater gabe. Kontuz! Burua okertu edo bihurtu egingo zaizu eta!

CAPRICORNIUS
abenduak 22 — urtarrilak 20
Onena amaitu zaizulakoan bazaude, oker zaude, izarrek ez dute hori adierazten.

AQUARIUS
urtarrilak 21 — otsailak 18
Hori da ahots sendo, argi eta garbia. Entzutea nahikoa, liluratuta gelditzeko.

PISCIS
otsailak 19 — martxoak 20
Hori da jai giroan bizitzeko gogoa. Mendiko haizeak ere ez ditu kalterik egingo.

EFEMERIDEAK

Euskal Festak Hernanin.

1909. urteko irailaren 18an ospatu ziren Euskal Festak Hernanin (Gipuzkoa). Literatur Lehiaketan 34 lan aurkeztu ziren, 9 Musika Lehiaketan eta 2 Pintura Lehiaketan. Bertsolariek ere hartu zuten parte Euskal Festa horretan: Pello-Errota, Txirrita, Jose Manuel Lojendio eta Bautista Gaztelu. Bi saio egin zituzten eta gaijartzailea Jose Zapiain izan zen.

1553. Izugarrizko suteak Mutriku erre zuen.
1868. Bigarren Gerra Karlista hasi zen.
1905. Greta Garbo aktore suediarra jaio zen.
SANTORALA. Ferreolo, Jose Kupertino, Jagi.

TELEFONOAK

Hegoaldetik Iparraldera hots egiteko: 07-33- aurrezenbakia.			
Iparraldetik Hegoaldera: 19-34- (eta 45, 4, 43 edota 48, Araba, Bizkaia, Gipuzkoa edo Nafarroara deituz gero).			
Hegoaldeko herrialdeen artean: Araba: 945- Bizkaia: 94- Gipuzkoa: 943- Nafarroa: 948-			
IPARRALDEA			
Kostaldeko ospitalea	59 44 35 35		
SAMU	15 / 59 63 33 33		
Pozoindatze kasuetan	56 96 40 80		
Suhiltzaileak	18		
Suhiltzaileak BAmen	59 63 55 55		
Polizia	17		
Baionako Suprefetura	59 59 09 19		
Elektrika-gas arazoak	14 / 59 52 10		
Errepideetako berri	56 96 33 33		
Kontseilu Orokorra	59 25 78 40		
Miarritzeko aireportua	59 23 90 66		
SNCFko trenbideak	59 55 50 50		
Laborantza Ganbara	59 29 50 43		
Ordura telefonoz	36 99		
Meteo agiria (grabatua)	59 22 03 30		
Meteo zerbitzuak	59 23 84 15		
HEGOALDEA			
SOS Deiak	088		
Udalzaingoa	092		
Polizia Nazionala	091		
Ordura telefonoz	093		
Telefono argibideak	003		

ARABA			
Suhiltzaileak	28 25 25		
Gurutze Gorria	13 47 47		
DYA	28 10 20		
Errepideetako informazioa	25 42 00		
Ertzaintza-Arkaute	28 20 00		
Miñotak	13 55 00		
Goardia Zibila	25 61 00		
Txagorritxuko Ospitalea	24 26 00		
Santiago O. Orokorra	25 36 00		
Ospitale Militarra	13 65 77		
Poliklinika	22 33 00		
Arana Eritetxea	28 28 00		
Nº Sº Esperanzaº klinika	25 25 00		
Asepeyo klinika	27 46 55		
Araba klinika	14 21 00		
Forondako Aireportua	27 33 00		
Gasteizko RENFE geltokia	23 20 30		
Autobus geltokia	25 84 00		
Radio Taxi	13 60 60		
BIZKAIA			
Diputazioko suhiltzaileak	492 28 00		
Bilboko suhiltzaileak	423 30 00		
Gurutze Gorria	422 22 22		
DYA	431 92 00		
Ertzaintza	444 14 44		
Larrialdia (Osakidetza)	475 75 00		
Basurto ospitalea	441 88 00		
Galdakaoko eritetxea	456 88 16		
Santa Marina	446 20 66		
Gurutzetako ospitalea	490 31 00		
Sondikako aireportua	453 13 50		
RENFE	423 86 33		
ET/FV Atxuri	433 95 00		
ET/FV San Nikolas	416 13 12		
ET/FV Unamuno plaza	415 50 26		
Bizkaia irrati taxiak	416 22 22		
Radio Taxi	444 88 88		
Tele Taxi	444 23 33		

GIPUZKOA			
Donostiako suhiltzaileak	080		
DYA	46 46 22		
Gurutze Gorria	22 22 22		
Itsasoko Gurutze Gorria	27 22 22		
Ospitale Probintziala	45 40 00		
Erresidentzia	45 38 00		
Gurutze Gorria (Donostia)	21 46 00		
Gurutze Gorria (Irun)	61 12 03		
Poliklinika	46 22 00		
Deba Garaiko eritetxea	79 53 00		
Zumarragako ospitalea	72 39 01		
Ertzaintza	28 88 88		
Goardia Zibila	21 11 00		
Hondarribiko aireportua	64 22 40		
RENFEko geltokia	28 35 99		
ET/FVko geltokia	45 01 31		
Easo Taxiak	46 76 66		
Santa Clara Taxiak	46 64 55		
Radio Telefonoa	42 66 42		
Suital Taxiak	39 80 18		
Donosti Gas	45 02 00		
NAFARROA			
SOS Deiak/Foruzaingoa	088		
Iruñeko suhiltzaileak	22 22 22		
DYA	17 17 17		
Gurutze Gorria	088		
Errepideetako informazioa	22 91 17		
Goardia Zibila	22 11 00		
Eguneko Psikiatri O.	27 38 12 / 61		
Nafarroako Ospitalea	10 21 00		
Bideko Ama Birjina O.	10 94 00		
Noaingo aireportua	31 75 12 / 51		
Iruñeko Autobus geltokia	22 38 54		
RENFEko geltokia	12 69 81		
Radio Taxi	21 00 00		
Teletaxi	23 23 00		
Goardiako Farmaziak	22 21 11		

EGURALDIA

ITSASALDIAK (Portugaleten)

Itsasgora

07:57-20:18

Itsasbehera

14:13-02:34

Eguzkia

Lainotua

Estalia

Euri zaparrada

Euria

Ekaitza

Kazkabarra

Elurra

Itsas barea

Itsas kirria

Itsakia

Itsas handia

Denboralea

Haize leuna

Haize gogorra

Ekaitz haizea

Lainoak gutxituz

Zerua lainotua agertuko da goizean, eta Piriniotan ekaitza egiteko arriskua izango da batez ere eguerdira bitartean. Baina arratsaldean goizean izango diren lainoak desagertzen joango dira. Tenperaturak atzo izan genituenen antzerakoak izango dira. Haizea aldakorra izango da, baina nagusiki iparraldetik joko du indar gutxi-kin.

Itsasoa

Mendebaldeko haizea 3-4eko indarrarekin, eguerdian iparmendebaldekoa bihurtuz. Bisibilitatea: Nahiko txarra. Hondoko itsasoa: Iparmendebaldekoa metro bat ingurukoa. Itsas-haizeari dagokionean: Kizkurretik itsaskirrira eta tarteka itsaskia.

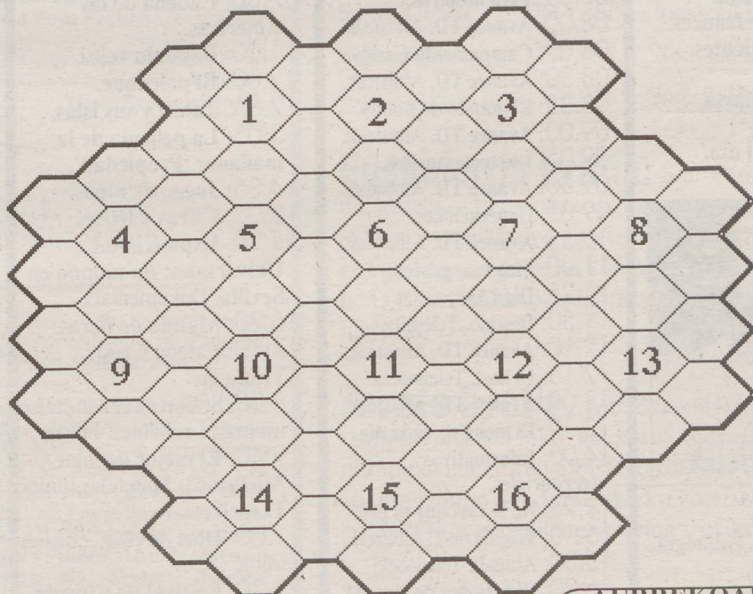
Atzoko minimoak aireportuetan

Miarritze	20
Iruñea	16
Donostia	21
Gasteiz	13
Bilbo	20

DENBORAPASA

ENBIDO

ABARASKA

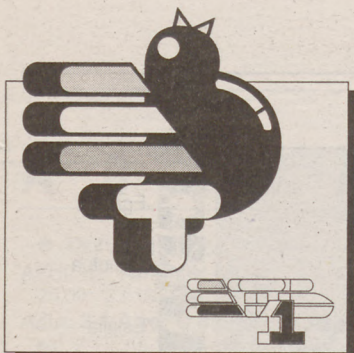
Erantzun guztiak sei letrakoak izanik, zenbakien inguruan kokatu behar dira, erantzun bakoitzaren lehen letra zenbakiaren gainean doalarik beti. Gogoan hartu hitzak ordu orratzen arabera bideratu egin behar direla.

1. Txalupa.
2. Espainiako dirua.
3. Belardi.
4. Haga luzeak.
5. Ziria.
6. Denborale.
7. Emakumezkoak gurasoekiko.
8. Nikaraguako hiria.
9. Oilarren buru gaineko haragizko irtengune.
10. VI. hila.
11. Dardarak.
12. Osatuak.
13. Barazki mota.
14. Trebeak, abilak.
15. Hegazkinen bidezko erasoaldi.
16. Ez zaila.

E-549

AURREKOAREN SOLUZIOA

●	Z	●	O	●	A	●	O
B	U	Z	T	A	N	A	K
●	T	A	I	G	A	B	E
L	A	T	A	●	B	A	R
●	B	A	K	E	A	●	T
T	E	R	●	I	S	T	U
●	A	R	O	●	A	I	A
U	K	A	N	A	K	●	K

12.57: **AURKEZPEN.**

13.00: **GAUR EGUN.** Albistegia.

13.15: **SUPERHEROIAK.** Marrazki bizidunak.

'Hiri espazialarengatik burruka'.

13.40: **RIVIERA.** Telesaila.

14.10: **BIZIA LURREAN.** Dokumentala.

15.05: **ETB-REN ESKUTIK.** Dokumentala.

'Euskaldunak Montanan eta Wyomingen'. (Errepikapena).

15.35: **ZAHARRAL BERRI.** (Errepikapena).

16.05: **ETB 10 URTE.** 'Laino guztien azpitik...'

17.40: **MUSIKA ETA IRUDIAK.**

18.05: **IPARRALDEAREN ORENA.**

18.10: **SEI BIONIKOAK.** Marrazki bizidunak.

'Airean jirabira'.

18.35: **DINOSAURIOAK.** Marrazki bizidunak.

'Katamotz haginluzea'.

19.00: **GALAKT-HIKA.** Bideo jokoen saioa.

19.35: **LEHENENGO MUSUA.** Telesaila.

'Ametsezko eguna'.

20.00: **GAUR EGUN.** Albistegia.

20.20: **MAMU HARRAPARIAK.** Marrazki bizidunak.

'Mamu tirokera hilerrin'.

20.40: **DRAGOI BOLA.** Marrazki bizidunak.

21.05: **RAMBO.** Marrazki bizidunak.

'Roboten eraso'.

21.30: **NEUK ESANGO DIZUT.** Aisialdirako proposamenak.

22.00: **EGUN BETE.** Informatibo saioa.

22.30: **ETB KANTXA.** Zesta punta.

Remen-Retolazak Alberdi-Lasaren aurka jokatu duen Euskadiko Txapelketako zesta punta partidua eskainiko da zuzenean Donostiako Carmelo Balda pilotalekutik.

00.00: **AZKEN ALBISTEAK.** Albistek.

00.05: **AMAIERA.**

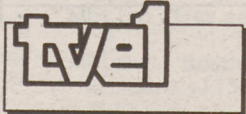

ETB KANTXA saioaren barnean Euskadiko Zesta Punta Txapelketako partidua eskainiko da zuzenean Donostiako Balda pilotalekutik. Gaueko hamar t'erdietatik aurrera izango den partidu horretan Remen eta Retolaza arituko dira Alberdi (JOXEAN GOYAREN argazkian) eta Lasaren aurka.

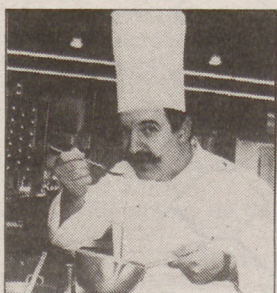
'NEUK ESANGO DIZUT' saio berria aisialdia aprobetxatzeko proposamen ezberdinak eginez datorkigu ETBko lehenengo katera. Bi gonbidatu izango dira saio bakoitzean. Gonbidatu bat pertsonaia ezagun bat izango da eta berak azken boladan irakurri duen libururik gustokoenaz hitz egingo du. Bigarren gonbidatua pertsonaia ez hain ezagun bat izango da, eta bera bere bizitzaz, lanaz, afizioez eta abarrez arituko da. Horrez gain, argazkien tartea izango da 'Neuk sango dizut' saioan, eta liburu eta disko munduan izan diren azken nobedadeek ere izango dute lekurik bertan. Astero filme bat aurkeztuko da, estreinatu berri edo estreinatzeaz dagoena.

'EGUN BETE' saioaren asmoa gertaera bat 24 orduz jarraitzea da. Gaur estreinatuko den saio informatibo horretan, gai desberdinak aztertuko dira, hala nola, zirkoaren bizitza, egun bat Santa Agedako psikiatrikoan eta Orea herrian...

DONOSTIAKO ZINEMALDIA izango da 'Dias de cine' eta 'Primer Plano' zinema saioetako protagonista nagusia. TVEko bigarren kateko saioan Zinemaldiaren berrogei urteren historia egingo da. Historia horren amaieran hil berri den Anthony Perkins aktoreari iaz egin zitzaion omenaldiak tarte berezia izango du.

12.20: Aurkezpena.
12.23: Curso de frances.
12.40: Supervivientes. Dokumentala.
13.10: La millonaria. Foiletoia.
13.55: Menu del dia. Sukaldaritza saioa.

14.15: Teleberri Euskal-Herriak. Albistegia.
14.30: Teleberri. Albistegia.
15.30: El cine de las tres y media: 'La dama de Trinidad'. Filmea.
17.15: Azimuts.
17.45: Dos tragicas rubias.
18.45: Curso de frances.
19.00: Paraiso. Foiletoia.
19.50: Max Headroom.
20.40: Menu del dia.
20.58: Teleberri.
21.35: El derby.
22.10: Cine-2: 'La ingenua explosiva'. Filmea.
23.55: Teleberri.
00.15: Tiempo para Euskal Herria.
00.20: Amaiera.

07.35: Para nosotros.
08.00: Avance TD. Albistek.
08.05: Campamento Candy.
08.30: Avance TD. Albistek.
08.35: El mundo de Bobby.
09.00: Avance TD. Albistek.
09.05: Los trotamusicos.
09.30: Avance TD. Albistek.
09.35: Generaciones.
10.55: Avance TD. Albistek.
11.00: Mas vale prevenir.
11.25: Diga 33.
11.50: Destino. Telesaila.
12.10: Avance TD. Albistek.
12.15: Cristal. Telenobela.
13.00: Avance TD. Albistek.
13.30: El menu de cada dia.
14.00: Informativos territoriales.
14.25: No te rias que es peor.
15.00: Telediario 1. Albistek.
15.30: Abigail. Telenobela.
16.20: Vacaciones de cine: 'Un hombre vino a matar'.
17.45: Avance TD. Albistek.
17.50: Daniel el travieso.
18.40: La bahia de los fugitivos. Telesaila.
19.10: Mi doble identidad.
19.35: Videos de primera.
20.05: Verano azul. Telesaila.
21.00: Telediario 2.
21.30: Sin vergüenza.
22.00: Ahora o nunca.
23.05: Alain Delon. Etiqueta negra: 'Por la piel de un policia'. Filmea.
00.55: Diario noche.
01.10: Alucine: 'Yo fui un cavernicola adolescente'.

07.30: Cadena de las Americas.
11.00: Bajando veloz.
12.00: El palenque.
12.35: Tahiti y sus islas.
13.05: La pelicula de la mañana: 'Propiedad'.
14.35: Juego de niños.
15.00: Cifras y letras.
15.30: Exposiciones Universales: un mundo en Sevilla. Dokumentala.
16.20: Mundo de fieras.
17.10: Falcon Crest. Telesaila.
18.00: Sesión de verano: 'La montaña rebelde'. Filmea.
19.40: El mejor deporte. Atletismo: Munduko Junior Txapelketa.
21.00: Dias de cine. Zinema saioa.
21.30: Festival de Cine de San Sebastian. Laburpena.
21.40: Redaccion de la 2. Albistek.
22.00: Detective privado. Telesaila.
22.50: En escena: 'Concierto por la vida: La magia del Planeta Tierra'. Kontzertua.
00.35: Area reservada. Musika saioa.
01.00: Cine club. Cine y musica: 'Todo vale'. Filmea.
02.30: Golf. Lancôme Opena.
03.30: Amaiera.

07.00: TF1 matin.
07.20: Club Dorothée avant l'école. Haurrentzako saioa.
08.30: Télé shopping.
09.00: Haines et passions.
09.40: Un cas pour deux.
10.30: Rire en boîte et boîte a rire.
10.50: Tribunal.
11.20: Le destin du docteur Calvet. Foiletoia.
11.50: Tounez... manège!
12.30: Le juste prix.
12.55: A vrai dire.
13.00: Le journal de la une.
13.35: Les feux de l'amour.
14.30: Hôpital central.
15.25: Hawaï, police d'état.
16.20: Club Dorothée.
17.30: Loin de ce monde.
17.50: Hélène et les garçons.
18.25: Une famille en or.
18.55: Santa Barbara.
19.20: La roue de la fortune.
20.00: Le journal de la une.
20.45: Les marches de la gloire.
22.05: Le défi TF1.
22.45: Music star.
23.55: Arthur: émission impossible.
00.50: Le bébé show.
00.55: Le dernier journal.
01.00: Intrigues.
01.30: Info revue.
02.20: Les amours de la belle époque.
02.55: Vivre libre.
03.40: L'aventure des plantes.

06.30: Télématin.
08.30: Amoreusement vôtre.
08.55: Amour, gloire et beauté. Telesaila.
09.15: Eve raconte.
09.25: Matin bonheur.
11.20: Flash info. Albistek.
11.25: Motus.
11.50: Pyramide. Lehiaketa.
12.25: Que le meilleur gagne.
13.00: Journal. Albistegia.
13.30: Paris-Moscou-Pekin.
13.40: Météo. Eguraldia.
13.45: Inc.
13.50: Tatort. Telesaila.
15.35: La chance aux chansons.
16.25: Des chiffres et des lettres. Lehiaketa.
16.50: Beaumanoir. Telesaila.
17.15: Giga.
18.25: Magnum. Telesaila.
19.10: Emission pour le referendum.
19.35: Que le meilleur gagne plus.
20.00: Journal. Albistek.
20.30: Paris-Moscou-Pekin.
20.40: Journal des courses.
20.45: Météo.
20.50: Adieu Marin.
22.30: Belphegor. Telesaila.
00.50: Journal des courses.
00.55: Journal. Albistegia.
01.10: Envoyé spécial.
02.30: Programme non communiqué.
03.25: Empreintes.
04.15: Eve raconte.
04.25: 24 heures d'info.

07.30: C'est Lulo.
08.00: Continentales.
09.30: Les entretiens d'océaniques.
10.25: Parole d'école.
10.55: L'homme du jour.
11.00: Carré vert.
11.15: Le jardin des bêtes.
11.30: Confidential femmes.
11.45: La cuisine des mousquetaires.
12.00: Le 12-13 de l'information. Albistegia.
12.30: Décrochage régional.
12.45: Journal. Albistegia.
13.00: Drôles de crocos.
13.15: Dona Beija. Foiletoia.
13.45: Français, si vous parliez.
14.45: Golf: Trophée Lancôme.
16.25: Zapper n'est pas joueur.
17.55: Une pêche d'enfer.
18.25: Questions pour un champion. Lehiaketa.
18.55: Un livre, un jour.
19.00: Le 19-20 de l'information. Albistegia.
20.05: Hugo délire.
20.15: La classe.
20.45: Thalassa.
21.45: Caracteres.
22.50: Campagne pour le referendum.
23.05: Soir 3.
23.20: Raid Paris-Moscou-Pekin.

GAURKO FILMEAK

Western parodikoa eta ironikoa

ANDRES GOSTIN

Jane Fonda dotorearen eta Lee Marvin zakarren arteko kontraesan xamurrak goxatuko du Donostiako Zinemaldiarekin batera behera egin duen gaurko karteldegia. Muturka eta muxuka arituko dira biak ere Elliot Silversteinen 'La ingenua explosiva' izeneko western ironikoan. Espainia eta Latinerikako produkzioez aparte, Roger Cormanen abenturazko filme bitxia daukagu gaurkoan: 'Yo fui un cavernícola adolescente'. Espainiako Canal Plusen, John Travolta eta Kristie Alley 'Mira quien habla' erdipurdikoan, eta Frantziakoan, Arnold Schwarzenegger indarkeriaz eta erritmoz gainezka egiten duen 'Total recall' ederrean.

PROPIEDAD

Zuzendaria: Mario Soffici. **Aktoreak:** Graciela Borges, Mario Soffici, Nelly Beltrán.

Emakume umezurtz batek mutiko umezurtza hartuko du etxean bere kargu eta bertan mantenduko du herriko emakume puritanoen zurrumurruei muzin eginetz. Hauxe da Mario Sofficik iruditari jarri duen maitasun istorio xamur honen arrankea. Graciela Borges aurpegi tristeak

11.00	T5	○	MARICRUZ	1957	Miguel Zacarías	93 m
13.05	TVE2	○○	PROPIEDAD	1962	Mario Soffici	83 m
15.30	ETB2	○○○	LA DAMA DE TRINIDAD	1952	Vincent Sherman	98 m
15.30	A3	○	LA FURIA DEL VIENTO	1988	Steven Lisberger	97 m
16.20	TVE1	○	UN HOMBRE VINO A MATAR	1967	Leon Klimovsky	81 m
18.00	TVE2	○○	LA MONTAÑA REBELDE	1971	Ramón Torrado	92 m
22.00	C+(e)	○○	MIRA QUIEN HABLA	1989	Amy Heckerling	96 m
22.00	T5	○○	EL RECTOR	1987	Christopher Cain	106 m
22.20	ETB2	○○○	LA INGENUA EXPLOSIVA	1965	Elliot Silverstein	92 m
23.00	C+(f)	○○○	TOTAL RECALL	1990	Paul Verhoeven	110 m
23.05	TVE1	○○	POR LA PIEL DE UN POLICIA	1981	Alain Delon	102 m
01.00	TVE2	○○	TODO VALE	1936	Lewis Milestone	89 m
01.10	TVE1	○○	YO FUI UN CAVERNÍCOLA ADOLESCENTE	1958	Roger Corman	66 m

○ TXARRA

○○ ESKASA

○○○ BALEKOA

○○○○ ONA

○○○○○ BIKAINA

etsipenez beteko du pelikula.

LA DAMA DE TRINIDAD

(Affair in Trinidad)

Zuzendaria: Vincent Sherman. **Aktoreak:** Ryt Hayworth, Glenn Ford, Torin Teacher.

Gilda mitikoari bizia eman zion bikotea aurrez aurre jarri zen berriro zine beltzean beti ere bikain aritu zen Vincent Shermanen gidaritzapean. Polizi generoari eutsi zion zuzendariak eta inspektore batek, biktimaren emazte dantzariak eta azken honen koinatuak osatutako trian-

gelua eraikiko du nazioarteko azpijokoan aritzen den konplotaren erdian. Shermanen ofizioa primerakoa da genero beltzean eta pertsonaia protagonistak oso ondo deskribatuta daude. Hala ere, ez da bere filmerik onenen kalitatera iristen eta arestian aipatutako pelikula mitikoarekiko konparazioak bazter ezinak gertatzen dira.

LA INGENUA EXPLOSIVA

(Cat Ballou)

Zuzendaria: Elliot Silverstein. **Aktoreak:** Jane Fonda, Lee Marvin, Michael Callan.

Oesteak suerte gutxi izan du normalean komediaren generoarekin eta desmitifikazioaren bide barregarritik jotako pelikula gehientsuenek kale egin dute bata bestearen ondoren. Komedia eta tiroak ez datoz bat oro har. Elliot Silverstein zuzendari ezezagunak komediarako desafioa bota zuen ordea, eta dramak antzeztzen askoz jantziagoak zeuden bi aktore on bildu zituen istorio xelebre baten inguruan: Jane Fonda eta Lee Marvin. Emakumezkoak irakasle rola beteko du, kanpoan urteak ikasten eman ondoren gurasoen baserri- itzuliko den andereño eder bezain beldurgarria-

rena. Marvinek, berriz, bi paper jokatzera joko du: mozkorrarena bata, eta pistolero krudelarena bestea. Azken honek oscar saria jaso zuen antzeztzen bikoitz honi esker. 'La ingenua explosiva' western oso parodikoa da, baina xamurtasunez borbiltzen du bere ironia eta erridikulua saihesten daki momentu oro. Fondaren antzezlan Marvina bezain kuriosoa da, gainera.

POR LA PIEL DE UN POLICIA

(Pour la peau d'un flic)

Zuzendaria: Alain Delon. **Aktoreak:** Alain Delon, Anne Parillaud, Daniel

Ceccaldi.

Alain Deloni eskainitako ziklo irregular eta kaxkarrak, aktoreak berak zuzendutako beste pelikula bat ekarriko du gaur. Delonek poliziaren rola berreskuratuko du eta bere luzimendurako prestatuko du akzio guztia. Desagertu egin den neska gazte itsu baten paraderoa ikertuko du oraingoan. Haren arrastoaren atzetik dabilela, droga trafikatzan diharduen ospitalea aurkituko du bide erdian. Delonen fansentzat propio egindako pelikula baino ez da.

TODO VALE

(Tops is the limit)

Zuzendaria: Lewis Milestone. **Aktoreak:** Bing Crosby, Ethel Merman, Charles Ruggles.

Cole Porterren obra musikal baten moldaketa kuriosoa da, haren kalitate mailara iristeko gauza ez bada ere. Pelikulako kantak zoragarriak dira, baina nik neuk egundoko lanak eman izan dizkiot beti urdailari Bing Crosbyren moduko morroi astunak agoantatu ahal izateko. Maitasun pasadizo arrunta kontatzen du musikaren laguntzaz.

ETB2

AZIMUTS
Haitiri buruzko erreportaia
17.15

TVE2

ATLETISMOA
Munduko Junior Txapelketa
19.40

TF1

MUSIC STAR
Musikariei buruzko saioa
22.45

T5

SENSACION DE VIVIR
Telesaila
00.05

6

06.45: 6 minutes permanent.
07.15: Contact 6: manager.
07.20: Flipper le dauphin.
07.45: M6 kid. 08.15: Boulevard des clips. 09.00: M6 express. 09.05: Info-conso-
mation. 09.10: M6 boutique.
10.45: Matchmusic. 11.00: Cagney et Lacey. 12.00: Papa
Schultz. 12.25: Ma sorcière
bien-aimée. 13.00: Roseanne.
13.25: Madame est servie.
13.55: La famille Ramdam.
14.25: Destination musique.
17.15: Zygopolis. 17.35: Campus
show. 18.05: Booker. 19.00: Les routes du pa-
radis. 19.54: 6 minutes.
20.00: Madame est servie.
20.35: Capital. 20.45: Vidéo
scandale. 22.35: Mission im-
possible, 20 ans après. 23.30: Émo-
tions. 00.20: Rapline.
01.00: 6 minutes première
heure. 02.00: Culture pub.
02.25: Frequentstar. 03.20: Culture
rock. 03.50: Les conquérants de l'impossible.
04.45: Chinook.

CANAL+

07.00: CBS evening news.
07.25: Canaille peluche.
07.50: Ça cartoon. 08.05: Le
journal du cinéma. 08.40: 'La
belle noiseuse'. Filmea.
12.30: La grande famille.
13.30: Le journal du cinéma.
13.35: 'Jours de tonnerre'.
Filmea. 15.15: Dernières
images d'une guerre. 16.05: 'Vérax'. Filmea. 18.00: Ca-
naille peluche. 18.30: Le top.

5

19.20: Nulle part ailleurs.
20.30: Le journal du cinéma.
20.35: Cas de conscience en
direct. 22.05: Flash info.
23.00: 'Total recall'. Filmea.
00.50: 'Dans la peau d'une
blonde'. Filmea. 02.30: Le
journal du Hard. 02.35: 'Descente au paradis'. Filmea.
04.05: 'La règle du jeu'. Fil-
mea. 06.00: Guitar legends.

CANAL+

07.10: Entre hoy y mañana.
07.30: La extraña pareja.
08.00: Desayuna con alegría.
09.40: El gran chaparral.
10.30: Alicia. 11.00: Cine
corazón: 'Maricruz'. Filmea.
12.40: Vacaciones en el mar.
13.30: A mediodía alegría.
14.00: Tres son mogollon.
14.30: Papa comandante.
14.55: Entre hoy y mañana.
15.30: Las dos Dianas.
16.20: Charlas del corazón.
16.35: María de nadie.
17.30: Super guay. 19.30: Ha-
blando se entiende la basca.
20.00: Su media naranja.
20.45: Telecupón. 21.05: La
loba herida. 22.00: 'El rec-
tor'. Filmea. 00.05: Beverly
Hills 90210: sensación de vivir.
00.50: Entre hoy y mañana.
01.15: ¿Hablando se entiende
la gente? 02.15: Starsky y
Hutch. 03.05: Mannix.
03.55: Amaiera.

3

08.00: Noticias. 08.30: La
guardería. 10.00: Noticias.
10.03: Tan contentos. 10.15: La
selva de cemento. 11.00: Atré-
vete. 11.57: Noticias. 12.00: Santa
Barbara.

13.00: Poldark. 14.00: Noti-
cias. 14.03: La pantera rosa.
14.30: Salvados por la cam-
pana. 14.55: Noticias. 15.30: Tele-
cine: 'La furia del viento'. Filmea.
17.30: Noticias. 17.33: La merienda.
18.30: El príncipe de Bel Air. 19.00: Su-
permarket. 19.30: La ru-
leta de la fortuna. 20.00: Noti-
cias. 20.03: Master. 21.00: Noticias.
21.30: Contacto en California.
22.30: Noticias. 22.31: Quédate con la copla.
00.00: Noticias. 00.15: La
clave. 03.00: Amaiera.

CANAL+

08.00: ABC world news.
08.30: Sharky y Georges.
09.00: Videominuto. 09.52: Noticias.
10.00: 'Impulso sensual'. Filmea. 11.31: 'Or-
den de búsqueda'. Filmea. 13.30: Los 40 principales.
14.00: Noticias. 14.05: Los chicos de Beverly Hills.
14.30: Los primeros de la clase.
15.00: 'Amores compartidos'. Filmea. 16.55: 'Bienve-
nido al paraíso'. Filmea. 19.05: Documental: 'Un
águila con zancos'. 19.35: Mr. Bogus. 20.00: Noticias.
20.05: Los 40 principales. 20.30: Primer plano. 21.00: Búscate la vida. 21.28: Infor-
mación meteorológica. 21.30: Noticias. 21.54: In-
formación deportiva. 22.00: Estreno Canal+: 'Mira quién
habla'. Filmea. 23.32: 'Loca academia de policía VI'. Fil-
mea. 00.53: Cuentos desde la oscuridad. 01.15: Cine X: 'Roxy'. Filmea. 02.34: 'No-
che de verano en la ciudad'. Filmea. 03.59: 'Consejo de guerra'. Filmea. 05.30: 'La telaraña'. Filmea. 07.33: Documental: 'Santuario de arena'.

IRRATIA			
Arrate Irratia.	FM 87.7	Gure Irratia.	FM 106.6
Bizkaia Irratia.	FM 102.6	Irulegi Irratia.	FM 91.08
Egin Irratia.	FM 103.0	Segura Irratia.	FM 89.2
Euskadi Irratia.	OM 1.161	Xiberoko Botza.	FM 88.8
Euskalerria Irratia.	FM 91.4	Xorroxin Irratia.	FM 107.5
Gipuzkoa Herri Irrat.	FM 99.8	Iruñeko Herri Irratia.	FM 87.6

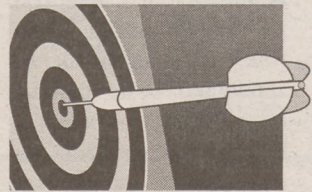
Euskalerria Irratia. San Fermin Txiki izango da goizeko hamarretatik hamaiketara eskaintzen den saioan jorratuko den gaietako bat. Horrez gain Natxo de Felipe Oskorri taldeko kidea elkarriketatuko da, Noai- nen Oskorri taldeak eskainiko duen kontzertua aitzakiaz harturik.

Arrate Irratia. Musika klasikoa izango da entzungai arratsaldeko seietatik aurrera. Jarraian kirol munduan izan diren albiste garrantzitsuenak ezagutzeko aukera izango da. Arratsaldeko zortziak laurden gutxia- gotan 'Gure abestaldean' tartea iritsiko da.

Xorroxin Irratia. Goizean zehar 'Elkarrekin lanean' saioaren konpainia izango duzue. Goizeko ha- marretatik eguerdira bitartean luzatzen den saio horretan aholkuak, dedikatoriak, sukaldeko errezetak eta abar luze bat eskainiko dira.

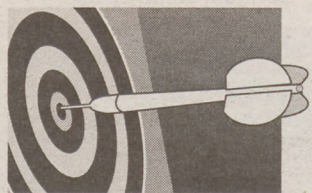
Segura Irratia. Urretxuko jaiei tarte berezia es- kainiko zaie, goizeko hamaiketatik hamabietara 'Gure denda' saioaren barnean. Inozentzio Olearen berriketal- dia ordubatak laurden gutxiagotan izango da. Arratsal- deko musika saioan Mecano taldeak irailaren 25ean Do- nostian eskainiko duen kontzerturako sarrerak zozketa- tuko dira.

EGUNEKO DIANAK

Hitza Pitz

Gaur hasiko da Azparden Hitza Pitz munduko ipuin eta kontalarien IV. Jaialdia. Ipui-naldiekin batera, erakusketa, formakuntza eta jokoek ipuina eta kontatzeko artearen neurri zabala erakutsiko dute. / 23

Principe de Viana

Ekitaldi kulturalak Nafarroako herri txikietara hurbildu eta nafar taldeei irteera ematea dute helburu datorren larunbatean Anuen hasiko diren 'Udazkeneko errondek'. Principe de Viana elkarteak da antolatzailea. / 25

EAEko erakustokiak

EAEko antzoki zein ikuskitzuntarako aretoen % 90ek ez dituzte behar bezalako segurtasun neurriak, Jaurilaritzak eginiko ikerketa baten arabera. / 10

Andueza: «Gogorra da Aconcagua neguan»

JOXEMI SAIZAR / TOLOSA

Hemen uda deñean Hegoamerikan negua da eta hango mendirik altuena igotzea neguan ez da txantxetakoia. Iaz ez zuen inork lortu eta aurten gipuzkoar talde batek bakarrik: Edorta Andueza tolosarra, Jose Mari Lopetegi ibartarra eta Ramon Loiti bergararrak. Udan mendizale asko izan dira Aconcaguan (6.959 metro), tartean euskaldun asko, baina neguan 13 espedizio besterik ez dira izan, 1983ko euskal taldea eta oraingo hau tartean.

Hegoamerikan izanak dira hirurak. Iazko udan Perun ibili ziren Edorta eta Ramon, beste lagun batzuekin batera. Huascaran, Pisco eta Chupitalqui mendiak igo zituzten. Jose Mari, berriz, Ekuadorren izan zen eta Chimborazo eta Cotopaxi mendiak igo zituen tolosar batzuekin. Ekainaren erdialdean bururatu zitzairen Aconcaguara joatea. Hiruko taldea osatu eta Xabier Errorengana jo zuten, duela bederatzi urte igo zuen zazpi partaide zituen euskal espedizioa bat. «Gida hartzeko asmorik ez genuen, baina hara joan eta beste mundu bat dela konturatu ginen, denbora gutxi genuen eta guztiz beharrezkoa zela pentsatu genuen» dio Edorta Anduezak. Material berezirik ez zuten eraman gailurrean elurrik ez zegoelako haizeen eraginez, baina bakoitzak 40 kilo inguru eraman zituen motxilan, trabesiako eskiak, neguko arropa eta janariaren artean, «eta gidak zer bait gehiago».

Abuztuaren 8an Mendozatik Puente Incaraino joan eta handik abiatu ziren, lehendabizi eskiz eta gero oinez. Plaza de las Mulasen (4.200) badago txabola bat, udan hotel gisa egoten dena. «Han udan egunero berrehun pertsona dabil gora eta behera, ia Uzturren bezala» dio mendizale tolosarrak. Ondoren Ca-

Loiti, Andueza eta Lopetegi.

SOSLAIA

Denbora faltan

Betidanik ibili da mendian, baina ez du bere burua hartzen goi mailako mendizaletzat. Euskal Herrian hasi, Pirinioetan trebatu, gero Alpetan Mont Blanc eta Cervino eginak ditu eta iaz Perun ibili ziren Edorta, Ramon eta beste lagun batzuk. Jose Mari, berriz, Ekuadorren izan zen. Denbora arazoa aipatzen du Edortak bere asmoak aurrera ateratzeko; izan ere, berak frutadenda du, Jose Mari karrozeria batean aritzen da eta Ramon elektrikaria da. Udako oporrak aprobetxatzen dituzte horrelako abenturak egiteko.

nada izeneko aterpea dago, gero Nido de Condores izenekoia, baina han ez ziren gelditu eta azkenik Berlin izeneko babeslekua dago, 5.800 metrotara. Lehendabiziko saioa Campo Canadatik egin zuten eta bergararra gaizki jarri zen altuera arazoengatik. Jaitsi behar izan zuten eta bi eguneko atsedena hartu.

Argentinako gailurrera igotzen saiatu ziren bigarrenean Berlin aterpetik abiatu ziren, baina eguraldi oso txarra zen, «40-45 gradu zero azpitik eta 80-100 kilometro orduko abiadurako haizea. Neguan Aconcagua igotzea oso gogorra da» dio Anduezak. Baldintza arriskutsu horietatik ihes egin behar izan zuten hiru mendizaleek, behatzetan hotzaren eragina nabaritzen hasita zeuden eta.

Etsita eta berriro proba egiteko asmorik ez zutenean eguraldi oneko tarte bat egokitu zitzairen eta indartsu zeudenez hirugarren saioari ekin zioten. «Egun batean Plaza de las Mulasetik Berlineraino joan ginen zortzi edo bederatzi ordutan. Han 20 gradu zero azpitik genuen eta hementxe gauden bezala iruditzen zitzaigun». Hurrengo egunean, abuztuaren 24ean, 8.30etan abiatu eta 15.30etan iritsi ziren gailurrera. Azken metroak dira zailenak Edortaren ustez, Gran Canaleta izeneko zati harritsua oso gogorra omen da. Guanaco ertzatik joan ziren. Gailurreko liburu ospetsuan sinatu eta Ramon Loitik bertso txiki bat idatzi zuen.

Herrira itzuli, lanean hasi berriro eta beraien abenturaren berri eman dute pozik, askoren harridura sortuz. «Jende askok ez zekien joateko asmotan genbiltzanik, izan ere azken orduko gauza izan zen, taldea osatzeko lagunak bilatzeko ere gaizki ibili ginen. Neguan oso arriskutsua da Hegoamerikako mendi altuenera igotzea eta inor ez zen ausartzen horrela bapatean joatera» dio.

LERRO GUTXITAN

Isuna Taugres Baskoniari

Aurrendenboraldiko partiduetan Araba pabilioian behar baino ikusle gehiago sartzeagatik, Taugres Baskonia saskibaloia taldeari zigorra ezarri dio Eusko Jaurilaritzako Joko eta Ikuskizunen Zuzendaritza Nagusiak, Barne Sailako iturriek emandako informazioaren arabera. Oraindik ez da jakitera eman ordaindu beharreko isuna zenbatekoa izango den.

ONCE

OSTEGUNA

16.478

ASTELEHENA 79.028

ASTEARTEA 08.075

ASTEAZKENA 03.139

OSTIRALA KUPOITZARRA

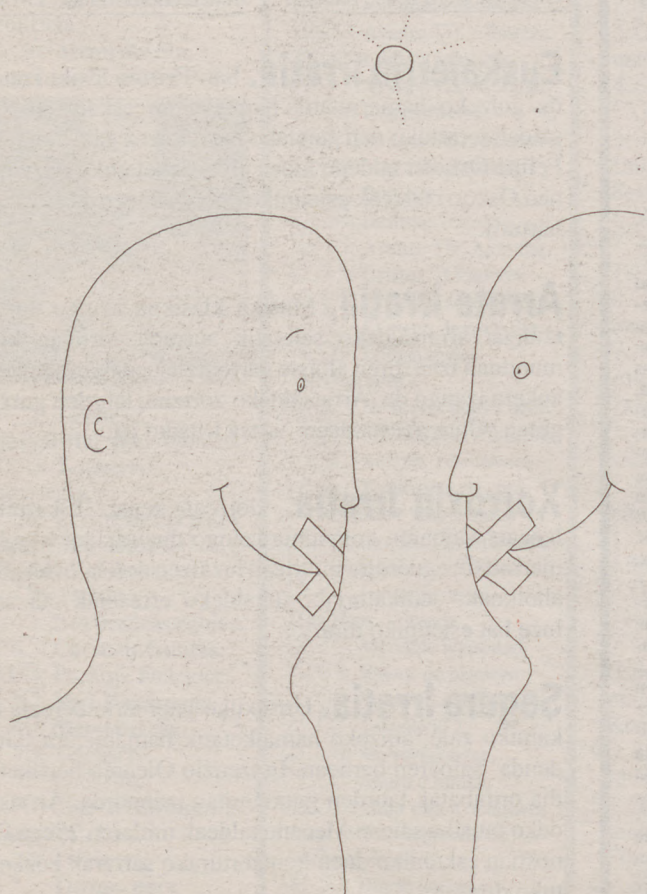
□ BEDERATZI FILME EKOIZTEKO 400 MILIOI PEZETA eman ditu Espainiako Kultura Ministerioak. Pilar Miroren 'El pajar de la felicidad' eta Juanma Bajo Ulloaren 'La madre muerta' filmeek jasoko dute dirulaguntzarik handiena, 65 milioi pezetakoa bakoitzak. Martin Patinoren 'Borrachos como dioses-ek' 35 milioi eta 45 Carlos Sauraren 'El arbol del paraiso-k'. Dirulaguntza jasoko duten beste filme guztiak zuzendari berrienak dira: Francisco Lucio Ramos, Roma Guardiet, Juan Manuel Chumilla, Antonio Chavarrias eta Antonio Arterorenak. Kalitatea, balio artistikoa, aurrekontua eta egokiera hartu ditu kontutan dirulaguntzak banatzeko orduan Zine eta Ikusentzuteko Institutuak.

□ ETXE BARRURA SARTU ZEN KAMIOI BAT Teruel-eko Luco de Jiloca herrian eta bertan bizi diren sei lagunek zauriak izan zituzten. Atzo goizeko ordubatean gertatu zen ezbeharra. Errepidea asko estutzen da Lujo-n eta erraz ateratzen omen dira autoak errepidetik. Ez da aurreneko aldia antzerakoa gertatzen dena eta herrigunetik kanpo autobidea egitea eskatu dute bizilagunek.

□ SUIZIDATZEA ERE GARESTI. Bere buruaz beste egin nahi izan zuen Czeladzi-ko (Polonia) herritar batek, tren sareko poste batera igo eta bertatik tentsio handiko kableen gainera salto eginez. Kableak apurtu zituen eta eskuak soilik erre zitzaizkion. Trenbidea etenda geratu zen eta, kalteordain gisa, 80.000 pezeta ordaindu beharko dizkio konpainiari.

□ LAPURTU BERRIA ZUEN furgonetaren barruan, lotan zen bost urteko mutikoa aurkitu zuen lapurrak eta iratzarrita, taxi batean bidali zuen etxera. Umearen amak banaketa enpresa batean egiten du lan; enkargu bat egin bitartean, zabalik utzi zuen furgonetako atea.

irrimarra

© Jon Zabaleta